לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', ל' בתשרי תשמ"ז, 2 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13180 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

65967
2-07-9

הנשיא יוצא היום לביקור ממלכתי באוסטרליה ואוקיאניה

נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו אורה, יוצאים היום לביקור ממלכתי ביבשת אוסטרליה ודרום מזרח אסיה שיימשך 18 ימים. הנשיא ורעייתו יבקרו ב-5 מדינות: אוסטרליה, ניו־זילנד, איי פיג'י, סינגפור והפיליפינים.

בכל המדינות ייפגש הנשיא עם ראשיהן, ועם ראשי הקהילות היהודיות וכן יופיע בכלי התקשורת.

במשרד החוץ רואים חשיבות מדינית וכלכלית גדולה בביקורו של הנשיא בשל האפשרויות החדשות הנפתחות לישראל ביבשת אוסטרליה ודרום מזרח אסיה. (עתי"ם)

הלייבור תובע חקירה „בחטיפת" ואנונו

ציר הלייבור, דונאלד אנדרסון, אומר כי אם נכונות הידיעות שוענונו נחטף ע"י „המוסד" ונשלח בארגז לישראל – הרי שזו הפרת החוק ויש לחקור בנושא ● משרד החוץ הבריטי: אין בידינו הוכחות שוענונו נחטף ולפיכך לא נחקור בעניין

מאת עוזי מחניימי, כתבנו בבריטניה

לונדון. — ה„טיימס" הלונדוני מסר אתמול כי משרד־החוץ הבריטי נדרש ע"י מפלגת הלייבור שבאופוזיציה לחקור מייד את הטענה כי ה„מוסד" חטף את מרדכי ואנונו בלונדון והעבירו לישראל. בתגובה פירסם דובר משרד־החוץ את ההודעה הבאה: „ראינו את הדיווחים בעניין זה, אך אין בידינו הוכחה כלשהי שוענונו אכן נחטף בלונדון. אין אנו יכולים לפנות בתביעה לישראל על בסיס פירסומים עתונאיים ללא כל הוכחות, ולכן אין כל כוונה להפנות שאילתא בעניין לשגרירות ישראל בלונדון".

אין הוכחות לחטיפה

על־פי דיווחי עתונות, עליהם מתבסס ה„טיימס", הוכרח מרדכי ואנונו לישראל בארגז ומתין שם למשפטו. אם מידע זה נכון, כותב ה„טיימס" הרי שיש בכך הפרה של החוק הבינלאומי. מהסקוטלנד יארד וממשרד החוץ נמסר ל„טיימס" כי אין להם כל הוכחות כי מרדכי ואנונו, אשר הדליף את סודות הגרעין, נחטף בלונדון על ידי סוכני מודיעין והוא הועבר [illegible]

(המשך בעמוד 2)

מבריח הקריטרונים מסתתר בישראל

ה„וושינגטון פוסט" טוען כי סוחר נשק אמריקני – ריצ'ארד סמית – המואשם בהברחת ציוד אלקטרוני המשמש בייצור פצצות גרעיניות, נראה לאחרונה בישראל ● דובר השגרירות הישראלית מכחיש כי ההתקשרות עם סמית נועדה לעקוף החוק האמריקני

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — סוחר נשק אמריקני המואשם בהברחה לישראל של ציוד אלקטרוני המשמש לייצור נשק גרעיני, מסתתר בישראל, סבורות רשויות אכיפת החוק בארה"ב, לדברי ה„וושינגטון פוסט" אשר מסר בגליונו מאתמול, כי ריצ'ארד סמית, מומחה למחשבים מקליפורניה ובעל קשרים הדוקים עם משרד הבטחון בישראל, נראה על־ידי אחד מעמיתיו בישראל בחודש מאי.

שנה לפני כן, במאי 85, הואשם סמית על־ידי חבר מושבעים פדראלי בדרום קליפורניה בהברחת 810 קריטרונים, המשמשים כמציתי פצצות גרעיניות, לישראל. שלושה חודשים לאחר מכן נעלם סמית יחד עם אשתו אמילי ולא הופיע לישיבת בית־המשפט שנועדה לאוגוסט.

(המשך בעמוד 2)

סוריה פועלת לשחרור בני־ערובה מערביים כדי לשפר תדמיתה

דיווחים מלבנון מוסרים כי הכומר טרי ווייט פועל אצל הסורים בלבנון לשחרור 6 בני־ערובה: 2 צרפתים ו־4 אמריקנים ● בפאריס נפוצו שמועות כי ה־6 כבר הועברו לידי ראש המודיעין הסורי והם ישוחררו תמורת שחרורו של המחבל עבדאללה ● שולץ מזהיר סוריה: ננקוט נגד דמשק סנקציות יעילות

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וארנון יפה, כתבנו בצרפת

וושינגטון. — בהצהרה הת־ קיפה ביותר נגד סוריה עד כה, הזהיר שר החוץ ג'ורג' שולץ את דמשק בפני פעולות תגמול כלכליות ודיפלומטיות, מצד ארה"ב, בשל תמיכתה של סוריה בטרור הבינלאומי.

שולץ אמר, שפרשת הנסיון לפוצץ את מטוס „אל־על" בלונדון מוכיחה „בבירור באופן שאינו משתמע לשתי פנים", שסוריה מעורבת בטרור.

(המשך בעמוד 2)

מפעל „אליאנס" הושבת ע"י ההנהלה העובדים: פינו אותנו באכזריות

הנהלת „כור" טוענת כי העובדים נוקטים עיצומים בניגוד להוראת ההסתדרות ולפיכך נאלצו להשביתו השבתת־מגן ● העובדים אומרים כי תרמו חלקם להתייעלות — עשרות כבר פוטרו והשאר עובדים בשכר רעב ● יקיימו היום הפגנה בחדרה ומחר בוועה"פ בת"א — ייפגשו עם קיסר

מאת שלמה גלור, כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

בית הרושת „אליאנס" לצי־ ור צמיגים בחדרה הושבת השבתת־מגן ע"י ההנהלה ביום שישי לפנות בוקר. מנהל המפ־ על אריה אפרת אמר במסיבת עיתונאים כי השבתת־המגן היתה הצעד היחידי שנותר להנהלה כתגובה להלכות לעיצו־ מי העובדים הנמשכים מספר חודשים והחרפו לאחרונה.

העובדים הודיעו את תפוקת המפעל ב־5 אחוז ואין באפשרות [illegible]

(המשך בעמוד 2)

ח"כ מאיר כהן אבידוב הגיש תלונה למשטרה נגד מארגני המשלחת לרומניה

תובע להעמידם לדין „באשמת קשירת קשר לביצוע פשע" ● גם ח"כ תעסה־[illegible] (אף היא מהליכוד) פנתה למפכ"ל לאסור יציאת כוכבי שמש מוארץ

מאת י. שרשני, כתב עתי"ם

ח"כ מאיר כהן אבידוב הגיש ביום ו' תלונה ראשית למשטרת ישראל נגד מארגני המשלחת המתכוונת לצאת בשבוע הבא לפגישה עם אנשי אש"ף בבוקרשט. [illegible]

מועצת המנהלים
של
על המשמר
והדפוס החדש
מתקיימת היום, יום א' 2.11.86 בשעה 19.00
בבית על המשמר

…אחיות חתמו על ההסכם — עובדי …תיה"ח הגישו תביעותיהם ● עמוד 20

…"א יטיס עצמות מעפילי „אגוז" …מרוקו ● עמוד 4

…וסורב העלייה מרקמן …ניע מחר לישראל ● עמוד 3

…תקרבות בין ירדן לאש"ף — …רפאת יוזמן לרבת־עמון ● עמוד 3

…רים זוהר, מכרם חורי וליא קניג — …תני פרס ישראל במשחק ● עמוד 4

…טבה במצב מושתלי הכבד ● עמוד 2

…פגש מיותר

…חוק האוסר מפגשים בין פלשתינאים חברי אש"ף או אוהדיו ומקורביו, לבין …זי ישראל, ראוי לכל גינוי; הוא לא רק מבייש את מערכת החקיקה הישראלית, …י גם חסר־תוחלת ולא יעיל. צריך לכן לארגן דעת קהל ולהפעיל לחץ ציבורי …טולו, ואין להרתע גם משימוש באמצעים בלתי־מקובלים. אך תהיה זו איוולת …ן להפר את החוק בפרהסיה, בהפגנתיות בינלאומית, אך ורק על מנת לקיים …ש לקוי וחצוי עם קבוצת פקידים ופעילים מן הממסד האש"פי, אנשים שמצידם …ם מסוגלים להפר במאומה את מגילת הלאווים הארוכה של אירגונם. החוק הרע …א עלול להפריע להידברות בין שני עמים מסוכסכים, ולפיכך מותר להעמידו …חן אך ורק אם המבחן מקרב את השלום, כלומר בתנאי שיימצאו שותפים למרי …על מן הצד השני של המיתרס הלאומי. אנשי שמאל ישראלים, יונים …קרטים, חייבים לקיים דיאלוג מתמיד ורצוף עם אנשי שמאל פלשתיניים, יוניים …וקרטים גם הם. אך ערפאת וחבריו בהחלט אינם כאלה, הם בהחלט לא שייכים …וריה אחרונה זו. הם ממשיכים לשלול את עצם קיומה של מדינת ישראל. …וכים לראות בה נטע זר שנתקע באדמה ערבית, שאותו צריך לסלק ולהחליש. …הדרכים כשרות. אין בהם גמישות, מתינות ונכונות להכרה הדדית – למרות …ניהם של מנהיגים ערביים שפויים. לא העז, או לא רצה, ערפאת להתחייב לקבל …החלטה 242 של מועצת הבטחון, ודבריו בנושא זה נשארו סתומים, מעורפלים. …יום, הנהגת אש"ף הנוכחית, בכך אנו משוכנעים, היא אסון כבד לעם הפלשתיני. …מוליכה אותו שולל, באמצעות הבטחות־שווא בלתי־ריאליות; היא מקיימת …בלתי־פוסקת של פאנטאזיות קיצוניות הדוחפות, בסופו של דבר, את מיטב …עם הפלשתיני לזרועות היאוש. הנהגה זו דואגת לעצמה, לעורה ולטובתה …ית. אין לשמאל הישראלי כל עניין לחזק את הצמרת הביורוקראטית של …ר האש"פי המכוון במוצהר – עדיין היום, כמו לפני דור – למחיקת ישראל. …ת ריבונית באיזור. יש לשמאל הישראלי עניין למצוא לעצמו בעלי ברית …ים בקרב הפלשתינים, גם אלו החיים תחת שלטון הכיבוש, על בסיס רעיון …ף של הפסקת הכיבוש והבאת השלום, של הכרה בזכויות ריבוניות ולאומיות …הם ושלנו. ערפאת וחבריו כבר הוכיחו, שהם האחרונים לשותפות כזאת. …הגורסים, בהסתמך על מישאלי דעת קהל הנערכים בגדה המערבית, כי אש"ף …בעצם מפלגת השלטון של רוב העם הפלשתיני, ולפיכך הוא בר־השיח היחיד …אלוג רציני, בין אם אנשיו ודעותיו מוצאים חן בעינינו, בין אם לאו. טיעון זה …מן ההסתמכות הבעייתית על תוצאות מישאלים הנערכים בתנאי כיבוש חיצוני …תפחדה פנימית מאידך, אינו נוגע לעניין הנדון כאן, שהוא אפשרות קיום …, גם כזה הכרוך בהפרת חוק, בין האופוזיציות השמאליות של שני העמים. מתי …מפגש כזה חסר טעם, ואף מזיק לשלום ממשיו כאשר מן הצד האחד, הישראלי, …תופיעה אופוזיציה נחרצת, הלוחמת נגד הלך הרוחות הלאומני הכללי ומכירה …ויותיו של העם האחר, אך מצידו של אותו העם תופיע לפגישה רק משלחת של …שרה מאורבנים, מחייבי־טרור ושוללי־ידברות, לא יוניים, לא דמוקרטים …כל הסדרה מקובלת גם לא שמאלנים סוציאליסטיים. כדי ליצור עוד במה …מעת ביקורת חד־כיוונית נגד ממשלת ישראל, אין להמנע ממילת גנאי אחת נגד …לת אש"ף, מעשיה ומדיניותה, לא צריך לטוס עד בוקארשט (השרויה תחת כנפיו …צאות של מלכה האישית, הצ'אושסקאני) ולהרים נס של מרי אזרחי מיותר. …ל ציוץ מוסרי או מדיני להפר חוק, שנתקבל כדין בבית המחוקקים, למטרה …יקות־שלום כזו – הפרה שהיא אכן חרב פיפיות מסוכנת בכל חברה דמוקרטית.

"המשמר"

הטבה קלה במצב מושתלי הכבד

אצל מירה שירמנטר נעצר הדימום — ואליהו שרייר שב להכרה

הטבה קלה חלה במצבם האנוש של מושתלי הכבד, המאושפזים במחלקת ההתאוששות בבית החולים רמב"ם בחיפה.

מנהל בית החולים ד"ר אלברט סטינגר מסר במוצאי שבת לכתב עת"ם, כי מצבם של שני מושתלי הכבד מירה שיכמנטר (40) ואליהו שרייר (59), קריטי אך יציב.

סימני התאוששות

ד"ר אלברט סטינגר מסר כי מצב הכבד אצל שני המושתלים מראה על סימני התאוששות וכן הסתמן שינוי במערכות החיוניות בגופם. החום הגבוה שממנו סבלה מירה שיכמנטר בסוף השבוע ירד. הכבד החל לתת סימני חיים ואילו הדימום הקשה שממנו סבלה בוושט התחתונה נעצר. רופאיה טרם שחררו את הלחץ באיזור הושט התחתונה שהושג באמצעות החדרת צינור לצורך עצירת הדימום מהדליות שמהם סבלה עוד לפני הניתוח.

נמצא בהכרה

במצבו של אליהו שרייר חל שיפור לאחר שסבל בימים האחרונים מחוסר יציבות במערכות הגוף השונות. בשבת הוא נותק ממכונת ההנשמה ונתון בהכרה. כמו כן לחץ הדם מתייצב והולך. שני החולים נתונים עדיין בטיפול נמרץ, מחוברים למכשירי ניטור.

הרופאים אמרו לכתב עת"ם כי מצבם של שני החולים שהיה בנסיגה טוטאלית בסוף השבוע הוא עתה קריטי אך יציב והביעו תקווה כי לאחר שיצאו מהמצב הקריטי ניתן יהיה לראות את „האור בקצה המנהרה". (עתים)

מפעל „אליאנס" הושבת

(המשך מעמוד ראשון)

המיפעל לשלם תוספות שכר בגובה של עשרות אחוזים" אמר אפרת, בזמן שבשוק העולמי לצמיגים יש משבר מתמשך.

סכסוך עם הוועה"פ

מזכיר מועצת פועלי חדרה שלמה צור אמר כי הסיכסוך הוא על שכר. הוא סיפר כי הסכם העבודה במיפעל הסתיים ב־85' ועדיין לא נחתם הסכם חדש, ובינתיים משתכרים העובדים שכר רעב שאינו עולה על 450 ש"ח לחודש.

לאחרונה התערב בסיכסוך מאיר גת סגנו, של הברפלד באיגוד המקצועי של הוועד הפועל, בניסיון למצוא פיתרון לסיכסוך. יש לציין כי העובדים אינם מוכנים לקבל את הכרעת האגף לאיגוד מקצועי של ההסתדרות ואילו ההנהלה מוכנה לחדש את העבודה בתנאי שהעובדים יסכימו לקבל זאת. מזכיר ועד העובדים, מישל פרץ, מכחיש את טענת ההנהלה שהעיצומים הוחרפו וקובל על קשיחותה הרבה במו"מ.

במהלך המו"מ התגבשו 3 הצעות: הצעת ההנהלה מדברת על תוספת 10 אחוז במהלך שנת 87'. העובדים לעומת זאת דורשים 32 אחוז לאלתר.

מועצת הפועלים מציעה תשלום של 125 ש"ח רטרואקטיבית, על הפסדי הפועלים בעבר בשל אי־חתימת הסכם חדש, והתחייבות ההנהלה לחתום על הסכם חדש עד אוגוסט 87', בו מתחייבת הנהלת כור לשנות את מבנה השכר בצורה בה יועלו המשכורות על חשבון הפרמיות.

הרוחות סוערות

בינתיים סוערות הרוחות במיפעל ובמשך סוף השבוע התגודדו בשע־ריו עשרות פועלים זועמים. העובדים טוענים כי ביום שישי ב־3 לפנות בוקר פרצו למיפעל 80 בריונים של „מודיעין אזרחי", ניתקו את הקיטור והטלפון, השביתו את המיפעל, וסילקו ממנו את הפועלים". ההנהלה לעומתם גורסת שלמקום הגיעו 11 איש בלבד וכל תפקידם היה להבטיח כי העובדים לא יפגעו בזמן השבתת המגן.

הודעה על החלטת הסגירה נמס־רה לעובדים ביום ו' בשעות הבוקר המוקדמות, ובעזרת אנשי „מודיעין אזרחי" נותקה אספקת החשמל וה־מים למאות הפועלים שעבדו במש־מרת הלילה. בשעה 10 בבוקר הוזעקו למפעל כ־100 עובדים והם הפגינו ליד שעריו.

לא גמר את חייו

על אף החלטת הסגירה אמר גביש לכתבת עת"ם: „המפעל לא גמר את חייו. יש לו עתיד, בתנאי שפועליו יקבלו את מרות ההסתד־רות, יחזרו לעבודה סדירה ולא יכו את המפעל בייצור ובתפוקה נמוכים, דבר המחבל בו ופוגע בתהליך הבראתו. העיצומים במפעל גרמו בחודשיים האחרונים לאיבוד קונים בארץ ובחו"ל ונוצר מצב שלא איפשר לכבד הזמנות לספקים".

יפגינו היום

במשך השבת נותרו רק שומרי חברת השמירה לשמור על שעריו של המפעל ולא נוצר כל קשר עם הפועלים. יו"ר ועד העובדים מישל פרץ אמר כי ביום ראשון יערכו 1200 הפועלים הפגנה מול משרדי מועצת הפועלים בחדרה.

פגישה עם קיסר

מחר יקימו העובדים פגישה משותפת עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ששב מחו"ל ובשעה שתדון בעיית המפעל, יפגינו הפועלים גם ליד בית הוועד הפועל בתל־אביב.

זעזוע עמוק

רכז הדור הצעיר של מפ"ם, אילן גילאון, הביע זעזוע עמוק מהחלטת הנהלת כור לסגור את מיפעל אליאנס. גילאון אמר כי הוא תמה מדוע בחרה הנהלת כור להתנהג כגנבים בלילה ולשלוח את חברת „מודיעין אזרחי" לסגור את המיפעל ללא כל הודעה מוקדמת. מפ"ם, אמר גילאון, מתייצבת לימין העוב־דים ואין הבדל בין עובדי מיפעל פרטי לעובדי מיפעל הסתדרותי.

סוריה פועלת לשחרור

(המשך מעמוד ראשון)

שולץ אמר, שמדינה אשר כזאת „מבודדת עצמה מהקהילה התרב־רותית וזו עובדה".

מוכנים לפעולה

שולץ הבטיח, כי המימשל נכון לפעולה — „והכוונה לפעולה שתוכיח את יעילותה". הוא לא פרט לאלו צעדים כוונתו, ואמר שארה"ב עדיין מתייעצת עם בעלות בריתה המערב־אירופיות בנוגע למהות הפעולות אשר יש להן מירב הסיכוי להצליח.

סוריה תשחרר בני ערובה

שולץ סרב לדון — במסיבת עתונאים זו בלוס־אנג'לס — בסי־כויי שיחרור בני הערובה המערביים בלבנון, וגם דובר הבית הלבן אמר שאין על מה לדווח בעניין זה.

אולם באופן פרטי אמרו פקידים במימשל שסוריה מעוניינת עתה לעשות מחווה אשר תשפר את תד־מיתה, וייתכן שזהו מקור הדיווחים מלבנון על מספר בני ערובה צרפ־תיים ואמריקניים הנערכים לשיח־רור בתיווכו של הכומר האנגליקני טרי ווייט, שהגיע אמש לביירות.

שלטונות צרפת קיבלו בחשדנות ידיעה ששידר הרדיו הנוצרי בביירות על העברת שני דיפלומ־טים, כבני־ערובה צרפתיים, ושישה אמריקניים, למטה הכללי הסורי באנג'אר בבקעה, לקראת שחרורם תמורת המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה בפאריס.

6 בני־ערובה

בקיר ד'אורסי תיארו ידיעה זו כ„משוללת בסיס". אך רדיו „קול לבנון" חולל סנסציה, במסרו כי על פי עיסקת חליפין הועברו בני הערובה הצרפתיים מרסל פונטיין ומרסל קארטון, יחד עם שישה אמריקנים, לידי ראש המודיעין הסורי בלבנון גנראל גאזי כנען.

לפי הידיעה, הם היו אמורים להשתחרר בדמשק בתמורה לשח־רור ראש ארגון הטרור „הסיעות המהפכניות החמושות הלבנוניות", הכלוא בפאריס ואשר הטרור בהשראה סורית תבע את שיחרורו.

השלטונות אמרו, כי זה מידע מוטעה, שהופץ במגמה לסכל שי־חות על שיחרור בני־הערובה. בפאריס טענו, כי לא ייתכן שסוריה תשתתף בעיסקת חליפין כזו למען עבדאללה, בשעה שהיא מנסה לטהר עצמה מהאשמות שהפעילה את סהטנות הטרור נגד פאריס.

ממשלת צרפת הודיעה, כי לא יתכן מו"מ על שחרור עבדאללה, העומד למשפט על חלקו ברצח הדיפלומט הישראלי יעקב בר־סימנטוב ונספח אמריקני. לעומת זאת הביעו תקווה, כי תשלום מיליארד דולר לאייטולות בטהראן, על פי הסכם צרפת־איראני, יקדם את שחרור בני הערובה. שר החוץ האיראני הגיע ביום שישי לדמשק למגעים בנושא זה. הסורים תובעים לעצמם תפקיד מתווך בין „חיזבאללה", אירן וצרפת.

העתונים הטילו ספק בהכחשות הממשלה, שלא גיבשה עיסקה עם סוריה. דובר ראש הממשלה אמר, כי צרפת סיפקה לסוריה מערכות מחשבים צבאיות ומערכות פיקוד שהוא תיאר כ„נשק הגנה". הוא הורה, כי „כמה מדינות ערביות הגישו לנו סיוע, שיתוף פעולה ומידע". „ליבר־סיון" כתב, כי „אין ספק שהממשלה ניהלה משא ומתן שפירושו מקח וממכר".

פרס לארה"ב — למפגש עם 15 חתני פרס נובל

מאת דליה שחורי
הכתבת המדינית של
„על המשמר"

שר־החוץ שמעון פרס ייצא בעוד כ־10 ימים לארה"ב לביקור בן כשבוע, שישא אופי יהודי־כלכלי בעיקרו. פרס לא יבקר בוושינגטון ולא ייפגש עם אנשי מימשל. בניו־יורק ייפגש שר־החוץ עם 15 חתני פרס נובל ממוצא יהודי.

בשיקאגו ישתתף פרס בכינוס כל הפדראציות היהודיות בארה"ב. הוא יקיים שורת מיפגשים כלכליים שבהם ינסה לגייס כספים לפיתוח הנגב ולצמיחה הכלכלית. בדטרויט ייפגש פרס עם ראשי כוח המשימה הכלכלית.

„על המשמר"
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עזה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

מבריח קריטרונים

(המשך מעמוד ראשון)

על־פי הידיעה ב„פוסט", הותיר סמית מאחוריו את בניין החברה שלו בשווי 600 אלף דולר, משרת הוראה באוניברסיטת דרום־קליפורניה וחמישה ילדים בוגרים, ביניהם אחד אשר זכה במדליית כסף בשייט באולימפיאדת 1984.

מסרבים להגיב

ה„סטייט דיפרטמנט" סרב להגיב על ידיעה זו. דובר השגרירות הישראלית אמר, כי סמית היה בקשרי עבודה עם ישראל במשך כמה שנים וסיכם כמה עיסקות ללקוחות שונים. הוא הכחיש, שישראל משתמשת בחברתו של סמית כדי להכניס בדלת האחורית ציוד שנועד לתוכנית הגרעינית הישראלית.

לא היה מקבל אישור

על השאלה מדוע אין ישראל רוכשת קריטרונים באמצעות המשלחת הבטחונית בניו־יורק, אמר הדובר כי לעתים רוכשת ישראל פריטים שונים דרך „סוכנים עצמאיים".

על־פי החוק האמריקני, היה סמית זקוק לרשיון מיוחד למשלוח הקריטריונים לישראל, ואם היה מבקש זאת היתה בקשתו נדחית, מאחר שישראל לא חתמה על האמנה הבין־לאומית למניעת הפצת נשק גרעיני.

עיסקותיו של סמית עם ישראל בוצעו לעתים קרובות באמצעות איש ה„עסקים הישראלי ארנון מילצ'ן. פרקליטו של מילצ'ן אומר, כי יש בידו הוכחה שנאמר על־ידי מרשו לסמית כי עליו לקבל רשיונות מתאימים.

מאמצים מיוחדים

ה„וושינגטון פוסט" מסכם ואומר, כי ישראל מוכנה לעשות הרבה כדי להשיג טכנולוגיה וציוד חיוניים, לדעתה, לבטחונה. לעתים אין מאמציה מוגבלים על־ידי מסגרת החוק, כפי שמעידה פרשת הקריטרונים.

לטוביה ומשפחתו
אתכם באבלכם במות האמא
שושנה (זלמה) הולצמן
הלוויה תתקיים ביום ראשון 2.10.86 בשעה 14.00
קיבוץ נצר

לחברינו דולי ובקיש
לסבתא מטילדה ולכל המשפחה
משתתפים באבלכם על מות סבא
ליאון סירומחוב
הלוויה תתקיים היום, יום א' 2.11 בשעה 15.00
בית הזורע

גרנות לארנס: בידיך להשיב את עקורי איקרית ובירעם לבתיהם

מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות קרא לשר משה ארנס לקיים בהקדם, במסגרת תפקידו החדש, את ההתחייבות המפורשת של מנחם בגין להתיר ישובם מחדש של הכפרים בירעם ואיקרית ע"י יושביהם המקוריים ויורשיהם.

פנייה זו, מוסרת דוברת מפ"ם, מבטאה עמדה עיקבית וחד־משמעית של מפ"ם וקיבוצי הקיבוץ הארצי, ברעם וסאסא, שכניו של הכפר בירעם.

גרנות אומר בפנייתו: „כל התנגדות קודמת למילוי התביעות של בירעם ואיקרית מתבטלת נוכח הכרזתם — כי רצונם הבלעדי הוא לחיות בכפר אבותיהם ולבנות בו בתים למגורים, וכי אין להם שום כוונה לתקן עוול ישן ע"י עוול חדש. ועל כן אינם תובעים החזרת אדמותיהם שנמסרו לישובי הסביבה. „בידיך השר ארנס לתקן מעוות ישן ומבאיש ולהסיר חרפה מישראל" — מסיים גרנות.

הלייבור תובע

(המשך מעמוד ראשון)

לישראל. החקירה בנושא נערכת על־ידי המשטרה המקומית האחראית על האיזור ממנו נעלם ואנונו.

ה„טיימס" מוסר כי בידי חוקרי המשטרה אין מימצאים שואנונו עזב את בריטניה אך אפשרי כי הוא יצא את המדינה דרך נמל קטן ללא כל רישום.

הוברח בארגז

בהתבססו על דו"חות מישראל מוסר ה„טיימס" כי ואנונו נתפס על ידי סוכני ה„מוסד", הוכנס לארגז, במסווה של מטען דיפלומטי, והוטס מחוץ לבריטניה משדה־תעופה סמוך ללונדון. סוכני ה„מוסד" ניסו לטשטש את המבצע על־ידי הדלפה לשבועון אמריקני בו טענו כי ואנונו נלכד במים בינלאומיים, לאחר שיצא את גבולות בריטניה, עם חברתו לשעבר.

חבר של ואנונו, הכומר סטפן מקנייט סיפר ל„טיימס" כי זמן קצר לפני העלמו התקשר אליו ואנונו וסיפר לו כי הוא חושש לשלומו. מאז הוא לא שמע ממנו. סטפן מקנייט הוא כומר בכנסיה האנגליקנית באוסטרליה.

ציר הלייבור בפרלמנט, דונאלד אנדרסון אמר בתגובה על הידיעה אודות החטיפה כי „אלה הן האשמות מדאיגות. אנו תובעים כי סר ג'פרי האו, שר־החוץ, ינהל חקירה קפדנית ביותר לגבי ההאשמות האלה וימסור הודעה לפרלמנט בתאריך המוקדם ביותר".

שגרירות ישראל בלונדון מסרה כי אין לה כל מידע על מקום הימצאו של ואנונו.

ב„גילויים" שלו ל„סנדיי טיימס" טען ואנונו כי ישראל מחזיקה בנשק גרעיני מזה 20 שנים והיא עומדת לייצר פצצת נייטרון, ההורגת אנשים מבלי לגרום נזק לרכוש. (ע"ר)

ח"כ מאיר כהן אבידוב

(המשך מעמוד ראשון)

לדעתו, מסעם של חברי המשלחת העומדים לצאת לרומניה למיפגש עם אש"ף ויתכן גם עם יאסר ערפאת, הוא מיפגש עם אנשי טרור ומנהיגי טרוריסטים רצחניים — טוען ח"כ מאיר כהן אבידוב בתלונה במשטרה, בה הוא מבקש את התערבותה המיידית „למנוע פשע זה".

ח"כ מאיר כהן אבידוב אמר לכתב עתי"ם, כי הוא מילא את חובתו כאזרח ולאו דווקא כחבר כנסת ומכל מקום חובה על המשטרה כבר בשלב זה, להעמיד לדין את חברי המשלחת באשמת קשירת קשר לביצוע פשע ויחד עם זאת למנוע את ביצועו של הפשע ולהוציא צווי עיכוב יציאה מהארץ נגד המתכוונים לעבור פשע זה.

ח"כ מאיר כהן אבידוב הסתמך בתלונתו למשטרת חיפה על חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, שהזהיר את אנשי המשלחת מהמיפגש עם אנשי אש"ף ברומניה.

גם תעסה גלזר

מפכ"ל המשטרה התבקש ביום ו' לעכב את יציאתו מהארץ של כוכבי שמש מ„החזית המזרחית" — למיפגש עם אנשי אש"ף ברומניה.

את הפנייה למפכ"ל יזמה ח"כ מרים תעסה־גלזר (ליכוד) במיברק דחוף, ששיגרה לרב־ניצב דוד קראוס.

ח"כ תעסה־גלזר אומרת, כי כוכבי שמש הצהיר בפומבי על כוונתו לצאת לרומניה למיפגש עם נציגי ארגון הטירור אש"ף. „והדבר מנוגד לחוק, שחוקקה הכנסת", נאמר במיברק.

חר"ש מברכת

יו"ר מועצת חר"ש, ח"כ מאיר וילנר אומר כי „החוק האוסר קיום פגישות עם אש"ף הוא חוק אנטי־דמוקרטי ושולל חופש הפעילות הפוליטית של אזרחי ישראל.

„כל מאמץ צריך להעשות כדי לקדם דיאלוג עם העם הפלשתיני שיש לו נציגות אחת מוכרת ובלעדית — אש"ף.

„לכן החוק האוסר פגישות עם אש"ף הוא חוק הנוגד את האינטרסים של ישראל ומחבל במאמץ לקידום השלום, וזה חוק שאין לסבול אותו ושאין לקיימו.

„הודענו בכנסת בזמן הדיון על החוק, שחוק זה לא ימנע מאתנו לפעול למען השלום הישראלי פלשתיני ואנחנו שמחים שגם אחרים יעשו כמונו.

„ולכן הננו רואים כחיובי ומברכים את האזרחים הישראלים בעלי השקפות פוליטיות ואידיולוגיות שונות, השתייכות ארגונית שונה ובלתי מפלגתיים, אשר מוכנים להיפגש עם נציגי אש"ף למען המאמץ לקידום השלום למען קיום דיאלוג עם נציגות העם הפלשתיני — אש"ף" — אומר וילנר בהודעתו.

ועד המשפחות

ועד המשפחות השכולות מפגיעות איבה פנה ביום ו' במברקים לראש הממשלה יצחק שמיר ולשר הבטחון יצחק רבין, ובהם דרש לפרסם אזהרה לאזרחי ישראל נגד פגישות עם אירגוני המחבלים.

המברק חתום ע"י יו"ר הוועד עו"ד עזריאל ברק.

המברק תובע מ„הרשויות המוסמכות לאסור מייד ולהעמיד לדין על קשירת קשר לביצוע עבירה כל מי שמארגן, מודיע ומכריז כי ייצא לבוקרשט להפגש עם רב המרצחים". (עתים)

ביום שני, 3.11.86
ביום השלושים לפטירת חברתנו היקרה
רחל וקסלר ז"ל
עליה לקבר ולגילוי המצבה בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ עברון

ברבת עמון שוקלים אם לאפשר לערפאת לבקר בירדן

חוסיין: מתקרבים לקראת תמימות דעים בדבר זימון ועידה בינ"ל

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

ברבת־עמון שוקלים בימים אלה אם לאפשר את ביקורו של יאסר ערפאת בבירת ירדן. לכתבנו נודע כי זהו נושא שיחותיו העיקרי של האני אל־חסן ברבת־עמון עם ראשי המימשל הירדני. מצרים וכוויית לוחצות על ירדן להזמין את ערפאת ולחדש את הדיאלוג הירדני־פלשתיני.

ירדן לא נתנה עד כה את הסכמתה לביקור ערפאת, אבל הסכימה לחדש את הדיאלוג עם אש"ף בדרג נמוך, עד כדי חידוש עבודתה של הוועדה המשותפת לירדן ולאש"ף. המלך חוסיין ציין בנאומו אתמול, כי הסיוע לשטחים יהיה על פי עקרונות ועידת בגדד, היא הוועידה שהחליטה על הקמת הקופה המשותפת לירדן ולאש"ף.

בעניין הלחצים הכוויתיים על ירדן, מוסר השבועון המזרח־ירושלמי „אל־ביאדר א־סיאסי" בגליונו אתמול, כי כוויית החליטה לממן את כל צרכי החינוך הגבוה בשטחים. זה כשלון שני של ירדן בתוך שבוע במאמציה לרכז את הסיוע לשטחים דרך רבת־עמון. לפני כן הודיע השוק המשותף, כי יסייע לשטחים ישירות באמצעות הקונסוליות האירופיות במזרח־ירושלים, ויתכן כי יפתח משרד מיוחד עבור השטחים — נפרד מן המשרד שפתחה רבת־עמון.

נוסחאות חדשות

בעקבות ההתפתחות הזאת חל עיכוב בצאתה של המשלחת מן השטחים לקהיר. המשלחת הזאת היתה אמורה לפגוש את ערפאת בבירת מצרים, אבל עם התחדשות המאמצים לאפשר את ביקורו ברבת־עמון, החליטה מצרים שביקור בקהיר אינו עולה בקנה אחד עם המגמה הזאת.

כתבנו מזכיר, כי כאשר עלו על שרטון השיחות בין חוסיין לערפאת בראשית השנה צידד האני אל־חסן בהכרזות מתונות מפי ערפאת ויתכן, כי על רקע המגעים לביקורו ברבת־עמון מחפשת צמרת אש"ף נוסחאות מדיניות חדשות שיאפשרו את חידוש הדיאלוג עם ירדן.

מתקרבים לנוסחה

חוסיין הודיע עוד בנאומו כי ירדן פנתה לשוק האירופי המשותף כדי שיסייע בצמצום חילוקי הדעות בין ארה"ב לבין בריה"מ לגבי זימון ועידת שלום בינלאומית.

הוא אמר כי „מתקרבים לתמימות דעים" בדבר זימון ועידה שבה ישתתפו כל הצדדים הנוגעים בדבר וחמש המדינות הקבועות במועצת הבטחון — ארה"ב, בריה"מ, בריטניה, סין וצרפת. המלך אמר כי אם לא תהיה אפשרות לכנס את הוועידה המוצעת, יתמוך בהצעה סובייטית, שבה תומכת גם צרפת, בדבר הקמת ועדה מכינה שתהיה מורכבת רק מחמש החברות הקבועות במועצת הבטחון. הוא אמר כי ארה"ב הסכימה לעקרון של כינוס הוועידה, בתנאי שיושג הסכם לגבי שיטת עבודתה, סמכויותיה והמשתתפים בה. חוסיין גם הכריז כי ירדן עדיין רואה באש"ף את הנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני, למרות הפסקת התיאום המדיני בין ירדן ובין אש"ף בפברואר השנה. (רויטר, עתים ועי"ר)

המידע החדש הסיר הספק: לא יימונה שגריר באוסטריה

מסרו קמורות במשרד רה"מ ■ למעשה ואלדהיים מוחרם היום בידי מרבית המדינות ולא הוזמן לבקר אף בשוויץ — שם עורך כל נשיא אוסטרי חדש את ביקורו הראשון

מאת דליה שחורי
הכתבת המדינית של
„על המשמר"
ומוטי בסוק כתבנו בכנסת

בעקבות המידע החדש על הפשעים שביצע נשיא אוסטריה קורט ולדהיים במלחמת העולם השניה, אמרו חוגים בלשכת רה"מ, כי במצב נוכחי ברור לכל, שישראל לא תמנה שגריר חדש באוסטריה, ולא תחזיר לוינה את השגריר הנוכחי מיכאל אליצור.

מקורות במשרד החוץ, ציינו כי למעשה מאז נבחר לנשיא מוחרם ולדהיים על־ידי מדינות רבות. אף מדינה לא הזמינה אותו לביקור אצלה. באוסטריה מקובל, כי הנשיא מקיים ביקורים רבים בארצות שונות, אך ולדהיים עדיין לא יצא את גבולות אוסטריה.

לפני המסורת מקיים כל נשיא אוסטרי חדש את ביקורו הראשון בשוויץ, אולם הפעם נאחזה שוויץ בנימוק טכני כדי לדחות את ביקור ולדהיים. כמוה נהגו הולנד ואירלנד.

בארה"ב אף נבדקת האפשרות שתיאסר כניסתו ויוכנס לרשימה השחורה.

מטעמי נימוס

בינתיים אישר דובר משרד החוץ, כי לפני כ־3 שבועות פנה הממונה הזמני על שגרירות ישראל באוסטריה גדעון ירדן, למשרד החוץ וביקש הנחיות לגבי השתתפות רעייתו במסיבת תה שערכה רעיית הנשיא אליזבט ולדהיים לנשות ראשי הסגל הדיפלומטי. רעייתו של ולדהיים היתה ידועה בעבר באהדתה לנאצים. משרד החוץ הינחה את רעיית הממונה הזמני להשתתף באירוע, מטעמי נימוס, מסיבת התה התקיימה בשבוע שעבר.

יוסי שריד (ר"ץ) חבר ועדת המשנה של הכנסת לניכוש המדיניות כלפי נשיא אוסטריה ולדהיים, קרא אתמול לחברי הכנסת לפנות לכל המדינות בעולם ולבקש מהם לכלול את ולדהיים ברשימה השחורה של פושעי מלחמה.

שריד סבור כי יש לנהוג כך במיוחד לאחר שולדהיים הודה בשבוע שעבר, כי שירת ביחידה נאצית שביצעה מעשי טבח.

מעשה מביש

בהצעה דחופה לסדר היום, מסביר שריד, כי כאשר יופיע שמו של נשיא אוסטריה ברשימה של פושעי מלחמה, תאסר עליו הכניסה לרוב המדינות במערב ובמזרח. כך יאלץ להסתגר בארמונו בוינה או לפרוש מתפקידו.

מיכה רייסר (ליכוד) הביע אתמול תמיהה וצער על שמשרד החוץ התיר, בשבוע שעבר, לאשת הממונה על שגרירות ישראל בוינה להשתתף במסיבה שאירגנה אשתו של ולדהיים. לדעת רייסר האישור הוא בבחינת משגה מדיני חמור ומעשה לאומי מביש. הוא מבטא גישה פשרנית וסלחנית בתקופה בה מגלים יותר ויותר פרטים ועובדות על מעורבות ולדהיים בפשעי מלחמה.

● תחנת רדיו חשאית המכנה עצמה תחנת השידור החופשית הראשונה במזרח גרמניה שידרה במשך 25 דקות בלילה שבין יום שישי לשבת.

שר החקלאות מעכב הסכם שיאפשר פיצויים למגדלי הכותנה

מאת חיים מרגלית,
כתב „על המשמר"

שר החקלאות אריק נחמקין מעכב הסכם בין הקרן לביטוח נזקי טבע לבין מועצת הכותנה. על כך נודע לכתב „על המשמר" מפי בעלי עניין.

לפני מספר חודשים התעוררו חילוקי־דיעות בין „הקרן" לבין מועצת הכותנה. „הקרן" דרשה העלאת תשלומי הפרמיות לביטוח שטחי הכותנה בשנת תשמ"ז ליותר מ־400 אלף דולר במקום 250 אלף דולר ששילמו מגדלי הכותנה בתשמ"ה.

ראשי הקרן טענו כי הממשלה הורידה השתתפותה בביטוח מ־50 אחוז היינו דולר הממשלה, על כל דולר ששילמו המגדלים ביחס של 40:60, היינו. על כל 1.20 דולר של המגדלים, מוסיפה „הממשלה 80 סנט. לדברי ראשי ה„קרן" עלו ההוצאות לתשלומים שונים עבור נזקי טבע למגדלי כותנה.

משלא הגיעו שני הצדדים, הקרן לביטוח נזקי טבע ומועצת הכותנה להסכם נמסר הנושא לבירור או להחלטה לידי סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז. סגן השר הגיש הצעותיו ומסקנותיו לשר החקלאות נחמקין. והן בידיו מבלי שאישר אותן, הנפגעים מעיכוב שר החקל־אות הם מגדלי הכותנה שהגשמים בראשית החודש אוקטובר גרמו להם נזקים.

אנו מודיעים בצער
על פטירתו של
ריצ'ארד יפה
פובליציסט, עורך וכתב־חוץ
מטובי הלוחמים לציונות מתקדמת

EDITORIAL BOARD ISRAEL HORIZONS
EXECUTIVE COMMITTEE AMERICANS
FOR PROGRESSIVE ISRAEL
GIVAT HAVIVA EDUCATION FOUNDATION
HASHOMER-HATZAIR OF NORTH AMERICA

12 הוצאו להורג בבריה"מ לאחר שסרבו לעבוד באזור קרינה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — עובדי כפייה אסטוניים הועברו לאיזור הפגוע בצ'רנוביל כשבועיים לאחר האסון אך סרבו לבצע את העבודות המסוכנות.

בין בעלי המקצועות שהובאו — גם רופאים, שנדרשו לבצע הפלות לכל הנשים שהתגוררו בטווח 30 ק"מ ממקום האסון כמו כן היו ביניהם טרקטוריסטים, רתכים ומכונאים.

כאשר הגיע המועד המובטח לסיום עבודתם באיזור המסוכן נאמר להם כי ישארו שם לפחות 6 חודשים נוספים. הם החליטו לשבות. אך אולצו לחזור לעבודה. 12 מתוכם המשיכו לעמוד בסירובם. הועמדו אל הקיר ונורו.

איש המרכז לעזרה לפליטי צפון אסטוניה שמושבו בשטוקהולם, אנטס קיפאר, שהפיץ את הדו"ח, תואר ע"י העיתון „אקסטרה בלאדט" כידוע בדיווחיו המהימנים. עם זאת אין לשכוח, כי המרכז שפירסם את הדו"ח ידוע בנטיות קיצוניות שלו נגד בריה"מ.

מסורב העלייה אברהם מרקמן מגיע היום

מאת יוכה גלילי, כתב „על המשמר"

אברהם מירקמן, מסורב עלייה זה 10 שנים מבכירי הפעילים, קיבל היתר עלייה לישראל ויגיע ארצה היום.

מרקמן, טכנאי תקשורת, הגיע ביום שישי ממינסק לווינה. שם נתקבל ע"י חיים צ'סלר, מזכיר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

הוא עושה בווינה בהכנת פעולות מחאה והזדהות עם יהדות רוסיה, לקראת כינוס הוועידה לבטחון אירופה, לבדיקת יישום אמנת הלסינקי המתכנסת ב־4 בנובמבר בבירת אוסטריה.

אברהם מרקמן (61) הגיע לווינה יחד עם אשתו צילה ושתי בנותיו אירינה ורנה בנות ה־6 וה־12. לאברהם מרקמן הורים בישראל שעלו ב־1980. הוא מדבר עברית רהוטה, היה פעיל בארגון סמינרים להסטוריה תרבות וספרות יהודית. את בקשתו הראשונה לעלייה הגיש ב־1976.

יצחק רהב — המנכ"ל החדש בבנק ישראל

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מנכ"ל חדש התמנה בסוף השבוע לבנק ישראל. נגיד הבנק מיכאל ברונו הודיע לעובדים ביום שישי על מינויו של יצחק רהב, מי שהיה מפקד חיל הים ומנכ"ל רשות הנמלים לתפקיד המנכ"ל, אשר לא היה מאוייש זה שנתיים, מאז פרישתו של המנכ"ל הקודם יוסף שריג.

בכתבו לעובדים טען ברונו שהמינוי בא כצעד לייעול העבודה בבנק ישראל. רהב יהיה אחראי על העבודה המנהלית, וכן יהיו תחת אחריותו הישירה המחלקות הנותנות שרותים לציבור ומנהלת מלוות המדינה.

אידה נודל נעצרה בדרכה לפגוש את ויזל

אידה נודל נעצרה ביום ה' שעבר בדרכה למוסקווה, לפגישה עם אלי ויזל, שעשה שם את חג שמחת תורה.

ב־23 בחודש אוקטובר בזמן שעמדה לעלות על אוטובוס מבנדרי כדי לצאת למוסקווה, נעצרה אידה נודל ע"י שני שוטרי ק.ג.ב. שהזהירו אותה לבל תצא את העיר. כי חייה יהיו נתונים בסכנה. השוטרים לא היו מצויידים בצו היפוש או מעצר. ואידה סירבה להשמע לקולם. כשנוכחו השוטרים בנחישות סרובה של אידה תפסו אותה בידיה וברגליה והשכיבו אותה על הקרקע ליד האוטובוס. ניידת משטרה שהגיעה למקום לקחה אותה לתחנת המשטרה. אידה פנתה לתובע במקום ולמרות שהסכים עמה, כי התנהגותם של השוטרים לא היתה כחוק סרב לתת בידיה מסמך בכתוב המאשר את הדבר.

אידה פנתה לשלטונות בתלונה חריפה. (עע"ר)

אשה מאחת מסיעות הירוקים המתמודדת בבחירות לעיריית המבורג, בכרזה הקוראת להכנסת נשים למוסדות העיר. המאוכלסים ברובם על־ידי גברים. (צילום אי.פי)

ושלם ומוחזק בידי אמ"ל

רואה בנביה ברי אחראי ישיר לגורלו של הנווט ■

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי וכתב עתי"ם

שר הבטחון יצחק רבין הודיע בסוף השבוע כי נווט מטוס ה„פאנטום" שמטוסו נפל לפני כשבועיים בלבנון בריא ושלם ונמצא בידי הארגון השיעי אמ"ל.

שר־הבטחון שדיבר בפני המועדון המסחרי בתל־אביב הוסיף כי נביה ברי מנהיג אמ"ל, הוא האחראי הישיר לבטחונו של נווט חיל האויר.

תשבחות לבריטניה

השר שיבח את מערכת המשפט בבריטניה ואת החלטתה של ממשלת מדינה זו — בפרשת הינדאווי. „ממשלת בריטניה לא נרתעה ולא פנתה לשיקולים של כדאיות אלא ניתקה את יחסיה עם סוריה. נחשפו כל העובדות שסוריה השתמשה בראשי המודיעין של חיל האויר שלה כדי להעביר ללונדון מטען שהוכן בדמשק, במטרה לפוצץ מטוס אל על. „עלי להביע צער, שצרפת ומדינות רבות באירופה לא החזירו את שגריריהן מדמשק, כמו שעשו ארה"ב וקנדה" — אמר השר.

רבין אמר, כי המודיעין הסורי קשור גם בארבע ההתקפות שנערכו על מתקנים ישראליים באירופה — בווינה ורומא, במדריד ובלונדון. „סוריה אינה רק מדינה בעלת פוטנציאל צבאי נגדנו. היא המובילה היום בטרור הבינלאומי. כעת צריך לראות כיצד תנהג מערב־גרמניה בהינדאווי השני — שהטמין שם פצצה בדיסקוטק — ומה יהיה העונש והמסקנות ממנו".

השר סיכם: „אם העולם לא יתייצב מול הטרור הבינלאומי — נהיה עדים להתגברות הטרור בעולם".

אין אישור לידיעות שחסן נתן „אור ירוק"

חיל האויר אמור להטיס עצמות מעפילי „אגוז" ממרוקו

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמים בישראל אינם מאשרים את הידיעות כי מלך מארוקו, חסן השני, נתן כבר את החלטתו החיובית למבצע החזרתם לישראל של עצמות חללי ספינת המעפילים „אגוז" ממרוקו.

הגורמים מציינים כי זה כמה שבועות מגיעים לישראל ידיעות על נכונותו של המלך לאפשר את החזרתם של הארונות אולם ברגע האחרון התבטל הענין. חיל־האויר הישראלי שאמור לבצע את הטסת הארונות הכין כבר פקודת מבצע מפורטת. על פי התוכנית יצא מטוס חיל־האויר בטיסה מיוחדת למארוקו, שם בטקס צבאי יועברו הארונות לידי ישראל ויוטסו ארצה. באחד מבסיסי חיל־האויר שם ינחת המטוס יערך טקס ממלכתי בהשתתפות ראש הממשלה, שרים וצמרת צה"ל.

מאבקם של הרפורמים מבטא התביעה להפרדת הדת מהמדינה

אמר ח"כ אלעזר גרנות בעצרת המחאה של הקהילה הרפורמית ומאות מתושבי הבירה

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

הקור הירושלמי העז לא הרתיע אמש מאות מתושבי הבירה שבאו למחות על ההתפרעות האלימה שאירעה בשבוע שעבר בבית הכנסת הרפורמי „קול הנשמה" בשכונת בקעה. המתכנסים נשאו כרזות בזכות חופש הפולחן ובין היתר קראו ל„יהדות של אהבה ולא של שנאה" וכן „התורה ניתנה לכלל ישראל".

את העצרת שלוותה בשירה וריקודים פתחה הרבנית כינרת שריון בתפילת הבדלה. מזכיר התנועה ליהדות מתקדמת (הרפור־מית) מאיר אזרי קרא מברקי ברכה מגורמים ציבוריים שונים. בין היתר בירך הקיבוץ הדתי את העצרת בקובעו נחרצות, כי הדרך לכפות את האמונה על האחרים איננה מקובלת עליו. מברק ברכה שקצר תשואות רמות היה של חתן פרס נובל לשלום הסופר אלי ויזל. ויזל כתב: „בכל מקום שהיהודים בו שמחים — אני אתכם. אני משוכנע כי אתם סופגים השראתכם מאהבת ישראל".

גרנות: מאבק פוליטי

ח"כ אלעזר גרנות אמר, כי חופש הפולחן הינו חופש האזרח וחופש האדם. „כיהודי חילוני אינני מרגיש שום חוסר ביהדותי. מורשת ישראל משמשת מקור השראה לי ולחברי". גרנות הוסיף כי לכל יהודי הזכות ליטול מתוך מורשת עמו את החלקים הנראים ראויים בעיניו. הוא תבע נמרצות הנהגת חוקה במדינת ישראל שתבטיח הפרדה בין המדינה כרשות חילונית לבין הזרמים הדתיים. „למען חופש האדם אנו זקוקים להפרדה זו. אין זה מאבק של הקהילה הרפורמית אלא מאבק פוליטי עקרוני".

ח"כ מרדכי בראון (ר"ץ) צידד בהפרדת הדת מהמדינה באומרו כי כשם שיש לכבד את זכותם של אנשי מאה שערים לקיום אורח חייהם משלהם — יש לקבוע חופש פולחן דומה לרבדים אחרים בחברה. „אנו במאבק נגד הקראים של ימינו. הרבנים המיצגים את אותו זרם קראי יישארו בשולי ההיסטוריה".

מחיאות כפיים סוערות קצר הרב לוי קלמן, רבה של הקהילה ליהדות מתקדמת בשכונת בקעה, שם אירעה התקרית בשבוע שעבר. ברכות הביאו גם יחיאל לקט (תנועת העבודה הציונית) והרב הרפורמי החדש אורי רגב.

פציפיסטים במערב־גרמניה מניפים כרזה שבה נראה הגיבור הקולנועי „רמבו" כחייל אמריקני ובפיו מוצץ — ביער בחבל פרנקוניה, שנחסם על־ידי הצבא האמריקני לאחר שהוצב בו ציוד צבאי. (צילום אי־פי)

יקבלו „מיג 29"

שר הבטחון אמר בהרצאתו במועדון המסחרי בת"א, כי „סוריה היא מדינה עויינת, המשקיעה בהתעצמות מאמציה — שלה מיליארד דולר לשנה יותר מאשר ישראל. זאת בלי הסיוע הסובייטי, ו„לא אתפלא אם יתפרסם שסוריה תקבל מטוסי מיג־29, שהם התשובה הרוסית למטוסי „אף־15".

השר הרגיש, כי לסורים יש טילי קרקע־קרקע המסוגלים לפגוע בת"א, בלי יכולת ליירט אותם. „איננו רוצים במלחמה. אך אם יכפו אותה עלינו ננצח. עם זאת, אין שום ודאות שגורם עויין לא יעשה טעות ויפתח במלחמה" — אמר השר.

סיור צה"ל נרגם בעזה

סיור צה"ל נרגם באבנים ביום ה' בלילה בעזה — לא היו נפגעים.

קטטה המונית פרצה ביום ה' בלילה בעזה, על רקע ריב בין שתי חמולות. תוך כדי כך עבר במקום, סמוך לשעה 21.45 בלילה, רכב סיור של צה"ל והמתקוטטים הפנו את זעמם לעבר חיילי הסיור. הם השליכו אבנים לעבר הרכב הצבאי, אך לא פגעו באיש ולא נגרם כל נזק. כוחות הבטחון הוזעקו למקום וסגרו את האזור לשעתיים. בשתי שעות העוצר נעצרו חשודים בידוי האבנים והועברו לחקירה במשטרה. (עתים)

בקבוק תבערה בחאן יונס

בקבוק תבערה הושלך ביום ה' לעבר משאית ישראלית בשוק של חאן יונס. לא היו נפגעים.

המשאית הגיעה ביום ה' בערב לשוק העירוני של חאן יונס להעמסת מטען. סמוך לשעה 17.30 בערב, תוך כדי נסיעת המשאית בשוק, הושלך לעברה בקבוק תבערה. הבקבוק פגע במשאית, התפוצץ והתלקח. כתוצאה מה־התפוצצות נגרם נזק קל למשאית אך איש לא נפגע. משליך בקבוק התבערה נמלט מהמקום וכוחות הבטחון והמשטרה ערכו סריקות נרחבות בשוק במטרה לתופסו. אך עד שעת מסירת הידיעה לא נעצר איש. (עתים)

מטען התפוצץ בקרית מלאכי

מטען חומר נפץ התפוצץ ביום ו' בבוקר בקרית מלאכי. לא היו נפ־געים ולא נגרם כל נזק.

המטען הונח בצידי הכביש ברח' ז'בוטינסקי. הוא התפוצץ בשעה 6.30 בבוקר. למקום הגיעו אנשי המשטרה ואנשי המחלקה לזיהוי פלילי. החקירה נמשכת. כמה צעירים מבני המיעוטים כשהיו בקרבת מקום נלקחו לחקי־רה. (עתים)

סגן מזכיר ההגנה האמריקני יבקר בישראל

סגן מזכיר ההגנה האמריקני, וויליאם טפט, יבקר בישראל באורח של סגן שר־הבטחון, מיכאל דקל, ומנכ"ל משרד הבטחון, האלוף (מיל.) דוד עברי. הביקור יימשך מספר ימים.

סגן מזכיר ההגנה האמריקני יפגש לשיחות עם שר־הבטחון, הרמטכ"ל ומנכ"ל משרד הבטחון, וישמע סקירות על בעיות הבטחון של ישראל והמזרח התיכון. במהלך ביקורו, יבקר האורח גם בצה"ל וגם בתעשיות הבטחוניות.

ביקור סגן מזכיר ההגנה בישראל הוא במסגרת ביקורו במדינות אירופה ובמזרח התיכון. (לע"מ)

מיסיונר הורחק בהוראת רבין משירות מילואים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר הבטחון, יצחק רבין, הורה להרחיק משירות מילואים בצה"ל את אריה סורקו־רם מרמת־השרון לאחר שנתגלה כי הוא פעל במסגרת שירות המילואים בהפצת אמונות נוצריות.

הוראת שר הבטחון ניתנה לפני מספר שבועות ובוצעה על ידי ראש לשכתו חיים ישראלי. מקורות בטחוניים מסרו לכתבנו כי אריה סורקו־רם שעסק במסגרת המילואים בהדרכת מתנדבים יהודים מחו"ל שהגיעו ארצה לעבודות במחנות צה"ל נהג להקהיל סביבו את המתנדבים ואת חיילי הבסיס ולהטיף נגד הדת והמדינה. מבדיקה שערך משרד הבטחון נתגלה כי אריה סורקו־רם נמנה על כת „היהודים למען ישו" וכי יש לו עבר עשיר בהטפה ובמיסיונריות.

ממשרד הבטחון נמסר, כי השר לא הדגיש בהחלטתו אם ההרחקה ממילואים היא זמנית או קבועה.

בדנמרק פיתחו מבחני נהיגה שאיש אינו מצליח לעמוד בהם

מאת עלי בהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — משרדי המבחנים לנהיגה בדנמרק הנהיגו מבחני נהיגה מסוג חדש לחלוטין. במקום שאלות על חוקי תנועה, תקנות, טווח־עצירה ומשקל מכונית, סוכם שהשאלות החדשות במבחנים יבהירו לבוחנים אם הנבחן — „יודע לקרוא את התנועה בכבישים".

לצורך זה הוכנו שיקופיות על מצבים שונים ומסובכים. אם הנבחן לא הצליח לענות על 5 תשובות מתוך 25, הוא נחשב „נכשל". מאז הנהגת הבחינות לא עלה בידי הנבחנים לעבור את המבחנים החדשים — והכשלון היה כללי.

שוטרי משטרת העיר וילה החליטו לנסות לעבור בעצמם את המבחנים ומתוך 23 השוטרים הותיקים של התחנה, נכשלו לא פחות מ־19.

הכשלון שלהם הוכיח, כי המבחנים חייבים לעבור רוויזיה. אך מומחי תחבורה קבעו, כי רק מבחנים אלה עשויים להוריד את כמות התאונות אצל נהגים חדשים.

אם החתול שלך לקה חלילה בתסמונת אהבה נכזבת, או סתם קם על צד שמאל — להיידרון גנשר, פסיכולוגית מהמבורג יש עצה עבורך (עבורו) בתצלום: הפסיכולוגית גנשר והחתול הפרטי והבריא בנפשו שלה. (תצלום: אי־פי)

מרים זהר, מכרם חורי וליא קניג — חתני פרס ישראל במשחק

השחקנים מרים זהר מכרם חורי וליא קניג הם חתני פרס ישראל באמנות המשחק בתיאטרון ובסרטי טלויזיה וקולנוע לשנת תשמ"ז.

על הענקת שלושת פרסי ישראל באמנות המשחק לשנה זו המליצה בפני סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, ועדת שופטים שכללה את אורנה פורת (יו"ר), דינה ברניקר, וקריאל גרדוש (דוש), ד"ר דוד אלכסנדר ובהשתתפות הממונה על פרסי ישראל במשרד החינוך ד"ר משה גלבוע.

הפרס הוענק למרים זהר על משחק אמנותי למופת, בעיצוב איש והבלטת קווי עיצוב דראמטיים וטראגיים לרוב במחזות עולמיים וישראליים. למכרם חורי יוענק הפרס על משחק אמנותי למופת וברוח כישרון תוך ביטוי בעיות ונפשות בחברה הישראלית ומחוצה לה בתיאטרון בקולנוע ובטלויזיה.

ליא קניג זכתה בפרס ישראל באמנות המשחק על הצגה אמנותית למופת של גלריית דמויות השורות, בחיכה אנושית ובחריפות קומית־סטירית וטראגית, הן בעברית והן ביידיש.

ירידה תלולה בתיירות החורף הדנית לישראל

מאת עלי בהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — ישראל נמצאת עדיין בין 20 המדינות המוליכות בטיסות השכר היוצאות מדנמרק למדינות אחרות, אך קשה לראות בכך הישג. ישראל תופסת את המקום ה־15 בעונת החורף האחרונה, לעומת המקום ה־12 בשנת החורף שקדמה לה (84/85).

ליעד הצועד בראש הרשימה — יותר מפי 13 מאשר לישראל — [illegible] הקנריים אשר בהם נחתו 53.287 תיירים דניים. נרשם גידול של 17.379 [illegible] 4 איים ספרדיים מצויים בין 5 המקומות הראשונים, עם גידול של למעל[illegible] מ־20 אחוז. מספר הבאים לישראל היה רק 4185, ירידה של 1512 לעומת השנה שקדמה לה.

תוניס נמצאת במקום ה־6 עם עליה ב־5500 תיירים: בחורף האחרון פקדו את תוניס 15.848 תיירים, עליה בשליש.

מעט על הרבה או הרבה על מעט

מהו היחס הרצוי בין מספר הסטודנטים והמורים? האם הפתרון מצוי בסרטי וידיאו וקלטות? מדוע באים הסטודנטים לאוניברסיטה? מי מעוניין באידיאולוגיות שמרניות? ■ שיחה עם פרופ' צבי לם, מבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית, לקראת שנת הלימודים האקדמית, הנפתחת היום

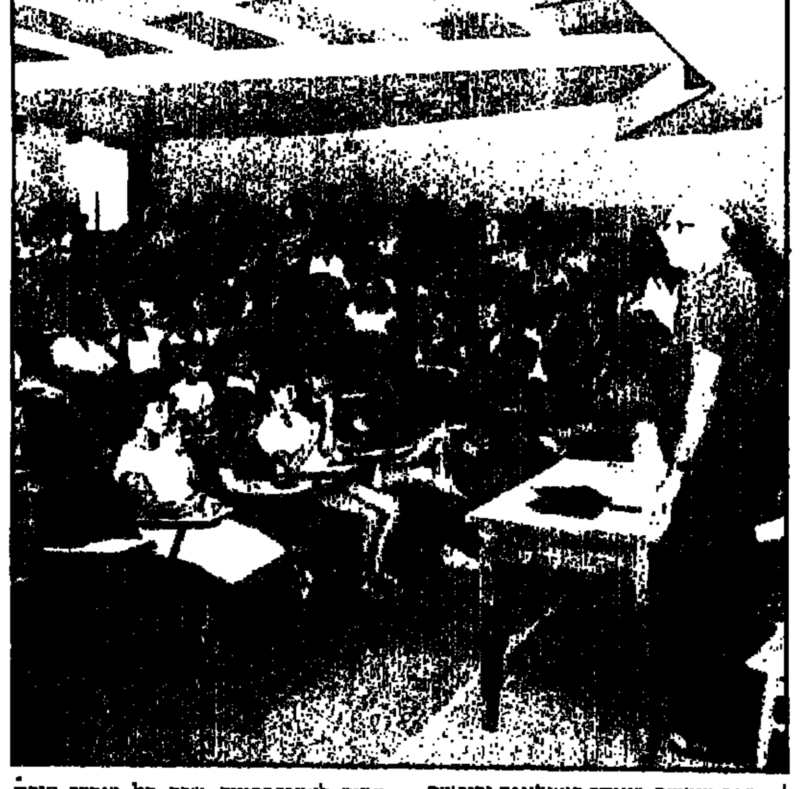

מאת יצחק שור

22 אחוזים מכל שנתון בישראל לומדים באוניברסיטאות בשנה א'. 27 אחוזים נוספים לומדים במסגרות על־תיכוניות אחרות כמו סמינרים, מכללות להנדסאים ובתי־ספר לאחיות. מחצית מכל שנתון לומדת, איפוא, במוסדות על־תיכוניים או אקדמיים. זה יותר מאשר במדינות מערב־אירופה או צפון אמריקה, אך הרבה פחות משיעור הצעירים היהודיים באותן מדינות, אשר לומדים במסגרות אקדמיות או אקדמיות למחצה. נתונים אלה מסר פרופ' אלעזר כוכבא, יו"ר הוועד הבין־אוניברסיטאי למדיניות קבלה, לחברי ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

בדיונים שנערכו במזכירות הפדגוגית של משרד החינוך לא הסתיר פרופ' כוכבא את דאגתו ודאגת שולחיו, ראשי המוסדות להשכלה גבוהה, נוכח ירידת הרמה בבית־הספר התיכון, עד כדי כך שבכמה מוסדות אקדמיים נאלצים המרצים לתת קורסים ברמה תיכונית, לצורך „השלמות ותיקונים". סוציאליסטים ופופוליסטים יכולים להציג את פרופ' כוכבא וחבריו כאנטי־דמוקרטים, כטיפוסים אליטאריים ומתנשאים. אך כנגד זאת עולה השאלה: כיצד תבטיח מדינת ישראל את רמתה המדעית והטכנולוגית? אם לא תעשה כן, לא תעמוד ישראל בהתחרות הקשה עם מדינות אחרות, ותיווצר אבטלה המונית. לקראת פתיחת שנת הלימודים האקדמית, היום, פניתי לפרופ' צבי לם, מבית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית בירושלים, והצגתי לפניו כמה שאלות יסוד.

ש: כיצד אתה מסביר את ההתפתחות המספרית הגדולה של האוניברסיטאות בשנים האחרונות?

ת: האוניברסיטאות בכל העולם המפותח, לרבות במדינות הטוטאליטאריות, פתחו את שעריהן להמוני סטודנטים. החינוך הגבוה איננו עובר כירושה. האוניברסיטאות עשו כן לא מחמת טוב לבן, אלא בשל צרכים חברתיים ולחצים מלמטה.

וזה הביא לירידת הרמה?

כדי להבטיח רמה, דרוש יחס מסויים בין מספר המרצים לסטודנטים. באוקספורד היחס הוא 8:1, בישראל היחס הוא 11.5:1. יחס זה מסכן את הרמה. וזוהי תוצאה של דלות תקציבית. בשיעורים מסויימים יושבים 300 סטודנטים. שום שיטת הוראה איננה יכולה להיות טובה כאשר מרצה מדבר אל מאות סטודנטים. במדעי הטבע אנו מתקרבים למצב בו נזדקק למורה אחד מול סטודנט אחד, במעבדה ובמחקר.

מה הפתרון?

האוניברסיטה הפתוחה מצביעה על כיוון הפתרון. בעשור הקרוב ילמדו הסטודנטים מבוא לכלכלה, לחינוך, לפילוסופיה, וכיוצא באלה, בבתיהם, באמצעות סרט וידיאו או קלטת, או תוכנית שתוכנס למחשב. זו יפנה את המורים להדרכת סטודנטים באורח אישי יותר.

לימודים עצמיים יפטרו את הסטודנטים מעונשם של מורים גרועים?

זוהי אחת השאלות הסבוכות בעולם האקדמי. כמה מגדולי החוקרים והפילוסופים בהיסטוריה היו מורים גרועים מאוד. הסטודנטים היו מוכנים „לשלם את המחיר", משום שהוקירו את החוקרים והעריכו אל נכון מה הם יכולים לקבל. רק בדורנו החלו סטודנטים להעלות את התביעה שהלימודים יהיו קלים ונוחים.

ומשפט זה נאמר בידי פרופסור לחינוך?

סטודנטים מגיעים לאוניברסיטה מתוך מניעים שונים. חלק מגיע, כי הוא מבקש ללמוד. הללו רוצים להתמחות בתחום מסויים של הדעת. אבל לצידם נכנסו סטודנטים שבאו לא משום שהם מתעניינים בלימודים אלא משום שהם זקוקים לתעודה אקדמית. בלי ב.א. הסיכוי שלהם לקבל משרה איננו טוב. אחרים באים משום שהתעודה חשובה להם לצורך היוקרה שהיא מעניקה. סוגים אלה של תלמידים מוכנים ללמוד, אך לא לסבול.

חוקר טוב ומורה גרוע

ואתה מצדיק, איפוא, החזקתם של מורים גרועים באוניברסיטה?

אני מחשיב מאוד הוראה טובה. אבל חוקר טוב שהוא מורה גרוע איננו פוסל עצמו מלעבוד באוניברסיטה. במדינות עשירות יכולה אוניברסיטה לוותר על שירותיו של מורה גרוע, ולהעסיקו במחקר בלבד. בישראל זה כמעט לא ניתן.

האוניברסיטה אינה מתחשבת בכישורנו של החוקר כמורה?

רגישותן של אוניברסיטאות בעולם לעבודה הדידקטית של מוריהן נמצאת בעלייה. מטעם זה משתתפים מורים צעירים, אסיסטנטים ומרצים זוטרים, בקורסים לשיפור ההוראה. מורה אשר מלמד מעל לראשיהם של התלמידים יש לאפשר לו ללמד סטודנטים למ.א. מורים כאלה משרים לסטודנטים שבאים להשיג תעודה ולא כדי ללמוד — לכו למורה אחר, אינני מעוניין בכם. זה טיעון לגיטימי מצד המורה, אבל גם לסטודנט ניתנה אפשרות בחירה. אין הוא חייב ללמוד דווקא אצל מורה מסויים.

מה דעתך על השאלונים שמעבירה הסתדרות הסטודנטים בקרב חבריה, על איכות המורים?

כאשר אתה אומר לבחורה שהיא מכוערת, אינך הופך אותה ליפה. הקביעה כשלעצמה איננה בעלת משמעות. יש לי ספיקות גם ביחס לשאלונים שמעבירה האוניברסיטה בין הסטודנטים. סטודנט אשר מוכן להשקיע, ומוצא עניין בחומר, יתכן שהלימודים ייראו לו מעניינים, גם אם המורה עשוי להיראות משעמם.

האוניברסיטה מתחשבת בדעת הסטודנטים?

האוניברסיטה איננה מוסד דמוקרטי. היא בנויה על היררכיה של מומחים. מכאן אין להסיק שאין מקום לבקורת על המורים ועל תוכניות הלימודים האקדמיות. אבל השינויים בתוכניות לא ייעשו בדרך של התדיינות בין מרצים לסטודנטים. כדי שמורה באוניברסיטה יגיע לדרגת פרופסור מן המניין הוא זקוק להכרה בינלאומית. לשם כך עליו לעבור מדרגה לדרגה על יסוד עבודתו המדעית. באוניברסיטה יש שבע דרגות: עוזר הוראה, אסיסטנט, מדריך, מרצה, מרצה בכיר, פרופסור חבר, פרופסור מן המניין. המורה באקדמיה נבחן בוועדות בינלאומיות ובכתבי־עת. שם אין מקום לפרוטקציה. כל עבודה מדעית עוברת מסננת מוקדמת של מומחים, אשר קוראים אותה ומחליטים אם לפרסמה אם לאו. אם אין היא מתפרסמת, והמרצה איננו מוכיח שתרם משהו חדש לתחומו — הוא איננו מתקדם או שהוא נפטר. לפחות עשרים מומחים ברמה בינלאומית צריכים לאשר את רמתו של מי שמקבל תואר פרופסור. המועמד איננו יודע מי הם.

האם תפקיד האוניברסיטה או לחנך אדם משכיל, או שמא זהו בית־ספר מקצועי גבוה לרופאים, עורכי־דין וכיוצא באלה מקצועות חופשיים?

להזיז את החושך בס"מ אחד

מראשיתה היתה האוניברסיטה מוסד להכשרת מומחים, בעיקר תיאולוגים ורופאים. תפקידה הוא לשמר את הדעת ולפתח אותה. גם השימור וגם הפיתוח מחייבים מומחיות. האם האוניברסיטה צריכה ללמד מעט על הרבה, או הרבה על מעט? אין ספק: היא צריכה ללמד הרבה על מעט. המסלולים המקנים תואר ב.א. כללי אמורים להעמיד אדם משכיל. זוהי סטייה מתפקיד האוניברסיטה. מהנדס אמור לדעת להתפעל את כל מה שהומצא עד כה אבל גם לחדור לתחומים חדשים.

לסיכך, האוניברסיטה איננה מלמדת סגרות, אלא מכשירה חוקרים לסגרות?

האוניברסיטה מלמדת שיטות מחקר. היא מלמדת כיצד לטפל בדעת. תוך כדי לימוד „על" לומדים „את". עיקר תפקידה איננו להוסיף עוד מעט דעת, אלא להתפעל את הדעת גם לצורך השימוש בה וגם לצורך הרחבתה. מי שמלמד באוניברסיטה אמור להזיז את גבול החושך בס"מ אחד.

אבל רוב הבוגרים רק משתמשים בידע, ולא מרחיבים אותו.

היידע שהצטבר באוניברסיטאות במאה העשרים הוא רחב ועמוק פי מה מכל היידע שהצטבר עד למאה העשרים. בעל מלאכה מוכשר איננו מסוגל להמציא כיום מכונת קיטור. פיתוח הדעת במעט ואיננו אפשרי מחוץ לאוניברסיטה, שבה כל מומחה עוסק בתחום מצומצם ביותר. אין כיום כימולוג, זואולוג ופיסיקאי. יש מומחים בתחומים שונים של כל אחד מן המקצועות. אבל השימוש במתודות מדעיות מאפשר הידברות בין אנשי המדע. ומכיוון שהאוניברסיטאות אינן יכולות לשמש מסגרות אלה, של טיפוח חוקרים מומחים, גרמה ההמוניות, נוצרו מוסדות על־אקדמיים (פוסט־גרדיואייט) כמו מכון וייצמן, ופרינסטון. בארצות־הברית יש אוניברסיטאות להמונים, לבינוניים ולעלית. מטעמים עקרוניים זה לא יקרה בישראל, אבל מתפתחים במסלולים ברמה על־אקדמית. להלכה מעניקה האוניברסיטה כיום שלושה תארים: בוגר, מוסמך וד"ר. למעשה היא כבר מעניקה תואר רביעי, על־אקדמי, שיש לו משקל בהתקבלות למוסדות בחקר ולהוראה באוניברסיטה עצמה.

אתה תומך בהרחבת האוניברסיטאות?

הצלחתה של כל חברה לשרוד במלחמת הקיום הכלכלית היא תוצאה של שיעור האקדמאים שלה. הוצאת לחם מן הארץ איננו תהליך המועבר בדרך המסורתית של שוליאות. כאב לבן, חקלאי צריך להכיר את תכונות הקרקע, גנטיקה של צמחים ושל מזיקים. היידע הזה צבור באוניברסיטאות.

הטובים לאוניברסיטאות?

האם הטובים באים לאוניברסיטאות או שמא הם פונים לשוק הפרטי? ראשי האוניברסיטאות קובלים על מחסור במרצים במחשבים, אלקטרוניקה, משפטים וחשבונאות.

בתחומים שבהם שוררת תחרות בין האוניברסיטה לשוק הפרטי תהיה ידה של האוניברסיטה על התחתונה, פרט למקרים שבהם נתקף אדם ביצר מחקרי. פרופסור ליוונית עתיקה איננו יכול „לעשות כסף מן הצד". מנתח או איש מחשבים יכול.

לפיכך צריכים ראשי המוסדות להשכלה גבוהה לבקש מומחים בעלי רמה שיקריבו עצמם ויבואו ללמד באוניברסיטה?

ברוב התחומים יש עדיין מספיק מסוגים שמעדיפים את המחקר על פני עשיית כסף, ואין הם הפחותים שבאנשים. המחקר הרפואי הוכיח את עצמו. כמו גם המחקר בתחומים אחרים של מדעי הטבע. את הפתרון יש לחפש על־ידי שילוב הדוק של התעשייה עם האוניברסיטה, בית־הספר לחינוך עם מערכת החינוך, ובית־החולים עם בית־הספר לרפואה.

מדוע כה רבה ההתקדמות בתחומי הרפואה והמדעים שעה שבתחומי החינוך והחברה והאדם שורר פיגור?

התעשייה הכימית או האלקטרונית סחבה להמצאות וחידושים. המרחק בין התגלית ליישומה הוא קטן. בתחום החינוך, למשל, שולטות האידיאולוגיות. במקרה הטוב הסיבה לפיגור נעוצה בשמרנות ובאינטרסים מעמדיים. באלה קל יותר להיאבק מאשר באידיאולוגיות המקבעות את הקיים. בית־הספר ממשיך להקנות דעות קדומות טפלות בחלק מהזמנה חברתית.

מי מעוניין בזה?

בראש ובראשונה המנהיגות החברתית. היא איננה מעוניינת שבני־האדם יהיו רציונאליים יותר.

אתה פסימיסט?

להיפך. העובדה שמדעי הטבע אין עוד מתאימים להתקדמות, יוצרת תקוה. גם בתחומי הרוח והחברה. בתחומים אלה ישנן דרכי עקיפין כדי לחולל התקדמות.

ואנשי האקדמיה יודעים כיצד?

בחינוך, סוציולוגיה וקרימינולוגיה ישנו די ידע כדי שניתן יהיה לחולל שינויים מפליגים בחיי החברה.

ד"ר הירשברג, כמשל

ד"ר יוסף הירשברג, גנטיקאי בן 37, נשוי ואב לשניים, עובד כמרצה צעיר באוניברסיטה העברית בירו־שלים. לפני שנתיים זכה במילגת אלון למצטיינים, והבטיח לעצמו מקום עבודה לשלוש שנים. להירש־ברג אין סיבה להתלונן; לא זו בלבד שזכה במשרה זמנית באוניברסיטה. מחקריו המקוריים בתחום ההנדסה הגנטית עניינו את משרדי החקלאות של ישראל, גרמניה וארצות־הברית, והוא זכה במענקי מחקר בסך 80.000 דולר.

לתפקידו הנוכחי הגיע ד"ר הירשברג בגיל 35. תחילה שירת בצה"ל ארבע שנים, עשר שנים הקדיש ללימודי התואר הראשון, השני והשלישי, עם תואר ד"ר יצא להשתלם בארצות־הברית, במסגרת פוסט־דוקטוראט וחזר לארץ בתום שלוש שנים. בגיל 35 קיבל משרה ומשכורת נטו של 850 שקלים.

ד"ר הירשברג מוצא מן הפירמידה ההפוכה השלטת באוניברסיטה. במכון למדעי החיים, שבו הוא עובד, מצויים 80 חוקרים, רובם בעלי תארים גבוהים — פרופסור מן המניין ופרופסור־חבר, רובם בני 50־55. רק ארבעה חוקרים הם צעירים בדרגת מרצה. נכון הדבר, שצעירים אלה חוזרים מהשתלמויות, עם ידע בטכנולו־גיות מתקדמות ועם הרבה מרץ ואמביציה. אבל לאוניברסיטה אין תקנים לרוח המשך. כראש צוות מחקר וכחוקר שהשיג תקציבים למכון שלו, מקבל ד"ר הירש־ברג תוספת למשכורת, שבלעדיה לא היה גומר את החודש. כאשר שהה בהשתלמות בארצות־הברית הציעה לו חברת תרופות משכורת התחלתית של 50.000 דולר לשנה. אבל הירשברג העדיף משרה אקדמית. „בכך לא עשיתי טובה לאיש" — הוא אומר.

בניית תשתית מחקרית

מבחינה מדעית נמצאים הירשברג וחברי צוות המחקר שלו בחזית הקדמית של המחקר החקלאי — בחזית הביולוגיה המולקולרית. בתחום זה ישנם בישראל עשרה חוקרים בלבד, רובם במכון וולקני. בארה"ב מעמידים מכוני מחקר לרשות עמיתיו למקצוע של הירשברג סכומים הנעים בין 100־150 אלף דולר. בישראל הוא מקבל מן האוניברסיטה כ־10.000 דולר. בעיקר על דבר תלוי ההווה והעתיד של המחקר המדעי בישראל בקרנות בינלאומיות, שעליהן מתחרים מדענים מכל העולם. הירשברג רואה את עצמו [illegible] והאוניברסיטה העברית מוקירה את עבודתו והקצתה לבניית תשתית מחקרית כ־50.000 דולר.

יחד עם צוות של שישה אסיסטנטים מבודד הירשברג גנים, נושאי תורשה בתוך התא, והוא שותל אותם בחיידקים. או להיפך. אם יגלה מה הגן הקובע את יכולת העמידות של הצמח בפני קוטלי־עשבים הוא יוכל לקטול במצלה רק את העשבים הרעים, ולשמור על הצמח הטו־בותי. חברות חימיקלים גדולות בעולם, חברות לטיפוח זרעים ומשרדי החקלאות מתעניינות לתוצאות המחקר.

הכלאות צמחים

מחקר אחר של ד"ר הירשברג עוסק בקומבינציות גנטיות של הכלאות צמחים. הוא מחפש דרך לשתול גנים חדשים לא על־ידי הכלאה וברירה כמקובל, אלא על־ידי שתילת גנים מסויימים בתוך הזרעים. בדרך זאת יוכל להבטיח את הפטנט של מגדל הזרעים על אותו צמח, מבלי שמישהו יוכל לחקותו. אם יגיע לתוצאות יירשם הפטנט על שם האוניברסיטה העברית.

ד"ר הירשברג זקוק לציוד מיוחד לשם גידול הצמחים בתאים מבוקרים. „זה סיפור יקר". כיום הוא ממתין לתקציב לגידול צמחים אלה. אם לא יקבל, יעבור לפרוייקט אחר. מחות יקר. החומרים שבהם משתמש הצוות הם יקרים למדי. אלפית סמ"ק עולה עשרה דולר. אלה הם חומרים רדיו־אקטיביים שבהם מסמנים החוקרים מיקום מולקולות בתוך התא. הירשברג מראה לי במקרר של המעבדה שלו מגש זעיר עם מבחנות מלאות חומרים צבעוניים. מגש כזה מוחזק „בשוק" כ־6000 דולר, והידע הצפון בו זיכה עשרה מדענים בפרסי נובל. בעזרת חומרים אלה עורך הירשברג את הניסויים לבידוד גנים ולשתילתם בצמחים או בחיידקים.

המדענים הישראליים של מחר, הצעי־רים מדרגה מהירשברג, הם האסיסטנטים של היום. הם מתחילים בשטיפת מבחנות ומסיימים כדוקטוראנטים. לאחר מכן הם יוצאים להשתלמויות בחו"ל. בלעדיהם לא יהיה עתיד למדע בישראל. אבל האוני־ברסיטה משרתת אסיסטנטים. אין מכל מקום אינה מעמידה מורים מתחילים במספר המתחייב מן הענין. תנאי לשיקום המדע בישראל הוא תקציבי מחקר מחו"ל, אבל תקציבי מחקר לא יגיעו אם לא תהיה תשתית מתאימה, מתוחמת, מעבדות, ותנאים לצעירים.

יצחק שור

ראש דסק לעניני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

טוהר הנשק והחלוק

מאת רעיה רטיג

אזרחי ישראל הורגלו בשנים האחרונות לשטף אירועים כה גדול, עד שליבם חסך גם ואינם נוטים עוד להתרגש בנקלן עניינים שבמדינות אחרות היו מזעזעים את הציבור ומוציאים אותו לרחוב — הופכים אצלנו לשורות מספר בתקשורת הכתובה ולמשפטים סטורים, שאבלוניים קמעה, בתקשורת האלקטרונית — ובזה מסתיים במעט העיסוק הציבורי בהם.

אחד הנושאים שייכנסו לקטגוריה זו הינה שביתת האחיות. בטרם אעסוק בנושא, ברצוני להתוודות וידוי "אישי": לפני כשלוש שנים, עת פרצה שביתת הרופאים, הייתי משוכנעת שכנוע שאין למעלה הימנו שהעם, שבריאותו הופקרה בצורה כה צינית, "יאמר את דברו" בצורה ברורה ונחרצת; דימיתי לנוכח עיני הפגנות של אזרחים שיפגינו את מידת האכפתיות והמעורבות שלהם לגבי הדבר היקר כל כך לכל אחד — בריאותו. תיארתי לעצמי שתהיינה הפגנות של תמיכה במאבק הרופאים כמו גם הפגנות המגנות מאבק זה. לא תיארתי לעצמי ולא העליתי על דעתי, שהציבור לא יתייחס כמעט לנושא ויקבל את האירועים הקשורים לשביתה בצורה נכנעת ומלאת השלמה.

נסיון שביתת הרופאים גאל אותי באחת מתמימותי בהקשר זה, וכשהחל מאבק האחיות היה מחוור לי שהציבור, שהינו ה"מחותן" הראשי ובעצם האגרוף של הצדדים הניצים, שב יקבל את הדין בהכנעה; הפעם שוב לא הופתעתי אף לא התאכזבתי מתגובתו. עם זאת, ולמרות היותי שייכת ל"ציבור" (שהרי רק רשע מוציא עצמו מן הכלל...), אין אני יכולה לעבור לסדר היום, משום שהשתלשלות הדברים בעניין האחיות חורגת במשמעותה הרבה מעבר להגדרת הסכסוך.

תמרורים חדשים

האמנתי, ואני מאמינה עד היום, שזכות המאבק המקצועי של עובדים הינה זכות מקודשת כמעט; באופן אינסטינקטיבי אני נוטה להצטרף תמיד להתייצב לצד עובדים הנאבקים על תנאי עבודתם ושכרם. ברם, מאבק הרופאים והמשכו מאבק האחיות מציבים בפני סימני שאלה כאובים ונוקבים. כדי להסיר כל ספק אומר במפורש, שלדעתי הדרך שבה טיפלו אנשי משרד האוצר בעניין ראוייה לכל גינוי; כמי שעמד עד לא מכבר בראש איגוד מקצועי יכול אני להעיד, שסחבת ולעיתים אף ציניות הינן מאפיינים כמעט קבועים בעמדותיהם של נציגי האוצר ולעיתים די בגישות אלו כדי להביא את נציגי העובדים להתנהגות ולתגובות, שניתן למנוע אותם בגישה נאורה ונבונה יותר. גם בסכסוך האחיות בלטו מאפיינים אלו ועצם העובדה שהנושא לא הגיע לכלל מיצוי משך חודשים ארוכים כל כך די בה כדי לשמש הוכחה לטענה זו.

עם זאת, האחיות ונציגותן (וכדאי להזכיר נשכחות: אין מדובר בנציגות נבחרת ובעלת סמכויות אלא ב"וועד פעולה" שלא נבחר ולכן נתון יום יום לאיומים של פגיעה במעמדו ורחקתו ממעקרי הפעולה) הציבו תמרורים חדשים בכללים ובנורמות של מאבקים מקצועיים. חיי אדם, במובנו הפשוט הצרוף ביותר של המושג, הפכו לחסרי חשיבות במאבקן של מי שעד אתמול נודעו בכינוי "המלאכים בלבן". במלחמה על שכרן ותנאי עבודתן, הראויים בהחלט לשיפור ותיקון, לא רק שאינן בוררות באמצעים אלא להיפך — בוררות דווקא באותם אמצעים שיגרמו את מירב הסבל והנזק למי שאינו כלל צד בעניין — ציבור החולים; במאבק זה מוכנים אפילו למנוע חמצן מגוסס — וכל זאת בקור רוח ובאדישות שקשה למצוא דוגמתן. לא ניתן לקבוע כמה אנשים קיפחו חייהם או יקפחו אותם בגלל עיצומי האחיות, שהביאו לכך שבמשך חודשים נמנע מהציבור הדבר האלמנטרי כל כך — טיפול רפואי בעת מחלה. וכלום ישנו מי שמסוגל להעריך משמעות מניעת טיפול רפואי ממי שאמנם חייו אינם בסכנה, אבל הוא "רק" סובל מכאבים הופכים את חייו לגיהינום?

הבעיה עם כוח היא, שיותר ממה שהוא מעניק לבעליו זכויות, הוא מטיל עליו חובות — וחובתן של האחיות יונקת במישרין מכללי האחיזה המקצועית שלהן

האחיות טוענות, וזכותן לטעון כך, שמקצוען הינו "ייחודי": אני מסכימה בהחלט לטענתן זו, אם כי אפשר לציין עוד כמה מקצועות "ייחודיים" לא פחות: עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, מורים, אנשי צבא ומשטרה — כל אלה ורבים אחרים עוסקים במקצועות קשים, מתישים ושוחקים. בעניין זה האחיות אינן בנות יחידות וגם אם יש מן הצדק בתביעותיהן — אין הצדק הזה בגדר צדק מוחלט, הניתן למדידה אובייקטיבית חסרת פניות. כל מי שנכנס למשא־ומתן מכל סוג שהוא יודע, שסיומו של המו"מ לא יהיה דומה לראשיתו ושלא ניתן להגיע לאותן מטרות שסימנו הצדדים בראשיתו.

נוהגים להטיח בנציגות האחיות, שהן אינן מנוסות ואינן יודעות לנהל משא־ומתן. אני איני שותפה לטיעון זה, שעם כל הכבוד למשתמשים בו אינו רלוואנטי כלל. ראשית, נסיון וידע רוכשים רק תוך כדי התנסות ואין הם בגדר של תכונות מולדות. שנית — מותר לנציגי עובדים להיות לא מנוסים וחסרי ידע, שהרי אין הם "מקצוענים" בתחום זה. כל עוד הציבור שהם מייצגים מביע את אמונו בהם — אין זה עניינו של איש. לשם כך קיימת המערכת ההסתדרותית, שתפקידה לסייע לנציגי העובדים ולהנחותם במבוכי המשא־ומתן ונפתוליו. אך אני כן מפנה אצבע מאשימה כלפי נציגות האחיות בהתבצרותן חסרת הפשר הן מעוררות רושם קשה של מי שהתאהב במלותיו שלו, אולי אף בסיטואציה שבה הוא משמש "נושא חם" בחדשות משך חודשים רבים, וכל הצעה לסיום המשבר הופכת לבלתי־קבילה. רמת הטיעונים של דוברות האחיות היא, במחילה מכבודן, ילדותית כמעט; כל הצעה מוגדרת בפיהן כעלבון, שקר, לא רצינית ושאר קלישאות — מבלי שהן מפרטות ומסבירות את העניין. תחושות כמו עלבון והשפלה הן עניין סובייקטיבי לחלוטין וכאזרח איני משוכנעת שמה שמעליב ומשפיל אותן הינו אכן כזה; ברם, כיוון שהן אינן מסבירות בהגיון אלא משתמשות במינוח רגשי — לא נותרת ברירה אלא להתייחס לעובדות כפי שמובאות על־ידי האוצר ולאחרונה, גם על־ידי ההסתדרות, ולהסיק שהן דוחות שמוצע להן ללא הצדקה אובייקטיבית, ותוך התעלמות מוחלטת מהאסון שהן ממיטות על ציבור החולים.

יותר מדי כוח

האחיות חשות שיש להן כוח לכופף את ידי כולם — והן חשות כך במידה רבה של צדק; מי שביכולתו להביא מזור ומרפא לחולים — יש לו כוח רב. ברם, הבעיה עם כוח היא שיותר ממה שהוא מעניק לבעליו זכויות הוא מטיל עליו חובות — וחובתן של האחיות יונקת במישרין מכללי האחיזה המקצועית שלהן. המאבק המקצועי הזה, בו משמשים הצדדים במלוא כוחם, הופך להיות מאבק עקוב מדם — פשוטו כמשמעו. מאבק מקצועי שהוכתם בדמם ובסבלם של חפים מפשע מטיל כתם כבד על כל המאבקים המקצועיים מכאן ולהבא. דרך זו של ניהול מאבק משמשת גם כלי ניגוח בידי אלו אשר מאז ומעולם שאפו להטיל מגבלות על זכויות המאבק המקצועי של עובדים. לציבור, למרות אדישותו, נמאס כבר לשמש קורבן קבוע למאבקים מעין אלו ולכן אל לנו להיות מופתעים מכך שגוברת והולכת בקרבו התמיכה באותם גורמים פוליטיים שתובעים צמצום דראסטי בזכויות העובדים והמרתן בהסדרים דוגמת בוררות חובה. האחיות, וקודם לכן הרופאים, סיפקו ומספקים תחמושת לאשפות החיצים של אותם גורמים — ובכך גורמים נזק לציבור העובדים בכלל. חבל שההסתדרות, כנציגת כלל ציבור העובדים, מסתפקת בעניין זה בגישת המתווך הנייטרלי ואינה נוקטת עמדה נחרצת וחד־משמעית יותר, בעניין שיש לו נגיעה והשלכות לכלל חברית.

במדינת ישראל חונכו דורות של לוחמים על מושג "טוהר הנשק"; רבים מלוחמינו סיכנו את חייהם ואף שילמו בחייהם כדי להגן על ערך זה. מעולם לא נתפס טוהר הנשק כערך שבא להגן על האוייב. כל כולו מכוון כלפי פנים, מתוך ההבנה המוחלטת שאם לא נשמור על טוהר הנשק ייתכן שננצח בקרב — אך את המלחמה על דמותה ואופייה של המדינה נפסיד. מה שנכון לגבי טוהר נשק נכון גם לגבי טוהר נשק המאבק המקצועי; מי שיימצא נפגע מהכתמת נשק זה יהיה קודם כל מקצוע הסיעוד וציבור העוסקים בו.

מערכת המושגים של כל אחד מאיתנו עברה טלטלה במהלך השנים; אם פעם סברתי שכל מי שמגדיר עצמו מהפכן" ראוי לאהדתי; שכל מי שמגדיר עצמו "לוחם חופש" הוא אכן כזה — היום אני סבורה כך וברור לי שרבים משתמשים שימוש ציני במושגים מקודשים אלו כדי להצדיק מעשי פשע. חבל שציבור האחיות הופך גם את ערך המאבק המקצועי לערך שמציב סימני שאלה גדולים דווקא בפני אלו שהאמינו בו ללא סייג כמעט.

מבחן האמינות

מינוי דראושה לסגן שר החינוך יהיה מבחן לאמינות דבריו של השר נבון

מאת קאסם זייד

כשהודיע השר נבון להודיע על תמיכתו במועמדותה של נאוה ארד לתפקיד סגן שר במשרדו, לעומת ההצעה למנות לתפקיד זה את חבר הכנסת הערבי עבד אל והאב דראושה, הוא לא הביא בחשבון את ההתקפה הבוטה של הימין על חבורו למפלגה. אנשי הימין, השומרים טינה לדראושה על נסיונו להגיע לפני כשנה וחצי לרבת־עמון, כדי לנאום לפני המועצה הפלסטינית, עושים אותו חשבון גם על המנעותו מהצבעה על אישור הממשלה בראשות יצחק שמיר. הם מנצלים את עמדת השר נבון כדי לפסול את מועמדותו של דראושה לתפקיד סגן שר.

נכונים דבריהם של אנשי "שלום עכשיו" שמתנגדות הליכוד למינוי דראושה נודף ריח של גזענות, וכי רוחו של כהנא מרחפת על הדברים. דווקא עכשיו יש להיאבק על שילובם של נציגים ערבים בממשלה.

דומה, שלנוכח הנסיבות שנתהוו סביב ההצעה למנות את דראושה לתפקיד סגן שר החינוך והתרבות והתנגדות העיקשת של הימין למינויו, על השר נבון לשנות את עמדתו לתמוך דווקא בהצעה למנות את דראושה כסגנו.

אם לא יעשה כן, יתכחש השר נבון לדברו שאמר בהיותו נשיא המדינה: "נגזר על יהודים וערבים לחיות ביחד". האם אין זה של הדברים יפה דווקא להרמוניות כגון...

רבים במגזר הערבי אמרו לי: "זו היא מבחן לאמינותו של השר נבון, הידוע כמ... מאדריכלי ההבנה והדו־קיום בין יהודים וערבים". ועוד אמרו: "כיצד אפשר להאמין לשר נבון שפניו להבנה? כיצד יאמינו המורים והתלמידים, יהודים וערבים, לתוכניות של שר החינוך למען דו־קיום בשלום, ושמא החינוך נאבק כדי ליישמה הלכה למעשה במערכת החינוך, אם לא יוכיח שהוא פועל על־פי מגמה זו?"

חמורה מזו, היו גם שאמרו, כי אם השר נבון לא יכריע בצורה חד־משמעית בעד מינויו של ח"כ דראושה לסגנו, אזי... לחשוב שנבון אכן עושה את מה שאומר הליכוד רק מדברים עליו.

אנשי מפלגת העבודה חייבים לכלכל צעדיהם במגזר הערבי לאור התנהגותו של הליכוד, שראשות הממשלה בידיו. המפלגה יעשה טעות פאטלית אם יחשוב שהליכוד יעשה את המלאכה במקומו, ולמענו. המערך חושב שהוא ייבנה מהטעויות שעושה הליכוד במגזר הערבי, הוא טועה טעות של תכופר.

ממצב הדברים עולה, שהליכוד אינו מתכוון דווקא להנהיג מדיניות יד קשה כנגד הערבי, כך שלא מסתמנת סכנה שהאזרחים הערביים יתרפקו על ימי השלטון של המערך. מהצהרותיו ומהופעותיו המועטות של השר משה ארנס, שהופקד מטעם ראש הממשלה על העניינים הערביים, ניתן להבין שאין מתיימר להנהיג מדיניות ליברלית לא מא ממדיניותו של השר עזר וייצמן כלפי האזרחים הערביים.

בשבוע שעבר נפגש השר ארנס עם ראש מועצת באקה אל־גרבייה, סמיר דראושה, בנסיון להשיג את חששותיהם של האזרחים הערביים ולהרגיעם, שהוא ינקוט מדיניות שוויונית כלפיהם. הפגישה עם דראושה לא היתה מקרית. היא קשורה למכתב ששלח דראושה לשר ארנס, בשם הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, ובו דרישה לבטל את לשכת היועץ לעניינים ערביים. השר ארנס טרח כדי לשכנע את איש שיחו שהוא יביא בקרוב את נושא ערביי ישראל לדיון מיוחד בממשלה, ויעשה בכל מאודו כדי לקדם את ענייניהם.

ההצעה של אנשים בליכוד לראש הממשלה, למנות את מחמוד זועבי מנצרת כיועץ מיוחד לראש הממשלה לענייני ערביים, די בה כדי ללמד שהליכוד שוקל ברצינות שילובם של ערביי ישראל בחיי המדינה. אם הליכוד יחליט על הנהגת מדיניות ליברלית כלפי האזרחים הערביים הוא יעשה זאת ביתר תעוזה מאשר המערך מהסיבה הפשוטה: הליכוד לא יחשוש ששותפיו לקואליציה יתנגדו לכך או יגנו אותו בכלל זאת.

מבלי להמעיט בכישוריהם של שאר המועמדים לתפקיד, ניתן לומר שדראושה הוא בעל רקורד אישי ורקע חינוכי אולי לאף לא אחד אחר מבין שאר המ...

דומה, שתפקיד סגן שר בממשלת ישראל מגיע לדראושה בזכות ולא בחסד. הדבר מגיע לו בשל כישוריו האישיים וגם, אולי בעיקר, נוכח העובדה שערביי ישראל מהווים 17 אחוז מכלל אזרחי המדינה.

הפחד זעק מהגרון

מאת אהוד דור

"עכשיו נלך לבית הזונות הזה ונראה מה קורה שם" זעק הרב אליהו אברג'ל לצאן־מרעיתו, בבית־הכנסת שלו בשכונת בקעה בירושלים. על פי עדותו של חבר עין־גדי שנכח במקום, רצה לשמוע את אמרי־השפר הללו ביום שמחת תורה. כשהוא מוביל את חבורת קנאיו נכנס הרב לבית־הכנסת של הקהילה הרפורמית באותה שכונה, הנקראת "כל הנשמה", והחל לעורר מהומה כשהוא מתריס כנגד הרב לוי וויימן־קלמן על שהוא עושה מעשי פריצות בבית־הכנסת, באפשרו עירוב בין נשים לגברים בתפילה, ועוד נורא מכל אלה: נשים אצלו מחזיקות בספר התורה.

הרב קלמן האיר לו פנים — מספר לי מאיר אזרי, המזכ"ל הצעיר (28) של התנועה ליהדות מתקדמת (התנועה הרפורמית בישראל) — והציע שתינתן לו האפשרות להשמיע את דבריו בבית־הכנסת, בתנאי שיאפשרו גם לו לשאת דברים בבית־הכנסת של הרב אברג'ל. כששמע זאת הרב האורתודוקסי שב לא משל ברוחו והוא החל משתולל וצועק: "פה זה בית זונות! פה זה בית כושני" האנשים שליוו אותו הצטרפו אליו ואף ניסו לחטוף את ספרי התורה מבית־הכנסת. במאבק שהתפתח על ספרי התורה ספג הרב ויימן־קלמן מכות מן המתפרעים ואחד מהם אף איים עליו: "אנחנו נרצח אותך".

בינתיים השלימו שני הרבנים ביניהם. "אלא שהנורא בתקרית, שהוא עצמו עדיין בתוקפת פרח־רב", מדגיש מאיר אזרי, "אליהו, כדרכו, אין חופש פולחן בישראל, הוא קבע, יש רק תורה אחת, בנר הקדוש ברוך הוא. לפי תורת משה רבנו עליו השלום אנחנו לא יכולים לשנות, והתורה לא משתנה ולא השתנתה. חשתנתו בשל דבריו אלה תבענו את הרב הראשי על הוצאת דיבה" הסיבות להתפרצות הפנאטית של האורתודוקסיה כנגד התנועה הרפורמית בעוצמה, ככל הנראה, בהצלחה שנוחלת התנועה הרפורמית בארץ בתקופה האחרונה. דוגמה לכך היא שכונת בקעה בה, בשמחת תורה, מילאו מתפללים רבים יותר את בית־הכנסת של הרב ויימן־קלמן מאשר את זה של אברג'ל. ומכאן חמתו שבערה. אלא ששורשי העימות עמוקים יותר והם מצויים בחשש הגובר של המימסד הדתי בארץ מפני התהליך הציוני העובר על התנועה הרפורמית ואשר עשוי בגלגולו הישראלי לכבוש לבבות רבים, ודווקא מאותו פלח באוכלוסיה שאליו לוטשת עינה האורתודוקסיה.

"האירוע חורג, לדעתנו, מהמשמעות של בית־הכנסת בבקעה. זהו אירוע בקנה־מידה לאומי. כאן נבחנת השאלה אם יש זכות קיום במדינת ישראל לזרמים היהודיים השונים המהווים אחוז גבוה מיהדות העולם (בארה"ב מדובר בכ־3 מיליון יהודים רפורמיים וקונסרבטיביים). ומעבר לזה, השאלה המרכזית היא מה דמותה היהודית של מדינת ישראל. המחנה האורתודוקסי רווי שינאה וכרגע שישללו אותנו הם ימשיכו ויאבקו גם ביניהם. עצם העובדה שיגידו שאפשר לסלק מישהו מהיהדות באמצעות כוח, זה תקדים מסוכן.

"לא, אין זה האירוע הראשון של התנפלות חרדים קיצוניים על התנועה ליהדות מתקדמת", ממשיך מאיר אזרי. "אבל זו הפעם הראשונה שאנחנו יוצאים בתגובה כזו נמרצת, במסע ציבורי חזק כזה. שלדעתי הוא מייצג את השינוי והמעבר של התנועה לידיים הצבריות של האנשים שגדלו כאן. סוף סוף אנחנו מעזים להוציא את התנועה מחוץ לכותלי בית־הכנסת. התנועה שלנו מתמודדת עם המציאות ואיננה קופאת על שמריה. היא משתנה עם הזמן ועם התנאים המשתנים. הצרה היא, שמעט מאוד יודעים עלינו בארץ, ועוד פחות יודעים על התנועה שלנו בארה"ב. אולי המקרה של שכונת בקעה יגרום לשינוי במודעות. לגבי התגובה, החלטנו על הקמת צוות־תגובה לאירוע. קבענו למוצאי שבת עצרת תמיכה בחרות עם היהדות המתקדמת בכללה, תחת הסיסמה: למען חופש דת והמצפון במדינת ישראל. ולא במקרה את מברק התמיכה הראשון שקיבלנו שלח 'צעירי מפ"ם'."

מאיר אזרי: סוף סוף מעזים לצאת

ההתפרצות של האורתודוקסיה נגד התנועה הרפורמית נובעת מהתחזקותה של התנועה בארץ

חברה חדשה

מאת גדי יציב

למה נכשלו האחיות

מאבק אחיות בתי החולים הוא מאבק צודק מאד — אבל הוא גם מאבק כושל. חלק חשוב בכשלון המאבק קשור לעובדה שהאחיות הסכימו בלא־יודעין להכנס למילכוד שהכין עבורן משרד האוצר. האחיות אמרו: "מגיע לנו". האוצר אמר: "נכון, אבל אין לי". האוצר לא אמר: "לא מגיע לכם" להיפך: האוצר הכיר בצדקת תביעות האחיות, אבל טען שפשוט אין לו כסף, ועל האחיות להכנע אם רוצים להמשיך ולנצח את האינפלציה. האחיות לא אמרו: "יש לכם. והראיה לכך הם הסעיפים המסויימים הללו שמהם ניתן להפחית, וכאן ניתן לחסר, וכאן ניתן לקצץ". ובכלל, האחיות לא אמרו שאת האינפלציה צריך אמנם להוריד, אבל על חשבון מישהו אחר. האחיות לא קראו תיגר על הטענה "אין לי", והן לא הביעו שום דיעה לגבי מדיניות הממשלה. בכך הצדיקו למעשה את טענת הממשלה כי המדיניות צודקת, אם המדיניות צודקת. הבין הציבור, אזי אין זה צודק שהאחיות תהיינה יוצאות מן הכלל. בכך בעצם הסתיים המאבק על דעת הקהל עוד לפני הנטישה הגדולה, וכשלונן של האחיות נגזר ונחתם מראש.

הבה נגדיר לעצמנו שני מושגי־יסוד וגם נאמץ אותם בעתיד: סחיטה מקצועית ומאבק מקצועי. הסוחטים אומרים: אתם תשלמו לנו כנגד על העקרונות המקובלים עליכם, ובניגוד לכל העקרונות הללו — משום שיש לנו כוח ואנחנו דוחקים אתכם לפינה. הנאבקים אומרים: אתם תשלמו לנו משום שהעקרונות שעל פיהם אתם פועלים אינם נכונים, ואינם צודקים ואינם יעילים, ואתם צריכים על־כן לשנות אותם. סחיטה מקצועית מתייחסת אך ורק לסעיף התקציבי הנוגע לבעלי התביעה. מאבק מקצועי מתייחס לתקציב כולו. סחיטה מקצועית מנומקת במונחים של הפער בין המצוי לרצוי, אבל איננה מנומקת במונחים של סדרי עדיפויות וקדימויות. מאבק מקצועי, לעומת זה, מתייחס בעיקר לסדרי עדיפויות, ולשאלה: מה קודם למה, מה ראוי ממה, ומה צודק ממה. סחיטה מקצועית נקיה מכל מעורבות פוליטית והיא חפה מכל אידאולוגיה. מאבק מקצועי הוא במידה מאבק פוליטי, והוא מבוסס ביודעין, בהבדה, בגאווה מקצועית על שיקולים ערכיים ועקרוניים. לסחיטה מקצועית יש סיכוי רק בתנאים מאד מיוחדים, וגם אז נצחון הסוחטים הוא קצר־טווח. מאבק מקצועי קשה הרבה יותר לניהול, אבל גם יותר עתיר־סיכויים.

מאבק האחיות מתנהל על רקע התוכנית הכלכלית להצלת המשק אשר עקרונותיה התקבלו, לצערנו, על דעת הקהל. על פי עקרונות אלה העניים, החלשים והיצרנים צריכים לשלם את מחיר הורדת האינפלציה — ואילו העשירים החזקים והמספסרים זוכים לחסינות, ואינם נשלחים לחזית המאבק הכלכלי, והממשלה אפילו מנפיקה להם רשיון להשתמטות. משתמטים־מורשים אשר לקרוא להם. במסגרת תוכנית זו, ועל יסוד העקרונות הללו, גם האחיות כציבור עובדים וגם כל מערך האישפוז והרפואה בכלל חייבים להיות מקופחים. הוא הדין לגבי מערכת הרווחה כולה. ולגבי כל מי שחי מעמל כפיו ברמה של משכורת בינונית ומטה. הציבור קיבל את העקרונות הללו כי פיתו את הציבור להאמין כי כך, ואך ורק כך, ניתן להוריד את האינפלציה — והורדת האינפלציה היתה אכן יעד נשאף ומקובל על כולנו. בלי קיעקוע העקרונות הללו, בלי ביטול תוקפם, בלי חשיפת העוול שיש בהם — אי אפשר לזכות בהישג מקצועי.

לפעמים, כאמור, סחיטה מקצועית עשויה להצליח, אבל על רקע כזה אין לה שום סיכויים. כאן אפשר להצליח רק במאבק מקצועי, ומאבק מקצועי, בניגוד לסחיטה, פרושו מאבק פוליטי, מאבק נגד הפוליטיקה החברתית והכלכלית של הממשלה.

פעם אחת, רק פעם אחת, ציפיתי לראות את נציגות האחיות יוצאת מפגישה עם נציג האוצר ואינה חוזרת־לעייפה על הטענה "מגיע לנו" (שהרי כולנו כבר יודעים היטב שמגיע להן), אלא אומרת משהו כמו "האוצר אומר שאין לו אבל אני רואה שיש בארץ הזאת שכבה גדולה של מתעשרים שעוד ניתן לקחת מהם, ואני רואה ששום נטל לא הועמס על מרבית הציבור מדרגת ההכנסה הבינונית ומעלה, ואני רואה שכסף זורם על איכלוס יהודה ושומרון — ולכן אני לא מאמינה שאין להם כסף עבור מערכת הבריאות". לאותן תביעות עצמן ניתן איפוא להעניק גם משמעות של סחיטה וגם משמעות של מאבק מיקצועי.

נכון מאוד: כדי לנהל מאבק מיקצועי צריכה מנהיגות בעלת התודעה פוליטית, וצריך תיאום עם ההסתדרות ושיתוף פעולה עם כל האיגודים המקצועיים. רצוי מאד כאן גם תאום הדוק עם המפלגות הפוליטיות שעקרונותיהן הולמים מאבק מקצועי. אולי באמת המאבק המקצועי הוא ענין רציני מדי מכדי שינהלו אותו אנשים ונשים חסרי תודעה פוליטית.

הרפורמה האבודה

לא צריך לשכוח כליכך מהר את סיפור ההתנפלות הברברית של חבורת הארוקים בשכונת בקעה בירושלים על המתפללים הרפורמים. כמו במקרים רבים אחרים בארץ גם כאן יש היבטים עדתיים לסיפור התנהגותם של הדתיים הקיצוניים, לא במקרה כמובן, ועוד נתייחס לכך בקרוב. עכשיו שימו לב במיוחד לשתי עובדות מעניינות בסיפור הזה. ראשית, המתנפלים שזעקו סיסמאות חומייניסטיות היו ברובם יוצאי ארצות המזרח, ואילו המתפללים הרפורמים היו ברובם אשכנזים. שנית, על אף הזעם הנורא במוצאי שמחת תורה, בכל זאת פירסם הרב השכונתי, אליהו אברג'יל, הודעה ברורה של הבעת־צער פחות מארבעים־ושמונה שעות מאז המיקרה. יתר על כן, בהודעתו של הרב אברג'יל נאמרים דברים מפורשים בזכות הסובלנות וחופש הפולחן בשכונה, בניגוד גמור לדברים שהשמיע "הראשון לציון". כאן, עם העובדות הללו, מתחיל סיפורנו, כמו שאומרים, או בעצם כאן הוא נגמר לפי שעה — כי ההתחלה היתה לגמרי אחרת.

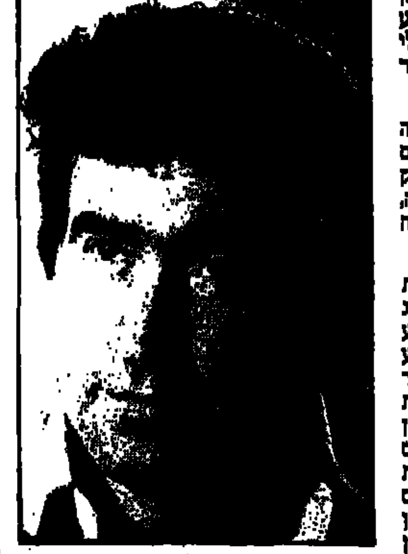

זבולון המר
מיחו נטע זרו

בהתחלה היו הקנאות הדתית וחוסר הסובלנות מאפיין אשכנזי מובהק ובלעדי. תנו לירושלמים לספר לכם על כך, אנחנו כאן גדלנו עם כולם, מכל הארצות, כל האמונות, כל משלחי היד וכל החלומות, לחוצים כבר על־ידי שלושת אלפי שנות היסטוריה בעיר קטנה ויפהפיה, ובנעורינו כאן היתה אכן התמונה בהירה וחד־משמעית. מצפון לכביש הכניסה אל העיר, הנקרא רחוב יפו, התרכזה היהדות החרדית, הבלתי־סובלנית, שהיתה כל כולה אשכנזית. משם, מן הצפון, היו זורמים בבקרים של שבת האנשים המוזרים ההם עם המעילים השחורים, צועקים "שאבעס־שאבעס" וזורקים אבנים על כלי הרכב, על האנשים המעשנים ועל הנשים קצרות־השרוולים. מדרום לכביש הכניסה, לעומת זה, במחנה "יהודה ובנחלאות, נוצרה הווית־חיים חדשה ומעניינת. אין שום ספק שהיהודים־המזרחים שחיו שם היו דתיים גמורים, אבל הם סיגלו את אורח חייהם הדתי לנסיבות הזמן והמקום. הילדים למדו ברובם במוסדות חינוך דתיים, והמבוגרים היו מתפללים בבתי הכנסת כמעט מדי יום. בתי הכנסת היו למעשה מוקד החיים החברתיים בשכונה — אבל הדבר לא גרע במאומה מאופים כבתי תפילה לאלוהים. על שמירת החגים והמועדים הקפידו מאד בשכונות הללו, לא פחות מאשר בצפון, וכך הדבר היה כמובן גם לגבי השבת. יחד עם זה השכונות הללו שקקו חיים. חיים נורמלים של פעילות כמו־חילונית, עבודה ומסחר והנאות יום־יום. בליל שבת היה אב מקדש על היין, בשבת לפני הצהריים היתה המשפחה הולכת לבית הכנסת — אבל אחרי הצהריים היו הגברים הולכים, וגם נוסעים, למגרש הכדורגל. בבתים רבים היו שומעים רדיו לאחר שתמה סעודת השבת, ונערים רבים היו הולכים באותו ערב למסיבות שהתקיימו בקן התנועה או במועדונים אחרים. אם זה נראה לכם מוזר — או אם אתם חושבים שיש באורח חיים כזה סתירה פנימית — אות וסימן הוא שאתם מתבוננים בכך בעיניים אשכנזיות־מסורתיות. מנקודת הראות של האנשים שקיימו את אורח החיים הזה לא היתה כאן שום סתירה להיפך היתה כאן שלימות יפה, דבקות במסורת־אבות תוך הסתגלות נבונה לחיי ההווה. מובן מאליו שחל שינוי בחיי האנשים האלה לעומת דור הוריהם, אבל לא היה זה שינוי של מרד אלא שינוי תוך כדי שמירת עקרונות הדת, ויחס כבוד למנהגיה ולמסורותיה. בפרספקטיבה היסטורית ניתן לקרוא לשינוי כזה בשם רפורמה. הוויית החיים הזאת אכן ביטאה רפורמה־למעשה, בלי הלכה רפורמיסטית כתובה. הרפורמה המזרחית הזאת היא היפוכה הגמור והנחרץ של הפונדמנטאליות הדתית. היהודים הללו דבקים בכתבי הקודש אבל אינם כפופים לפירוש שניתן בעבר לכל אות ומילה בכתבים אלה, והם רחבי לב וסובלניים כלפי אחיהם החילוניים, וגם כלפי שכניהם המוסלמים והנוצרים.

כאן קצר מדי המצע כדי לנסות ולתאר את התהליך שבעקבותיו התהפך הגלגל, ונוצרה לנו ש"ס, וצמחו לנו יהודים דתיים־מזרחיים המדברים ומתנהגים כאילו נולדו בליטא, וכמוהם גם הם קנאים פונדמנטליסטים, בלתי סובלנים ותוקפנים. אף על פי כן, מעבר לתאור התהליך הזה ברורות לנו היום שתי עובדות: ראשית — בניגוד לדברי זבולון המר, ומנקודת הראות של היהודים המזרחים, לא הרפורמה היא יבוא ונטע זר — אלא דווקא חוסר הסובלנות האשכנזי־האורתודוקסי והפונדמנטאליות הקנאית הם המאפיינים הזרים, המלאכותיים, הבלתי־אותנטיים של היהדות הזאת. שנית – הווית החיים המזרחית היפה והשלמה הזאת, הרפורמית בלשוננו, עומדת היום בפני סכנת כליון. אולי הכליון הזה הוא גזרה בלתי־נמנעת של גלגלי הזמן, בכל זאת קשה להמנע מן הקביעה כי אחת הסיבות לכך היא שהווית־חיים זו לא התקבלה כהלכה בשום מחנה פוליטי. אמנם השתכנה הווית החיים הזאת בפולקלור הישראלי ובשפת הדיבור, אבל היא לא זכתה לשום נציג פוליטי רציני, ולכן גם לא הוענקה לאנשיה מידת הכבוד, הכוח ותחושת השייכות שהם ראויים להם. רק כאשר הם משתנים לכיוון החילוני או לכיוון החרדי־קנאי – הם כאילו זוכים למעמד מוכר. שום הווית – חיים, אגב, איננה חסינה מפני גורל דומה בתנאים של העדר ייצוג פוליטי, אבל זה כבר סיפור אחר.

כאן מסתיים לפי שעה סיפור הרפורמה הארץ־ישראלית האמיתית, הרפורמה האבודה. אף על פי כן, אולי עדיין לא אבד עליה הכלח לגמרי, דווקא בגלל כושר ההשתנות וההישרדות של האנשים האלה. אולי עוד תשוב הווית חיים זו כלבוש חדש, אבל אותנטי, ותקבע את מקומה כחלקה היפה והמתקדם של הארץ הזאת. יש לי תחושה, ובכך אני שותף לתחושת רבים, כי הקנאות הפונדמנטאלית, כמו גם הגזענות ו"שנאת הערבים" כביכול, לא היכו עדיין שורשים עמוקים בקרב ההמונים הללו. עדיין אלה תכונות שטחיות, הניתנות להסרה ולביטול. כך למשל אני מנסה להסביר את הצהרת החרטה של הרב אליהו אברג'יל ואת ההכרזה בזכות חופש הפולחן הדתי בשכונת בקעה שבירושלים.

הפומביות: ייצוגית

[illegible]

תשובות הקוראים

לא "יבוא של בעיות"

העימות המביש בין רב אורתודוקסי לבין חברי הקהילה הרפורמית בירושלים בערב שמחת תורה איננו אלא אות אזהרה על הסכנות הצפויות לכולנו בהמשך הדרך — אם לא נאמץ גישות פלורליסטיות יהודיות בכל רמות החינוך והמימשל בישראל.

לא יתכן שרוזקא במדינת ישראל לא יתאפשר חופש הפולחן הדתי ליהודים. דבריו של הראשון־לציון, כי חל איסור על חופש פולחן דתי במדינה הינם עלבון צורב לרבים וטובים ואין לעבור עליהם לסדר היום. גם תגובתו של השר זבולון המר, המכנה עליית יהודים אלה "יבוא של בעיות", הינם תצופים וחייבים בתגובה נחרצת של כל מי שטובת העם הזה ושפיותו חשובה לו.

צעירי התנועה הרפורמית שעלו ארצה בשנים האחרונות הקימו שני קיבוצים פורחים בערבה וישוב קהילתי במרומי הגליל. זהו משב רוח מרענן בתקופה בה השטל בעלייה הינו חמור כליכך. עולי התנועה הרפורמית מקימים ברחבי הארץ בתי־כנסת מסורתיים ומרתקים ישראלים ילידי הארץ רבים, ועל כך יבורכו. לאור כל אלה לא יתכן שתינתן לגיטימציה לאלה המעוזים להסית דופי ביהדותם של מיליוני החברים בתנועה הרפורמית, המהווים בין היתר עמוד התווך של יהדות אמריקה, התומכת בישראל בכל נימי נפשה.

האגודה לחינוך תנועתי ע"ש גולדה מאיר עוסקת זה מכבר בהפעלה חינוכית של תלמידי בתי־ספר תיכוניים ברחבי הארץ בתכניות העשרה בנושאי דמוקרטיה, ופלורליזם. והאגודה, באמצעות שלוחת הנוער שלה, מדרשת הנוער ע"ש יגאל אלון, מקיימת כשמונה ימי עיון בשנה בהשתתפות 20 אלף בני גיל העשרה ברחבי הארץ. 90 המנחים של המוסד עוברים הכשרות מקצועיות בתחום ההנחיה וכן ברכישת ידע.

כן מפעילה האגודה לחינוך תנועתי רשת מפעלי חינוך ועיון למבוגרים בערי השדה ובמרכזים עירוניים גדולים, בנושאים הקשורים למורשת דמוקראטית, פלורליזם ביהדות ויחסי יהודים־מיעוטים בארץ. אנו מקיימים קשר פורה עם תנועות הנוער, בתי הספר וארגונים וולונטריים ברחבי הארץ, ומשתדלים להרחיב פעילותנו ולעורר לכל גוף המעוניין להעביר לחבריו ימי עיון בתחומים הנ"ל.

אינני יודע האם מקרה שכונת בקעה ישמש בסופו של דבר כנקודת התפנית שבעיצומה יחל, סוף־סוף, מאבק ציבורי נרחב למתן הכרה מלאה, ללא כל דופי, ב"כשרותה" של התנועה הרפורמית. אולם חייבים אנו לצאת בקריאה אל כל מי שאיכפת לו — לבוא, לתת יד, ולהביע דעתנו בכל. ללא מאמצים נרחבים בתחום החינוך מחר, ומעורבות ציבורית של פעילים ברחבי הארץ מאידך, לא נצא מהמבוך הנורא אליו אנו נקלעים.

בוריס קרסני, מנכ"ל
האגודה לחינוך תנועתי ע"ש גולדה מאיר

הכותנה והפרמיה

ב"14.10.86 התפרסמה ב"על המשמר" כתבה מאת חיים מרגלית, על המחלוקת בין מועצת הכותנה והקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות. בין היתר כותב מרגליתו "את ההצעה להגדיל את הפרמיה העלה דני רביב, חבר קיבוץ יגור ונציג המרכז החקלאי במועצת המנהלים של הקרן".

ברצוני להבהיר, כי דני רביב לא העלה את ההצעה להגדיל את הפרמיה. דני רביב הביא להנהלת הקרן את הצעת הפשרה של המרכז החקלאי, הצעה שאושרה ע"י הנהלת הקרן ונרחתה על הסף ע"י מועצת הכותנה.

הפרמיה הועלתה כתוצאה מהקטנת השתתפות הממשלה, וכן כתוצאה מתשלום סכום של 13.5 מיליון דולר פיצויים בשנת 1984, לפי הקריטריונים הקבועים בקרן, על דעת כל חברי מועצת המנהלים, ולגבי כל הענפים בלי יוצא מן הכלל (בחישוב הפרמיה הובא בחשבון רק סכום של 1.7 מיליון פיצויים, ולא 13.5 מיליון).

צבי חרמוני, מנכ"ל קרן
לביטוח נזקי טבע בחקלאות

להפסיק לקנות

אני מציעה לכל מי שנפשו סולדת מפרסום שמה, תמונתה של תורמת הכבד הכליות שהופיעה בעתון "חדשות" — שיפסיק לקנות עיתון זה.

בדרך זו יבינו אולי עורכי העתון "הרגישים" מה דעתנו עליהם.

יהודית סלומון, רמת השרון

המכתבים המתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד, בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

מסך ראשון

סיוט פיוטי

„מוזר מאליו" — הצגה מעניינת של שני אמנים מוכשרים

מאת נפתלי עירוני

„מוזר מאליו" מאת: רחל ברקמן וצביקה פישזון; בביצועם; תאורה; איריס ברקמן; תיאטרון „הקיקנר" באולם צוותא בתל־אביב.

ההצגה של רחל ברקמן וצביקה פישזון אינה ניתנת להגדרה על־פי המושגים והקטגוריות המקובלים של תורת התיאטרון המודרני: אין בה העקביות היבשה, המלאכותיות של יצירות השייכות לאסכולה מסויימת. האמנים חיפשו ומצאו ביטוי חופשי וטבעי של חוש לירי, פיוטי, מיוחד במינו, שאינו מקפיד על האמצעים.

יום הולדת רגיל מתחיל בפעולות היום־יומיות, כאשר השחקן צביקה פישזון מנסה להיות מדויק וזהיר בתנועותיו ככל האפשר. אבל בהרגלים הפשוטים של ציחצוח נעליים או פירוק חבילה־מתנה מרגישים מעין מתח, פחד מפני הבלתי־צפוי העלול להתרחש. וכך באמת קורה, שבתוך החבילה הגדולה חסרת הפרופורציה, נתגלתה בובה קטנה, עשויה חלקים מחוברים, המאפשרים לה הבעה מאוד מגוונת. הבובה היא כבר שותפה להתבוננות העולם המוזר המתגלה לנגד עינינו. העלילה מתפתחת בצורה דומה לסיפור של עליסה בארץ הפלאות. מתחילים מהעולם הריאלי וממשיכים לצעוד לקראת עולם מסתורי ומוזר. אז פתאום הופך הכל להופעה בלתי־רגילה כי אין כבר גבול בין מציאות לחלום. בפני הגיבור מסך גמיש ומאחוריו מפעילה של צורות שונות, המופיעות כבליטות של המסך. משמעות הבליטות לעתים ריאלית, כגון רמז לגוף אנושי, ולעתים קרובות יותר מופשטת לגמרי, בשילוב צלילים מן הטבע, (אולי ציוצי ציפורים). כך נוצרת מציאות חדשה, לפעמים מפחידה לפעמים מושכת - אבל פיוטית ובעלת חוקים פנימיים הבונים ומחזקים אותה. מרגישים שה„סיוט הפיוטי" הזה, מכשר על ביטול הגבולות שבין החלום והמציאות.

האופן הטבעי המשכנע והאחידות הברורה של האמצעים האמנותיים ראוים לשבח. הצגה מעניינת של שני אמנים מוכשרים.

קולנוע

נעורים בצל המשטר הסטליניסטי

„יומן נעורים" — בקולנוע גורדון תל־אביב

מאת יעל ישראל

לפני כעשרים שנה כתבה הבמאית ההונגריה מרתה מאזרוש תסריט על נערה יתומה, שחוזרת להונגריה הסטלינסטית של שלהי שנות ה־40 לאחר גלות בבריה"מ, ומתנגדת לתובניות האימון של דודתה בלטיה, מפני שאינה מקבלת את אמונותיה הפוליטיות הדוגמטיות של הדודה הקשוחה, שהיא גם פעילה חשובה במפלגה הקומוניסטית. גיבורת הסרט „יומן נעורים", הנערה בגילה הצעיר היא כבר בת דמותה הקולנועית של מרתה מאזרוש.

מאזרוש מוכרת מאוד במערב. לא רק כאשתו לשעבר של הבמאי ההונגרי הידוע, מיקלוש יאנצ'ו, אלא בזכות עצמה. בארץ הוקרן רק סרטה „האשה האחרת", וגם את „יומן נעורים" גילינו פה באיחור של ארבע שנים. גם גיבורות הסרט הנוכחי הן נשים, שתיהן חזקות, עצמאיות, קשות וקשוחות, העומדות על שלהן. יולי (זושה צ'נקוצ'י) מגלה אופי חזק, מגובש ועקשני, אף שהיא רק בת 16. ודודתה (אנה פולון) אף היא גברת קשוחה ופנאטית, חשוכת ילדים, הפורקת את כל מרירותה על עבודתה, למען האידיאלים של סטלין ולמען קידום במפלגה. מאזרוש טוענת, שמאז סרטה הראשון הקדישה את סרטיה לנשים בעלות אישיות חזקה, כמותה: „כל גיבורותי הן נשים קשות וקשוחות" — היא מציינת.

הסרט „יומן נעורים" הוא סרט נעורים והתבגרות בצל משטר קשה. תשלובת בין סיפור אינטימי על יריבותן של שתי נשים ומחאה פוליטית גם יחד. מצד אחד זהו סרט על נערה אינטליגנטית, רגישה, עצורה ופגועה ממותם של הוריה האהובים, נערה ששונאת את בית־הספר ואת הצביעות של חיי דודתה, ומעדיפה לברוח מן המציאות הקשה לסרטים רומנטיים. ומצד אחר זהו סרט פוליטי במוצהר עם ביקורת נוקבת על הונגריה הסטליניסטית. בטרם נתגלו פשעיו של איש „שמש העמים" ו„מחיקתו" מספרי ההיסטוריה. בזמן שיולי מסתגרת באמבטיה ומתאפרת כמו כוכבת הקולנוע הנערצת עליה, יושבים בסלון חברי המפלגה, ידידי דודתה, ומתנצחים בוויכוחים אידיאולוגיים מריסוחסרי סוף לתוך הלילה, ואוי למי שינסה ללכת נגד הקולקטיביות הרעיונית והחלטת הקבוצה, כי או יעשו לו משפט חברים, שכמוהו כלינץ' — נוראות, שבעצם זכורים לרבים בארץ מימי הפילוג של מפ"ם־מפא"י, בראשית שנות ה־50. ושהועתקו מאוחר יותר לסרטו של צפל ישורון — „נועה בת 17". סרטה הנוכחי של מאזרוש נתן לה הזדמנות, לא רק להיזכר בגעגועים ועדנה בנערותה ובשלבי ההתבגרות הרומנטיים נוסח הנשיקה הראשונה, חלומותיה של נערה וגעגועיה לאב דמיוני, אלא גם לעשות חשבון נוקב עם הדיכוי הפשיסטי והטרור הסטליניסטי, שבעקבותיו „נעלם" אבי, הפסל לאסלו מאזורש, עקב טיהורי האינטלקטואלים של סטלין בשנת 37, כך היא גם מלגלגת באירוניה מרירה על הקשיחות והצדקנות המפלגתית, משפטי החברים, ו„השיוויון" בין חברי המפלגה לראשיה.

סופו של הסרט מוצא את יולי, היא מאזורש, במצב של עליונות על דודתה הקשוחה, עימה ניהלה מאבקי כוח עקשניים. יולי עוזבת את דודתה ואת בית־הספר, ועוברת לגור בביתו של ידיד משפחה מבוגר ואהוד, ששימש לה כתחליף־אב, ולימים נמסר למשטרה בשל עלילת־שווא על התרנות נגד המפלגה, ממש כפי שקרה לאביה.

„יומן נעורים"

מאחר ו„יומן נעורים" הוא החלק הא' בטרילוגיה האוטוביוגרפית שמאזרוש מתכננת, נוכל בעתיד לראות את יולי בקולנוע בשנות ה־50, ובשנות ה־60 למבאית ידועה בהונגריה, כשהמאורעות הפוליטיים יופיעו תמיד ברקע.

הצגת ילדים

ציפי קפיץ

מאת עופר ניר

אפשר לראות בה גירסה מודרנית, טהורה, של החלילן מהמלין. רק שהיא לא מחללת, היא מהוללת — מדהימות על הבמה. ציפי שביט היא לא האמא של הילדים בקהל, היא החברה. זו שמשתוללים איתה, זו שאוהבים. היא נולדה להיות אמן־של־ילדים ורק ילדים, ואך ורק הם, יכולים לאהוב אותה. למבוגרים, המלווים את הקטנים להופעותיה, יש שתי אפשרויות: להתיילד לשעתיים או לצאת מן האולם. הרוב בוחרים באפשרות הראשונה ונהנים...

המופע החדש שלה נקרא „ציפי קפיץ וחברים ומיסטר פיץ". מיסטר פיץ ונן הוא רובוט חביב וחיד, מין אי. טי. דובר עברית. הוא האטרקציה של המופע, לכן לא ברור מדוע שומרים אותו לחמש הדקות האחרונות. יש בכך משום הטעיה מסויימת. חבל. החברים של ציפי, לבד מן הילדים בקהל כמובן, הם אורי אברהמי ואבי פניני. איכשהו, הם מצליחים להשתלב באווירת מסיבת־כתה־א' הפרועה, במרכאות כמובן. קשה לדעת אם לא נוח להם, שחקנים „רציניים" שכמותם. אם כך הדבר, הרי שהם מצליחים להסתיר זאת היטב.

אבל הילדים באים בשביל ציפי. היא נותנת להם את עצמה בחום רב, באהבה. היא מדברת איתם בשפתם, ואינה נמנעת משימוש במלים „לא יפות", כמו „ציצי"... היא גם עושה פרודיה מצחיקה על דיסה ו„שביל הבריחה", כולל הז'קט הצהוב הנשמט והחצאית השחורה. חביב מאוד, אם כי מיותר, בעיקר, להורים של הקהל הרגיל שלה.

בסך־הכל, מופע חביב, אם גם ממוסחר כרגעי (מדי כמה דקות מודיעים ברמקול על מכירת התקליט שלה), שיהנו הילדים.

ציפי שביט להתיילד לשעתיים

מוסיקה

עידן האופרה

הפקה איטלקית של „הספר מסיבליה" בשיתוף עם כוחות ישראלים תוצג באמצע החודש בארץ

מנצח מישל ששון

מאת דוד אור

עידן האופרה הגיע לארצנו. אחרי הצלחת „נשואי פיגארו" אנו עומדים בפני הפקה מלאה של האופרה „הספר מסיביליה". הפקה איטלקית הכוללת זמרים מבתי אופרה מרכזיים באיטליה.

„הספר מסיביליה", יצירתו של המחזאי בומרשה, שהוא החלק הראשון בטרילוגיה שכוללת גם את „נישואי פיגארו" שנכתבה על־ידי מוצארט, עוסקת באותן דמויות — הרוזן, העלמה רוזינה וספר העיר, פיגארו המתוחכם, שבעזרת תחבולות מתוחכמות וטריקים מבדחים מסייע להם להתאחד. כזכור, ב„נישואי פיגארו", בחלק השני הרוזן אינו זוכר למשרת את חסד הנעורים שלה. אבל זוהי כאמור אופרה אחרת.

את „הספר" כתב המלחין החשוב של האופרה האיטלקית רוסיני ב־20 בפברואר 1816, ומאז, במשך 170 שנה היא להיט של ממש בכל בתי האופרה בעולם.

זוהי הפקה משותפת איטלקית־ישראלית. את תפקידי המקהלה, התזמורת והסטטיסטים יבצעו ישראלים. העבודה על האופרה, שתוצג במחצית נובמבר, כבר החלה. הבמאי הוא אנטונלו מדאו דייאז, והמנצח הוא מישל ששון, שניהם מהצוות הקבוע של „לה סקאלה" מילאנו. התלבושות יעוצבו על־ידי מעצבת התלבושות של הסרט „אותלו" והתפאורה תיבנה בארץ על פי דרישות הבמאי המגיע לארץ בימים אלה.

עונת הפריחה של האופרה כוללת גם את הסרט „אותלו", שעוד אפשר וכדאי לראות על מסכנו בהפקה המכובדת של „קאנון", וכן את האופרה „עלייתה ונפילתה של העיר מהגוני" של ברכט ווייל, שתוצג בקאמרי ב־6.11.

תקליטים

דה־בורג ושלמה ארצי

מאת עמית רוט

תמיד יש מקום בעולמנו לאנשים שהם יותר מדי מוכשרים מכדי שאפשר יהיה לבטל את מעשיהם ולאמר שהם „חסרי כל כשרון" ומצד שני אין בהם שום דבר מיוחד באמת או מוצלח במיוחד. אם הם יחזיקו מעמד הרבה שנים (והם לרוב מחזיקים מעמד יותר מדי שנים) מובטח להם שבסוף יצליחו.

כריס דה־בורג הוא כזה. זמר וכותב שירים, שמתקרב לשנתו ה־40. הוא נהג לגור בטירה עתיקה מהמאה ה־12 באירלנד, שהוריו רכשו ועשו אותה למלון. כנראה שבסביבה שכזאת השירים שלו נשמעים טוב יותר. אחרי 12 שנים של עשיית תקליטים יכול כריס דה־בורג להביט בהווה בסיפוק ולאמר: „אני סופרסטאר".

דה־בורג הוא משהו כמו „שלמה ארצי הבריטי" (בלי הדיבורים ברדיו) וממלא את תפקיד הטרובאדור הרגיש. התם, הישר והכן, שליקוטי הזכרונות האישיים־ספרותיים שלו עטופים בהפקה מודרנית ומוכר תקליטים כמעט כמו הגדולים באמת.

תקליטו האחרון — „לתוך האור" — כבר הפך להצלחת ענק ושירים־להיטים בטוחים כמו „האשה בארום" ו„רוח האדם" יעשו אותו ללהיט עוד יותר גדול מאלבומו הקודם. למרות שהרבה מאוד מבקרים מתעבים את המוסיקה שלו.

אחת הביקורות הארסיות ביותר של מדריך התקליטים של „הרולינג סטון" מוקדשת לזמר הזה, וברור שהקטילה המלגלגת לא באה בגלל האיכויות המוסיקליות־מילוליות של שיריו, שאינה נופלת מהרמה המקובלת. מה שעיצבן במיוחד את כותבי „הרולינג סטון" זו רוח היצירות וההגשה של דה־בורג. מין קטורים נפשיים־אישיים המשמעויות כתוספת לסיפורים עליהם נפתלי דמיון, שמשתמשים בדברים הבנאליים ביותר של מוסיקת הרוק. וכל זה יוצר פורמט וממון, כי הרי בסופו של דבר, האנשים הללו שהמתינו די זמן — חייבים להצליח. אחד שתקליטיו החלו לצאת בארץ („לתוך האור" בהדפסת הליקון מצטרף לשניים קודמים) ואחרי „עד סוף" מלפני שבועיים אין שום סיבה שכריס דה־בורג לא יצליח בארץ, כמו בשוויץ, קנדה, ברזיל, אנגליה. למרות שלנו יש שלמה ארצי.

מ.ח.מ.י. זאת לא קללה

זה המרכז החינוכי למשחקים בישראל

בריכה צנועה בשלמה־המלך מתגוררים שניים, שניים שהם כיורה רותחת: מרגלית ואוריאל עקביא. מרגלית עוסקת כבר שנים רבות בטיפוח המשחק בישראל, אוריאל הוא פסיכולוג חינוכי, המרבה להופיע בפני חיילי צה"ל, ונלחם בכל ישותו בביתות המזהירות תורות מזורות.

ביוזמתה של מרגלית נוסד ב־1981 „מרכז חינוכי למשחקים בישראל", שמטרתו המוצהרת לקדם את רעיון המשחקים בישראל ובעולם היהודי, לעודד פיתוח, מחקר וייצור בתחום זה ולטפח את תרבות המשחק, בקרב ילדים ומבוגרים כאחד.

רק עכשיו, אחרי מאבק של כחמש שנים, קיבלה מרגלית מפתח לבית שישמש את המרכז. במרכז למשחקים יוקם אגף מיוחד, שיהווה מוזיאון למשחקי עדות בישראל ובתפוצות, יוצגו בו ספרים, מוצגים ועדויות העוסקים בנושא זה. יופעל חדר תצוגה למשחקים המיוצרים בישראל. המרכז יקיים חוגי הדרכה, סדנאות ומועדון למשחקים, שיהיו פתוחים לציבור בכל הגילים. תוקם גם ספריה של משחקים, צעצועים, סרטים, שקפים וספרים בכל הלשונות, בנושא המשחק במובנו הרחב. „בעתיד", אומרת מרגלית, „אנחנו מתכננים להפיץ משחקים בעזרת „שחקיות ניידות". מכוניות העמוסות במשחקים יעברו ברחבי הארץ, ובעזרת מדריכים ילמדו וימכרו לילדי ישראל משחקים חינוכיים".

בינתיים חלומה של מרגלית הוא לפנות קצת את ביתה הפרטי, מעומס המעטפות והתיקים המצטברים עם כל הודעה על התכנסות ליום „כיף", לימוד בסדנאות, שעשועי־נייר במשחקים ובאמנות, משחקי למידה שהמרכז מארגן מדי כמה חודשים. התעניינות בסדנאות לימוד אלו כה גדולה, שחלק גדול מהפונים לא מתקבל, מפאת חוסר מקום.

אחד המסרים החינוכיים, שרוצה מרגלית עקביא להעביר למחנכים של דור הילדים המשחקים, הוא שאין להוציא ילד ממשחק בגלל שטעה, התבלבל, שכח או לא היה זריז דייו. כדוגמה גרועה היא נותנת לי — תמונה של משחק הכסאות המוזיקאליים. כאשר כל פעם יוצא ילד מהמשחק, רק בגלל שהיה פחות זריז מחברו. לדעתה, יש תשובה אחת הגיונית לדרך משחקית כזו — רבים משווים את ההוצאה מפעילות משחקית עם הצורך החשוב „להרגיל את הילד למה שמחכה לו בחיים בעתיד", ועם נושא הנצחון וההפסד ואין זה תואם את המטרות החינוכיות הצרופות.

עופרה בריל

דור שלישי לשטיחי המלך

פעם חיינו בבית, שבו במקום רצפות עץ היו רצפות אריחים. קראנו להם בלטות. בקיץ אהבה הרגל לדרוך על הבלטות הקרות וכייף היה לשפוך עליהן מים צוננים. לאספם בסמרטוט (שקראנו ספונג'ה), ואז הרצפה היתה מבריקה ונקייה והבית נראה כמו ארמון שיש בלי רהוט סקנדינבי, ובלי כורסאות עור, ואף אחד לא צעק על הילדים שיזהרו לא ללכלך את השטיח...

היום דירה, שמכבדים אותה, צריכה שטיח ועדיף פרסי אורגינאל, אם כי מכובד למדי, משהו מסדרת המלך, כגון היצירה האחרונה של תשלובת כרמל (של הח"כ אברהם שפירא, זוכרים?), שרכשה לה מוניטין בארץ ובחו"ל ומרבית תוצרתה מיוצאת. שטיחי כרמל מחודשים ללא הרף — החידוש האחרון שמו בישראל ובחו"ל: KING DAVID OF JERUSALEM, אפשר בעברית פשוטה: המלך דוד מירושלים, אבל בכל הפרוספקטים והפירסומים ועל גבי השטיח עצמו כתוב באנגלית. למהז שטיחו

זה דור שלישי לשטיחי המלך, אחרי ה„קינגז" וה„קינג ריוויר". הוא עשוי מצמר נקי, ניו־זילנדי, הנחשב למעולה במיוחד עד כי קצוות בשטיח יחזיקו ויזדקפו גם אם ידרכו עליו עדר פילים. הצבעים משופרים (מחוסנים בפני אש) שלא ידהו גם בעבור 50 שנה, ועל כך יש תעודת אחריות. האריגה צפופה מאד: חצי מיליון קצוות במטר מרובע, שמשקלו (של אותו ממ"ר) 3.3 ק"ג. הבדילים הם עבודת יד והדגמים — העתק מדוייק של שטיחים פרסים עתיקים, לפעמים אפילו עם שגיאות מהמקור. מייצרים אותו בעשרה דגמים ובארבעה גדלים. אבל אפשר להזמין ספיישל. בקיצור: המלך דוד מירושלים הוא כבד יותר, יקר יותר, מלכותי יותר, אבל בסך הכל שטיח.

מנכ"ל המפעל, דב קלי, גילה שבשנתיים האחרונות הושלש היצוא ומקווים להגיע ל־5 מיליון דולר, אם ירצה השם — נוסיפה, מן הסתם, ההנהלה.

העיקר שכחנו: המחיר של המלך החדש הוא כ־260 ש"ח למ"ר, ומי שקונה בימי המבצע (עכשיו) מקבל גם סיכת זהב דמויית כינור דוד, כדי שכולם ייראו שיש לו שטיח מפואר בבית...

חיה יוסף

מסתורי גופנו

לגבי רובנו החלקים המסתוריים של סביבתנו הם כוכבי לכת רחוקים, קרקעית הים. אנחנו שוכחים שיש בגופנו עולם מופלא נפלא.

גופנו פועל כה מסודר, כה מותאם, אך ההתאמה הזאת יכולה להתקלקל מדבר קטן, וכל הסדר היפה הזה הולך ונעלם. ניקח לדוגמא את מערכת העיכול. במשך החיים מערכת העיכול שלנו מעבירה טונות של מזון, ואם הכל בסדר אנחנו בעצם לא מרגישים את המערכת הזאת. שינויים במערכת העיכול בין אנשים שונים גדולים מאד, גם לגבי גודלה וצורתה, וכן לגבי מיקומם של חלקיה השונים.

חלק גדול ממחלות עיקריות הפוקדות אותנו במשך החיים שייכות למחלות של מערכת העיכול. בארה"ב חמישה מיליון אנשים מאושפזים כל שנה כשל בעיות במערכת העיכול, ויותר מכל קטגוריה אחרת. חצי מאוכלוסיית ארה"ב סובלת מאי סדרים במערכת זאת. 218 מיליון דולר מבוזבזים כל שנה במדינה זו למשלשלים. 127 מיליון דולר לסותרי חומצה.

בואו נעשה טיול במערכת העיכול, ונברר מה תפקידים של חלקיה השונים. נתחיל מהפה, כפי שתמיד מתחילים מההתחלה. המזון נכנס למערכת העיכול דרך הפה, נלעס על־ידי השיניים עובר לוושט והלאה לקיבה, למעיים הדקים, לאחר מכן למעיים הגסים, והחוצה בצורת צואה. הפה — הוא חיוני גם לדיבור וגם לקבלה ראשונית של המזון. ברגע שמזון נכנס לתוך־הפה, מערכת העצבים מתחילה לעזור לאבחן את טעמו. מרקמו ותכונות אחרות שלו, ואנו מחליטים האם המזון לטעמנו או לאו.

אם ההתייחסות שלנו למזון חיובית, אז קורים כמה אירועים, ביניהם לעיסה, אספקת רוק כדי להפוך את המזון לגוש רטוב ומתאים לבליעה. קצות העצבים בתוך הפה מרגישים את הגודל של החלקיקים בגוש המזון, ונותנים פקודה לבלוע את הגוש אם הוא מוכן. הרוק מופרש על־ידי בלוטות הנמצאות בפה. בדרך כלל הפרשת רוק מתחילה בזמן שהמזון נכנס לתוך הפה. אך במקרים רבים, קודם לכן. במחשבה על אוכל. בראיית מזון טעים. וכשמריחים ריחות מגרים. אנחנו מפרישים ליום בין ליטר לליטר וחצי רוק.

לרוק תפקיד נוסף — השפעה מחטאה.

בנוסף לכך הרוק המתפקר לאיזון הפרשת נוזלים. אם אדם נמצא בהתייבשות כללית הוא מפסיק להפריש רוק, ופיו מתייבש. בנוסף לכך ברוק נמצא חומר, המסוגל לפרק סוכרים הנמצאים במזון. זאת אומרת — תהליך העיכול של המזון מתחיל בעצם כבר בתוך הפה. אם תקחו לפה חתיכת תפוח אדמה לא מבושל ותלעסו אותו כמה דקות, תרגישו טעם מתוק בפה — זה אומר שהעמילן הנמצא בתוך תפוח האדמה, הפך על־ידי הרוק לסוכר. יש מצבים ומחלות שונות, בהם רוק לא מופרש. מצב זה גורם לסבל רב, ומחפשים דרכים לשפר את המצב הזה, עד כדי המצאת רוק מלאכותי.

פעולת הבליעה נראית לנו רגילה ביותר. אך היא מורכבת מפעולות מספר, ואם אחת מהן לא מתקיימת הבליעה לא מתבצעת. מהפה מזון צריך להיכנס לוושט, אך ליד פתח הוושט נמצא פתח אחר — קנה הנשימה. הטבע דאג שברגע של בליעה נסגר הפתח של קנה הנשימה. אך קורים מיקרים וחלק מגוש המזון נכנס לתוך קנה הנשימה, ואז קורה נס: אנו משתעלים ללא רצוננו ועל־ידי כך מחזירים את המזון חזרה, ומונעים את כניסתו לדרכי הנשימה הלא מתאימים לו. אנחנו נולדים עם הידע הזה לבלוע מזון, והתינוק שרק ראה את האור יודע לבלוע לא פחות טוב מאדם מבוגר.

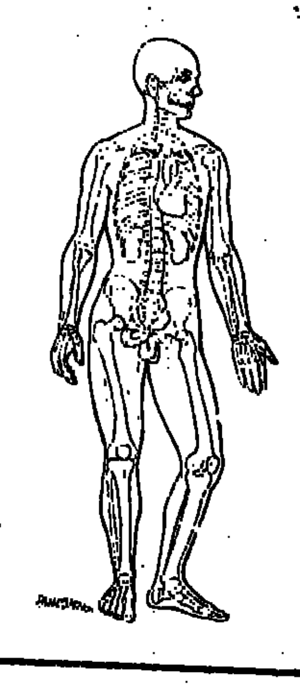

אנו שומעים הרבה על כך שלעיסה ממושכת היא גם בריאה יותר. יש בזה משהו. אבל לא צריך להגזים ולהכריח את הבן אדם ללעוס מאה פעמים, כפי ששמעתי מכמה אנשים. הלעיסה לא רק מקטינה את חלקיקי המזון בגוש המזון בצורה מכנית, אלא על־ידי לעיסה טובה אנו מגדילים את שטח הפנים של החלקיקים ועל־ידי כך גורמים לשיפור בתהליך העיכול של הגוש. יתרון נוסף של לעיסה ממושכת — הארכת זמן מגע בין מזון לבין דפנות הפה. זה גורם להפרשה מוגברת של מיצי קיבה ועל־ידי כך לעיכול יותר טוב. אנשים שלעיסתם נפגמה בגלל בעיות שיניים וחניכיים, סובלים רובם מעיכול לקוי כבר בלי לדבר על חוסר הנאה מן האוכל.

מה שקורה עם מזון אחרי שהוא עבר את הוושט — בכתבות הבאות.

אולגה רז
דיאטנית קלינית

זה מה שיש

צר לי יקיר, אבל עלי להדגים לילדים מה מצפה להם אם לא ישמעו בקולי...

מד פוריות ממוחשב

אם אתם בעניין הימים הבטוחים, זה משהו בשבילכם: מכשיר הביוסלף שהוא מד־פוריות ממוחשב, המראה את הימים הפוריים והלא פוריים של האשה, ומאפשר תיכנון הריון רצוי. משהו שוויצרי, שפותח בעזרת ארגון הבריאות הבינלאומי, והוא מורכב ממד־חום אלקטרוני, משולב במיקרופרוססור שרושם את, מידת החום מדי בוקר, ומאפשר לקבוע את תאריך הביוץ.

הביוסלף — אומר היצרן — אוגר את הפרטים על מידות החום. מנתח אותם ונותן אינפורמציה על מצב הפוריות היומי. אם לגניקולוג שלך יש מדפסת — אפשר לקבל את התדפיס. בישראל המחיר הוא 250 ש"ח. אבל אינני מאמינה שיש שם כתובת שאליה תוכלו לפנות בדרישת פיצויים אם משהו ישתבש.

השתלמות בהתפתחות הילד

תוכנית דו־שנתית רב תחומית, ראשונה מסוגה בארץ, „התפתחות תקינה של הילד בגיל הרך", נפתחה במרכז להדרכה ולהשתלמות לעובדי חינוך והוראה של אוניברסיטת תל־אביב. על ההתפתחות בגיל הרך קיים היום ידע תיאורטי רב, בעל חשיבות קריטית, אך הוא אינו מיושם במלואו. מטרת ההשתלמות להקנות את הידע לאנשי מקצוע ולהכשירם ליישמו בשדה. כמכשיר הוראה מרכזי תשמש הסתכלות בהתנהגות הילד, בהנחיית אנשי מקצוע: רופא ילדים, פסיכולוג, עובד סוציאלי, מומחה לתקשורת וכו'. את התוכנית יזמה קרן „הזדמנות שווה", בשיתוף עם משרד העבודה והרווחה.

קניות כל הלילה

זה חדש וזה טוב. ההיפרכל בקניון איילון יהיה פתוח שני לילות רצופים לנוחות הלקוחות, שיש להם רכב ואחרת איך יגיעו? וכייף לקנות בשעות בוקר מוקדמות. ביום ד' מדי שבוע לא תסגר החנות ותתפקד ללא הפסקה עד יום ששי בצהריים. כל הכבוד!

עונת ההילולים נפתחה באילת

עונת יין ההילולים נפתחה באילת. אם הצרפתים נוהגים לחגוג מדי שנה את היבול הראשון של „בוז'ולה־נובו", אז למה אצלנו לא? יין ההילולים הוא יין אדום, צעיר וחדש, ששותים אותו סמוך לבציר. מיד עם גמר תהליך התסיסה. הוא מופק מענבי „פטיט סירה" (זן ענבים הגדל באזור גוש עציון ובזכרון־יעקב). זה היין האדום היחידי שמגישים קר. לחגוג, לבכורו, התחילו בארץ לפני 4 שנים והשנה, כאמור, פותחים את ההגינה באילת.

רוטב הילולים

חצי בקבוק יין הילולים; 3 כוסות מים, חצי חבילה מרגרינה או חמאה. 1 ספל קמח. 1 בצל בינוני. 4 כפות רוטב רויאל. 1 כף אבקת מרק (פרווה); רבע ק"ג ענבים שחורים חתוכים לחצי. חצי ספל שמיר טרי קצוץ

● להשחים את המרגרינה או החמאה בסיר. להוסיף את הבצל שהוא קצוץ דק מאוד. לערבב ולהוסיף את הקמח. ולערבב היטב. להוסיף את יין ההילולים והמים. לערבב כדי שלא ייווצרו גושים. להוסיף את רוטב הרויאל. אבקת המרק ולערבב. להביא לרתיחה. ולתת לרתוח על להבה קטנה כ־10 דקות. מידי פעם לערבב.

● לפני ההגשה להוסיף את השמיר והענבים ולצקת על המאכל הרצוי. מתאים למאכלי דגים. בשר ועוף צלויים או מאודים.

מנהלות אלגנטיות

חברת „רבלון־אולטימה" יוזמת פרוייקט מקורי, לא תאמינו: איתור הנשים המנהלות האלגנטיות והמטופחות בישראל. המבצע מתקיים בשיתוף עם עשרות אירגונים ומעסיקים: „כי זה לא רק טיפוח על הכוונות, מטרת הפרוייקט להאיר מעט את עולמה של האשה. הנושאת במחוייבות המקצועית, המשפחתית, החברתית ויחד עם זאת שוקדת על טיפוח המראה. ומפתחת את זיקתה והמעורבותה לאסתטיקה ולאופנה". לא תאמינו אך בראש פורום השופטים ושיכלול מעסיקים. מעצבי אופנה, פירסומאים וכו') תעמוד מזכ"ל „נעמת", מאשה לובלסקי. עכשיו אני רוצה לראות מישהו מארגן פרוייקט דומה לגברים־מנהלים. ומעמיד בראש פורום השופטים את ישראל קיסר. אגב, הזוכה המאושרת תקבל שבוע חופשה במילנו וכרטיס כניסה לתצוגות יוקרה.

יותר יפני מיפני

ציורים יפניים, המבוססים על מוטיבים יפנים, המצויירים בידי שתי אחיות יפניות. מופצים עתה בארץ, באמצעות חברת „סמרהיט שיווק" המשווקת תמונות. פוסטרים ורפרודוקציות. סידרת הציורים מוגבלת, הן מודפסות על נייר מהודר, בצבעים ובשיטה מיוחדת, בגדלים שונים, החל מ־18×25 ס"מ ועד ל־70×100 ס"מ, לפי הזמנה — מתאימים גם מסגרת, תמורת תוספת תשלום, כמובן. המחירים סבירים: בין 35 ל־130 ש"ח. כולל המע"מ. „סמרהיט" מפיצה גם תמונות סיניות, בשתי מידות בלבד ובכלל, תמונות מכל הסוגים, כולל צילומים אמנותיים, בעיקר מארה"ב. החברה היא רמת־גנית, אבל משווקת לחנויות ורשתות שיווק בכל הארץ.

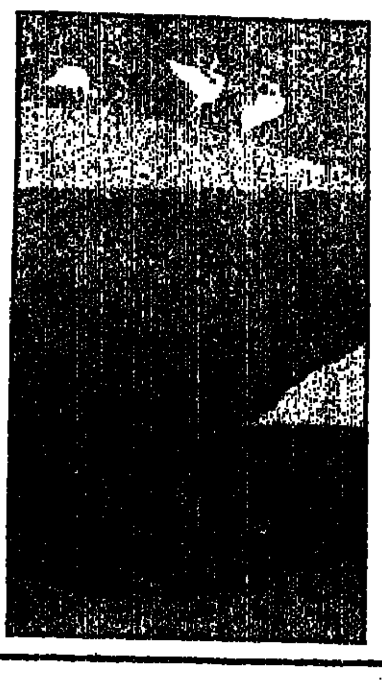

הטבעיים של צ'ארלי

סידרת בושם חדשה של „רבלון" מזן צ'ארלי. הפעם: צ'ארלי נטורלס תרגום חופשי: הטבעיים של צ'ארלי. הם המרכיבים מהטבע — תמציות פרחים וצמחי בושם, ובסך הכל כאמור, בשלושה ריחות שונים מאוד זה מזה. יש ביניהם „פרש פלורל" תשמעו הגודרה: „ניחוח רומנטי, מרענן שתוכן מתערובת תמציות פרחים אקזוטיים, והפרחי היסמין והטושנה אשר רוקחים ביחד ניחוח מעודן צעיר", ויש „ריר מוסק": „בעל ניחוח משכר, חריף, מעשיר את תחושת ההידור בהופעה החגיגית בשעות הערב" וגם „פורסט רבל" „הלא הוא בעל עצמה, דומיננטי, עשיר. אפשר לאפיין אותו כפרווקטיבי, מתגרה וחושני. מתאים למצב רוח מיוחד..." איך ההגדרות? איך שאני מקנאה בפיוטיות זאת! המחיר לצרכן 22 ש"ח ל־50 גרם. עממי.

שיקוי לילה נגד הצטננות

אין לזה שום קשר עם רפואה טבעית ו/או מעשי כשפים. חברת „טבע" משווקת סירופ חדשני בשם נומצין. שהרכב החומרים הפעילים בו מרכאים את השיעול. מפחיתים את הגודש באף. מורידים חום, משככים כאבים ואולי אפילו מרפאים נזלת. כאחריות היצרן. זה פועל כ„סירופ לילה", לא שצריך לשתות אותו לאור הירח המלא, אבל די בכוסית בת 30 מ"ל (מצורפת לבקבוק) לפני השינה כדי לישון ללא הפרעות של הצטננות ולהתעורר בריא. או לפחות בריא יותר מאשר בערב. נומצין נמכר בבתי־המרקחת. ללא מירשם של רופא, תמורת 6.34 ש"ח ל־150 מ"ל. (5X מנות למבוגר או 10 לילד עד גיל 10). מכיל 16% אלכוהול וזה מורגש. אולי לא מחולל נסים, אבל טעים מאד.

בית"ר ירושלים בפיסגה במטח של 0:6 לרשת בית"ר נתניה

הפועל לוד הדהים בחיפה — 0:1

כפר־סבא מעדה נגד הפועל פ"ת 1:0 ★ בני־יהודה שנייה — 2:3 מול יפו

האלופה במקום ה־15 — הפסידה 3:1 בנתניה ★ יבנה — מכבי ת"א 1:1 ★ שמשון — בית"ר ת"א 0:1 ★ מכבי פ"ת — באר־שבע 0:0

הסתעה מרעישה — הגדולה ביותר העונה בליגה הלאומית — נרשמה אתמול באיצטדיון בקרית־אליעזר כשקבוצת התחתית של הפועל לוד קצרה את נצחונה הראשון על סגנית האלופה, מכבי חיפה — 0:1. לוד, שעלתה מהמקום ה־15 ל־14, עדיין מתחת לקו־האדום, ומכבי חיפה החליקה מהמקום ה־2 ל־6.

לפיסגה זינקה לאחר המחזור ה־6 קבוצת בית"ר ירושלים שהביסה בבלומפילד את סוגרת הטבלה, בית"ר נתניה — 0:6.

לבית"ר ירושלים צמודה, עם מספר נקודות שווה, קבוצת בני־יהודה ת"א שגברה במגרשה על מכבי יפו — 2:3. בני־יהודה עלתה מהמקום ה־4 ל־2 ומכבי יפו ירדה מהמקום ה־10 ל־11.

המובילה עד לשבת, קבוצת הפועל כפר־סבא, נוצחה בפ"ת ע"י הפועל פ"ת — 1:0, וירדה מהמקום הראשון למקום ה־5. הפועל פ"ת טיפסה מהמקום ה־8 ל־4.

האלופה, קבוצת הפועל ת"א, ספגה נוקאאוט נוסף — הפעם בנתניה ע"י מכבי נתניה — 3:1. אחרי ארבע תוצאות 0:0 וללא נצחון בששת המחזורים הראשונים הדרדרה הפועל ת"א מהמקום ה־14 ל־15 ו"מתבוססת" מתחת לקו־האדום. מכבי נתניה זינקה מהמקום ה־7 ל־3.

מכבי ת"א חזרה מיבנה עם נקודת ליגה אחת — 1:1 עם מכבי יבנה. מכבי ת"א המשיכה לרדת — מהמקום ה־5 ל־7 ויבנה עלתה מהמקום ה־12 ל־10.

שמשון ת"א זכתה בנצחון שני ברציפות כשהנחילה לבית"ר ת"א הפסד רביעי רצוף — 0:1. שמשון, שעוד לפני שבועיים היתה על הקו־האדום, התבססה במקום ה־9 ובית"ר ת"א ירדה מהמקום ה־11 ל־13.

קבוצות מכבי פ"ת והפועל באר־שבע סיימו בתיקו 0:0. מכבי פ"ת ירדה מהמקום ה־6 ל־8 והפועל באר־שבע עלתה מהמקום ה־13 ל־12.

נעים לב

הכשלון היה מובטח מראש

אחרי שפרשת הכדורסלן מייקל ריי ריצ'ארדסון, שביקש לשחק בהפועל רמת־גן בעקבות השעייתו מהאן.בי.איי., ירדה מסדר־היום כדאי להפיק לקחים מפרשייה זו שלא הוסיפה כבוד לתדמית הכדורסל שלנו. החלטת פיב"א, ומזכ"לו, בורח סטנקוביץ', היתה נחרצת: לאו

גם הויכוח הציבורי שהתעורר אצלנו חייב להיות מציאותי יותר. מי שתמך במתן היתר להופעתו של ריצ'ארדסון, במיוחד "מטעמים הומניטריים", לא חשב רי. אנחנו אמנם "מדינה פתוחה", אבל לא כדי לחנך אמריקנים שסרחו בארצם.

השתלשלות העניינים, לכל מי שבקיא בתהליכים בכדורסל הבין־לאומי, רמזה שריצ'ארדסון לא יוכל לשחק בליגה הישראלית. לכל היותר זה היה תרגיל ביחסי ציבור או אולי נאיביות של אלה שביקשו לשנות מוסכמות בכדורסל העולמי.

המו"מ להבאת ריצ'ארדסון לא היה מהיום למחר. הוא ארך זמן. כדאי היה לבדוק את העניינים במוסדות הבין־לאומיים לפני שהכדורסלן הגיע לארץ.

התסריט פשוט. ריצ'ארדסון אינו יכול לשחק בליגת האן.בי.איי. שאינה חביבה כל־כך על התאחדות החובבים האמריקנית. אבל זו, כנראה כדי לצאת ידי חובה, העניקה לכדורסלן את השחרור עם מילכוד רציני: מותנה בהסכמת פיב"א. היה זה, איפוא, שחרור שאינו שווה את הנייר עליו נכתב. כי האמריקנים; כדיוק כמונו, ידעו את גישת ההתאחדות הבין־לאומית. ובאיזה חומרה מתייחסת לבעיות הסמים. ואכן, מזכ"ל פיב"א, המכיר היטב את הבעייה, פסק מייד בשלילה. הנסיון לערער היה גם הוא נסיון־סרק. רק אדם שאינו בקיא בעניינים יכול לקוות שמישהו יפסול את שאמר "המלך סטנקוביץ'".

היה גם צד מגוחך: דיבורים על לחץ. כביכול, של רשתות טלוויזיה אמריקנית על ההתאחדות הבין־לאומית. באמת, פיב"א נבהלת מכך...

הלקח העיקרי מהפרשה העגומה הוא שלפני שמבקשים לנקוט בצעד יוצא־דופן — והבאתו של ריצ'ארדסון ארצה היה כהחלט צעד חריג — חייבים ללמוד, ראשית כל, את המציאות. כי אילו שאל אברהם חמו, "האיש מאחורי ריצ'ארדסון", אם יש סיכויים לקבלת אישור — היה נענה שחבל על הטירחה והמאמץ. חמו יצא: לכל היותר, עם מטען של יחסי־ציבור. אבל מבחינת התועלת היה זה מעשה שטות.

* * *

בית"ר נתניה: מהדורה ב'

מה שקרה בשבוע שעבר בבית"ר נתניה, שכמה מראשיה הואשמו בהונאת מועצת ההימורים. עדיין נחקר ע"י המשטרה. אבל הסתבר שמאחורי הקלעים ישנם עימותים חריפים בין עסקנים של אותה מפלגה פטרונית של בית"ר — תנועת החירות.

לפני כמה חודשים התנהל מאבק־אישים חסר־רחמים בבית"ר ירושלים. עתה פרץ בכל עוז בבית"ר נתניה. כמובן, שאותם מאבקים, מלווים בהשמצות אישיות, מקרינים גם על הכדורגלנים ומטים אותם מיעדם: הכדורגל.

הרקע של שני המקרים, בירושלים ובנתניה. הוא העוירה המפוצצת של תנועת החירות בבני־התערוכה בתל־אביב. האלימות חודרת מלמעלה למטה.

אני רק נתאר לעצמי איזה "חגיגה" היתה עושה התקשורת אילו זה קרה במרכז ספורט אחר...

* * *

הצנע לכת

בקבוצות הכדורסל של אליצור נתניה אין מכירים כנראה את המושג — הצנע לכת. לקבוצה זו, יותר מכל קבוצה ישראלית אחרת שפילסה דרך לסיבוב השני בגביע־אירופה הירבתה בהצהרות מפוצצות לפני מישחקה עם קאנטו.

הדבר מורה על חוסר־נסיון ועל גישה פזיזה של "אני ואפסי עוד". התברר כי לכל אותן הצרות לא היה כיסוי. אליצור נתניה היא היחידה מבין קבוצות הגברים הישראליות ששיחקו בשבוע שעבר בזירה האירופית שלא הצליחה לנצל את ביתיותה על־אף העובדה שמולה לא התייצבה קבוצה גדולה. כגודל הציפיות וריבוי ההצהרות — הכשלון צורב יותר. כדאי ללמוד לגבי העתיד.

● לאומית

.1	בית"ר ירושלים	6	3	3	—	7"16	12
.2	בני־יהודה ת"א	6	3	3	—	7"11	12
.3	מכבי נתניה	6	—	2	1	5"7	11
.4	הפועל פ"ת	6	3	1	2	3"6	10
.5	הפועל כפר־סבא	6	3	1	2	5"7	10
.6	מכבי חיפה	6	3	1	2	4"6	10
.7	מכבי ת"א	6	2	3	1	5"10	9
.8	מכבי פ"ת	6	2	3	1	4"8	9
.9	שמשון ת"א	6	2	3	1	3"5	9
.10	מכבי יבנה	6	1	3	2	5"3	6
.11	מכבי יפו	6	1	3	2	10"7	6
.12	הפועל באר־שבע	6	1	3	2	6"3	6
.13	בית"ר ת"א	6	2	—	4	13"9	6
.14	הפועל לוד	6	1	2	3	8"3	5
.15	הפועל ת"א	6	—	4	2	6"3	4
.16	בית"ר נתניה	6	—	1	5	18"2	1

בית"ר לבית"ר — זא...

בית"ר ירושלים — בית"ר נתניה 0:6 (0:2)

23 דקות החזיקו שוקני בית"ר נתניה מעמד מול בית"ר ירושלים. אולם בדקה זו נתן אלי אוחנה את האות והסכר נפרץ. בית"ר ירושלים לא חסה על יריבתה — 0:6.

ליריבה נוחה יותר לא יכלה בית"ר ירושלים לצפות כדי להעפיל למקום הראשון בטבלה. הנצחון הירושלמי הושג תוך כדי משחק טוב, כאשר כל חלקי הקבוצה תיפקדו בצורה יעילה.

אלי אוחנה היה ה"סקורר" ש... המשחק — ארבעה שערים. אך ... היה הגיבור היחידי. אוחנה ... לנצל עד תום את מסירותיו ... אורי מלמיליאן, שהיה כליכול, ... ממסירותיו המצויינות הוא לחם ... המגרש, תוך שנעזר בסמי מל...

הנמרץ וביעקב בוזגלו, שהשת... מאוד במשחקו הראשון העונה ב... בית"ר ירושלים. בקישור בלט או... שמואלי המוכשר, שחקן בעל רא... משחק ומיקום מעולה.

בית"ר נתניה בצרות. הקבו... שיחקה בנאיביות. עד לדקה ה... הניח משחקה את הדעת, אך לא... ספיגת השער הראשון התפ... מערך הקבוצה, ולבד משלמה ק... ויוסי אדרי היו שאר השחק... עלובים.

מסכת השערים נפתחה בדקה ה־23: הירושלמי שורין פרץ בא... ימין, מסר לאוחנה שהכניע בקל... את לביא בבעיטה מ־10 מטר — 0:1.

בדקה ה־26, לאחר מבצע א... נאה של סמי מלכה, כבר הי... התוצאה — 0:2.

בדקה ה־50 נכבש השער ה... במשחק: מלמיליאן חלף על פ... שלושה מגינים, סיים בבעיטה, ... לביא הדף לרגלי אוחנה, שהבק... את שערו השני — 0:3.

כחלוף עשר דקות כב... מלמיליאן שער רביעי מבעיטת־ק... ישירה — 0:4.

בדקה ה־63 נגח אוחנה לר... לאחר מסירה של מלכה — 0:5.

יוסי מזרחי, שוער בית"ר ירושלים, נכנס לפעולה רק בדק... ה־79. אופיר שמואלי הכשיל א... חיים לוי בקצה הרחבה, והשופט ... שריר הורה על כדור־11. יוסי אדר... בעט, ויוסי מזרחי עצר.

בדקה ה־89 נעץ אלי אוחנה א... המסמר־האחרון בבית"ר נתניה, כשהכניע את לביא בפעם השיש... במשחק וכבש את שערו הרביעי — 0:6.

3500 צופים חזו במשח... באיצטדיון בלומפילד.

השחקן המצטיין: אלי אוחנה

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרח..., נחמני (שוריג), חנן אזולאי, אש... קדוש, שמואלי, סמי מלכ..., מלמיליאן, שורין, אלי אוחנה, בוזגלו.

● בית"ר נתניה: לביא, ק... סוגל (סונדרס), סרוסי, גולן, או... איצקוביץ, חיים לוי, יוסי ... (סאסי), עזריה, רמי יצחק.

אריה גיטל...

נח אינשטיין מכפר־סבא מנסה למנוע חדירת כדורו של הפתח־תקואי גבע מרקוס לרשת קבוצתו (הפועל פ"ת ניצחה 0:1) תצלום: אריה קנפר

שער שלישי — וחור ברשת

מכבי נתניה — הפועל ת"א 1:3 (0:1)

רונן גבאי והשופט יאיר טילינגר ניצבו אתמול במרכזה של שערורייה בדקה ה־80 במשחק בין קבוצות מכבי נתניה והפועל תל־אביב. בדקה זו בעט גבאי מ־20 מטר כדור חזק לשער הפועל ת"א. הכדור חדר לשער וניתז החוצה, בגלל... חור ברשת.

הקוון חיימזון לא הבחין בשער וסימן לחוץ, ואילו השופט טילינגר, שניצב קרוב לאירוע, פסק: שער שלישי לזכות נתניה!

שחקני הפועל תל־אביב והמאמן דוד שוייצר מיאנו להשלים עם השער, ועטו על השופט, אך ללא הועיל.

יאמר מייד: לא שער זה הוא שחרץ את גורלה של הפועל תל־אביב, שנוצחה 1:3 ע"י מכבי נתניה. לאורך כל המשחק גילתה הפועל ת"א יכולת ירודה. הגנת האלופה היתה חלשה ומבולבלת: הקישור לא סיפק כדורים להתקפה, ובמיוחד אמורים הדברים לגבי משה סיני, שנשמר היטב על־ידי בוארון.

מכבי נתניה היתה אתמול במיטבה. כל מערכי הקבוצה פעלו כיחידה אחת. מגובשת ומשומנת. המגינים שמעון מחלוף ושמעון מנחם תמכו בהתקפה, ובקישור הבריק מרדכי חלפון, שהיה נייד ותכליתי. בחור התעלה שלום תקוה, שכבש שער וירטואוזי.

בדקה ה־42 הובקע השער הראשון, כולו מבצע אישי מזהיר של תקוה. חלפון שלח לו כדור מרדד: תקוה חלף על פני שלושה ממגיני הפועל ת"א ומול השוער אלטר ביצע הטעייה ימינה. השוער זינק שמאלה, והכדור שכן ברשת — 0:1 לנתניה.

עם תחילת המחצית השנייה, בדקה ה־49, כבר 0:2 לנתניה: יגאל מנחם הרים כדור־קרן וחלפון נגח לקרקע ופנימה.

הפועל ת"א לא נכנעה, ובדקה ה־77 הצליחה לצמק משער של תמיר ליינהרט, לאחר מסירת־רוחב של גיל לנדאו — 1:2.

תוצאת המשחק נקבעה בדקה ה־80 מאותו שער מעורר־מחלוקת של רונן גבאי — 1:3.

בסיום המשחק אמר לי השופט טילינגר: "ראיתי שער, אולם הקוון חיימזון הטעה אותי כשהרים את הדגל. השער היה חוקי בהחלט, ואני שלם עם החלטתי".

המשחק נערך בנתניה, לעיני 4500 צופים. משה סיני ספג צהוב.

השחקן המצטיין: מרדכי חלפון

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, חיים בר, חסן (חיים לוי), מחלוף, בוארון, חלפון, מסיקה, תקוה (רונן גבאי), רוני לוי, יגאל מנחם.

● הפועל תל־אביב: אלטר, שוקרון (קרביאן), זאנה, אקהויז, מוסטרל, ארמה, עמר, ברנס, סיני, שבתאי לוי (ליינהרט), לנדאו.

דוד בכר

● מלך השערים

.1	אוחנה (בית"ר ירושלים)	6
.2	מלמיליאן (בית"ר ירושלים)	5
.3	לביא (בית"ר ת"א)	4
–	רבינזון (מכבי פ"ת)	4
.5	דריקס (מכבי ת"א)	3
–	יאני (הפ. כפר־סבא)	3
–	מרקוס (הפועל פ"ת)	3
–	שירזי (בני־יהודה)	3

● הניחוש הנכון

.1	מכבי יבנה — מכבי ת"א	x
.2	מכבי נתניה — הפו. ת"א	1
.3	הפו. פ"ת — הפו. כפ"ס	1
.4	מכבי פ"ת — הפו. ב"ש	x
.5	בני־יהודה — מכבי יפו	1
.6	מכבי חיפה — הפו. לוד	2
.7	בית"ר י־ם — בית"ר נתניה	1
.8	שמשון ת"א — בית"ר ת"א	1
.9	בי. נהריה — מכ. עמידר	x
.10	הכח ר"ג — הפועל י־ם	1
.11	הפו. מרמורק — הפו. עכו	1
.12	הפ. רימונה — הפ. טבריה	1
.13	הפ. יהוד — מכ. שעריים	1
.14	הפ. בית־שאן — הפ. חולון	1

● במחזור הבא

בליגה הלאומית

בית"ר ת"א — מכבי יבנה; בית"ר נתניה — שמשון ת"א; הפועל לוד — בית"ר ירושלים; מכבי יפו — מכבי חיפה; הפועל באר־שבע — בני־יהודה ת"א; הפועל כפר־סבא — מכבי פ"ת; הפועל ת"א — הפועל פ"ת; מכבי ת"א — מכבי נתניה.

ליגה ארצית

הפועל חדרה — בית"ר נהריה; הפועל חולון — הפועל רמת־גן; מכבי שעריים — הפועל בית־שאן; הפועל טבריה — הפועל יהוד; הפועל עכו — הפועל רימונה; הפועל חיפה — הפועל מרמורק; הפועל ירושלים — בית"ר רמלה; מכבי רמת־עמידר — הכח רמת־גן.

● כ־90 ג'ודוקא צעירים השתתפו אתמול בת"א באליפות הפועל בגילאים עד 14, בשני משקלים. במשקל עד 31 ק"ג זכה ניצן רזיאל מירושלים, ובמשקל עד 35 ק"מ ניצח בני זאבי מפ"ת.

פביאן — הצלה מרהיבה

מכבי פ"ת — הפועל באר־שבע 0:0

במשחק חלש סיימו קבוצות מכבי פתח־תקוה והפועל באר־שבע, בתיקו אפס, באיצטדיון הפועל בפ"ת.

3000 צופים שהקדימו לבוא התאכזבו מהרמה והיכולת החלשה של שחקני שתי הקבוצות.

שחקני הפועל באר־שבע פתחו במשחק נסוג, תוך שמירה אישית והזמינו התקפות מצד המארחים. אולם יכולת ירודה של דורון רבינזון וחבריו הקלה את המלאכה של שוער באר־שבע, מאריו זוכוביצקי, שלא התאמץ לשמור על רשת נקייה.

במחצית השנייה כשהבחינו האורחים מבאר־שבע כי הפתח־תקואים אינם מסוכנים, עברו להתקפות־נגד, ועם שילובו בהתק... במחצית זו של אלי וייצמן יזמ... מספר התקפות מסוכנות. רק הצל... מרהיבה של השוער עופר פביא... בדקה ה־47, מול יובל אוחנה, מנ... נצחון לבאר־שבע במחצית זו.

בשלהי המשחק חל שיפור ב... ביכולת שתי הקבוצות. התקפ... רדפה התקפה, אך מחדלי החלוצ... גרמו בסיום לתוצאה המאופסת.

שפט יצחק ויזנברג.

השחקן המצטיין: אפרים דוידי

● מכבי פתח־תקוה: פביאן, אדזובל, סרסלני, גד מכנס, ... אלישע לוי, נוריאל, אלי אסס... (ירוחם), בגלייבטר, רפי ..., רבינזון (בן־שמעון).

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, גרנין, עוז..., צרפתי, חיון, פולטאן, רמזו... (וייצמן), יובל אוחנה.

עמי רוזנברג

המשחק המרכזי

שרביט הנצחון ללוד

הפועל לוד — מכבי חיפה 0:1 (0:1)

מאת יוסף גלזר

שער בודד שכבש חלוץ הפועל לוד, בני סמרג'ה בדקה ה־36, חולל אתמול סנסציה גדולה והעניק לקבוצתו את הנצחון הראשון העונה דווקא במשחק־חוץ נגד סגנית האלופה, מכבי חיפה — 0:1.

כמעט לאורך כל 90 הדקות יצרה מכבי חיפה לחץ רצוף על שערו של יעקב בנודיס המצויין, אולם היה זה לחץ עקר. גם שני כדורים שנעץ זאהי ארמלי בקורת השער (מ־35 מטר בדקה ה־19, ומקרוב בדקה ה־68) לא חדרו פנימה. על־אף הלחץ החיפאי לחמה לוד בחירוק־שיניים, גוננה על היתרון ומיאנה להיכנע. לוד ראוייה למחמאות על לחימתה הנועזת.

מכבי חיפה שרוייה במשבר. הדברים אמורים בעיקר לגבי התקפת הקבוצה, שלא כבשה נגד שתי העולות החדשות. בית"ר נתניה לפני שבוע (0:0) והפועל לוד אתמול.

דניאל בריילובסקי לא היה מסוגל לדחוף את חלוציו לעבר שער היריב, וחסרונו של ברוך ממן המורחק הורגש היטב. גם החלפתם של שחקנים נסוגים כמו אבוקרט (37) בעופר מזרחי, ושל רפי אוסמו במשה סלקטר בדקה ה־55 לא שינתה את פני הדברים. ועד לסיום הצליחה לוד לשמור על שער נקי.

כדור־הנצחון ננעץ ברשת החיפנית בדקה ה־36: ישראל בן־ממס ניצל מסירה לקוייה של אוסמו לאהרוני, חטף את הכדור, מסרו לדוד שרביט, שפרץ משמאל: מירכו לרחבה ובני סמרג'ה השלים את המהלך בבעיטה לרשת — 0:1.

כל המחצית השנייה התנהלה בגשם ולעפות, שמנע משתי הקבוצות לגלות יכולת ראוייה לשמה. הגשם הבריח את הצופים ורק מעטים נותרו ביציעים.

שפט יצחק בן־יצחק, שהצהיב את קלינגר מחיפה; סמרג'ה ואורי בנודיס מלוד. 4000 צופים נכחו בקרית־אליעזר.

השחקן המצטיין: יעקב בנודיס

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, יצחק בנודיס, נעמן, אורי בנודיס, שלמה חביב, קטשווילי, שרביט, רפי שמואל, בן־ממס (מאיה), רונן הלל (יעקב הלל), סמרג'ה.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו (סלקטר), קלינגר, מרילי, אבוקרט (עופר מזרחי), ליאור רוזנטל, בריילובסקי, גבעול, ארמלי, צדוק מלכה.

מלחי זרה מלח על יפו

בני־יהודה — מכבי יפו 2:3 (2:2)

שער מדהים בדקה ה־67 של הקשר אבינועם מלחי הזניק את בני־יהודה ת"א למקום השני בטבלה הלאומית, לאחר נצחון 2:3 על מכבי יפו. במשחק המסכף ומצויין בשכונת־התקווה.

הזדמנויות לכיבוש שערים, כפי שהיו לשחקני בני־יהודה, בפרט במחצית הראשונה, לא קורות כל יום במגרשי הכדורגל. שחקני בני־יהודה שטפו את כר־הדשא גלים־גלים, הגיעו בקלות לרחבת שער מכבי יפו אך הססנות מיותרת ברחבה איפשרה להגנת יפו להיחלץ.

בני־יהודה סיכנה יותר ויותר את שערו של לביא קוניצקי ששלט ברחבה. משחקו הטוב מנע כיבושים רבים יותר.

בני־יהודה פתחה את המשחק במטרה לכבוש שער מהיר, בניצוחו של אבינועם מלחי, שהיה הטוב במגרש. הוא חילק כדורים רבים לחלוצים, ואף כבש את שער הנצחון, לצידו של מלחי בלט המגן דוד סלמן.

בעוד ששחקני בני־יהודה לחצו על שער מכבי יפו יצאו האורחים ממגננה להתקפה מתפרצת, ובדקה ה־8 מסר אלון לניארו כדור־עומק לצ'יפרוט, שמצא עצמו לבד מול שוער בני־יהודה, יעקב אסייג וקבע — 0:1 ליפו.

בני־יהודה המשיכה בלחצה והשוויון לא איחר לבוא. בדקה ה־15 עירבוביה ליד שער יפו; מישל דיין, מסר כדור למגן דוד סלמן, שמזווית קשה בעט לחיבורים — 1:1.

תנופת בני־יהודה הניבה שער שני בדקה ה־23. שוב היה זה דיין. שבעזרת כדור־עונשין, ישר לראשו של "נסיך השכונה", משה אייזנברג, שבאלגנטיות נגח פנימה — 1:2.

מי שסבר שמכבי יפו תישבר נכזב חיש בטעותו. בדקה ה־38 ביצע מנשה מזרחי סידרת מסירות עם עופר דיגמי, וזה שלא היה מכוסה בעט שטוח וחזק פנימה — 2:2.

שתי דקות להפסקה הגיח מלחי מאחור; בעט "טיל" מ־16 מטר לקורה העליונה; והחוצה.

התלהבות שחקני בני־יהודה נמשכה גם במחצית השנייה, ובדקה ה־57 הגביה דיין כדור־עונשין; הגנת יפו הדחיקה ומלחי, שבא מאחור, השתלט על הכדור ובעטו פנימה — 2:3.

מאמן נבחרת ישראל היוגוסלבי מילוביץ' מיליינקו, שחזה במשחק, אמר בסיום: "זה היה המשחק הראשון שנהניתי בו מאז בואי לארץ. ראיתי במשחק הזה תנועה של שחקנים ללא כדור, ואין ספק שיש כמה שישולבו בהמשך בנבחרת".

שפט, מצויין, צבי עוזדיה, לעיני 3000 צופים, בשכונת־התקווה. הוא שלף שלושה כרטיסים צהובים לאלקלומברה וסלימן מיפו וליעקב סגל מבני־יהודה.

השחקן המצטיין: אבינועם מלחי

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, רוזנטל, סגל, גיא שרעבי, אייל חיים (רמי לוי), מלחי, דיין, בן־טוביה, אייזנברג, שירזי (גורדנה).

● מכבי יפו: קוניצקי, בהן־צדק (משה ראובן), דניאל, סלימן, מאיר, אלקלומברה, לניאדו (שמעון כהן), מנשה, מזרחי, אמוגה, צ'יפרוט, דגמי.

נפתלי כהן

ההכרעה כבר בדקה ה־2

הפועל פ"ת — הפועל כפר־סבא 0:1 (0:1)

המובילה עד לשבת, הפועל כפר־סבא, חשה אתמול כמה קשה ביום לשעט בפיסגה. כבר בדקה ה־2, בהתקפה הראשונה של היריבה, הפועל פ"ת, נקבעה תוצאת המשחק — 0:1.

אלון חזן, מגיבורי־הנצחון של הפועל פ"ת, שלח באגף שמאל את אלי מחפוד; זה חדר לרחבה ומ־15 מטר בעט כדור חזק, שחלף על פני השוער אריה שמיר; מגן כפר־סבא, נח אינשטיין, הרחיק את הכדור מהקו, לעבר גבע מרקוס, וזה משני מטר מול רשת חשופה קבע — 0:1.

עד להפסקה המתינו הכפר־סבאים את הקצב, הם תקפו ללא הרף, אך לבד מכדור־עונשין מ־16 מטר בדקה ה־35, אותו בעט גדעון סיימון, ושוער הפועל פ"ת, רוני ג'רבי, איגרף בזינוק — לא הגיעו האורחים למצבי־כיבוש.

דווקא שחקני הפועל פ"ת, שהתגוננו ברחבת שערם, יצאו להתקפות מתפרצות ובאחת מהן, בדקה ה־26, יכול היה גבע מרקוס להעשיר את מאזן שעריה, אבל מול אריה שמיר בעט לחוץ.

לאחר ההפסקה, עם כניסתו של אלי יאני לחוד כפר־סבא, גבר הלחץ, אולם הכפר־סבאים ניסו לפרוץ דרך המרכז ולא יכלו להגנת הפועל פ"ת הצפופה, בה היטיבו לשחק, הבלמים ניר אלון ואיתן בודניוק והמגינים, בני קוזשווילי וגבי לסרי.

התקפות מתפרצות של הפועל פ"ת היו גם במחצית השנייה.

הזדמנות מצויינת להשוות ניתנה לגדעון סיימון, בלם כפר־סבא, שהירבה לתמוך בחור. ארבע דקות לסיום חלף, במבצע אישי, על פני הגנת הפועל פ"ת, ומול השוער ג'רבי בעט לשחקנים.

שפט גבי לוי, לעיני 4000 צופים, באיצטדיון הפועל פ"ת.

השחקן המצטיין: איתן בודניוק

● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, לסרי, בודניוק, אלון, דוד לוי, קייסי (קוזשווילי), מחפוד (אליה), רחמים, חזן, לוין, מרקוס.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אייזינגר, סיימון, גדמיש, אינשטיין, מרגון, תמיר בן־חיים, יסה, מימוני, נוזהר (יאני), רביבו.

משה רוזנברג

נקבעו המאמנים לנבחרות השחייה

הנהלת איגוד השחייה אישרה בשבוע שעבר את מאמני הנבחרות הלאומיות והסגלים האזוריים.

נח רם יהיה מאמן ראשי; אילן קוגוס — מאמן העתודה; ד"ר ברוך ציש — מאמן הנשים; רובי שלו — מאמן אזור הצפון ודוד סיבור — מאמן אזור הדרום.

נבחרת הנערים יצאה לטוקיו

נבחרת הנערים של ישראל בטניס, עד גיל 16, יצאה בסוף השבוע לטוקיו שם תשתתף בגביע אליפות העולם.

לבית הגמר העפילו 16 נבחרות. את ישראל מייצגים: רביב וידנפלד, בועז מרנשטיין ואוהד וייגברג.

יובל אוחנה מבאר־שבע מנסה לחלוף על פני מנשה נוריאל ממכבי פ"ת (0:0) תצלום: אריה קנפר

לסנר הציל מבין החיבורים

מכבי יבנה — מכבי ת"א 1:1 (1:1)

מרדי לסנר, שוער מכבי יבנה, חילץ אתמול את קבוצתו מהפסד ביתי למכבי ת"א. לאחר שבדקות הסיום מילט את שערו משלושה מצבים מסוכנים — 1:1.

מכבי ת"א עלתה לאחר התיקו בדרבי התל־אביבי שבוע קודם־לכן (0:0) למשחק ביבנה בהרכבה החזק ביותר. הפתיחה היתה שייכת לחיים גולדברג, שניווט היטב את משחק הקבוצה. כבר בדקה ה־4 הסתערו גולדברג וגריאני לעבר שערו של לסנר ששמט כדור גובה, אולם השניים התמהמהו והחמיצו.

כעבור שתי דקות שער בכורה למכבי ת"א: גולדברג מסר בדייקנות לבני טבק, שחדר עם הכדור לרחבה ובעט חזק, תוך כדי ריצה, לפינה השמאלית של לסנר, שנותר חסר־אונים — 0:1 למכבי ת"א.

מכבי ת"א לא ניצלה בדקות אלו מבוכה במשחקה של מכבי יבנה. ארז לולו החמיץ הזדמנות להגדיל את יתרונה.

רק כחלוף 12 דקות חלה התאוששות יבנה. בדקה ה־11 בעט ציון יעקב, לאחר התקפה מתואמת, לעמוד שערו של בוני גינצבורג.

כעבור שש דקות לא יכול היה גם העמוד להושיע את שוער מכבי ת"א. בעיטת־קרן, אותה הגביה דוד ועקנין; מנשה עלואה הסיט בראשו לציון יעקב, שניצב בלתי־מכוסה. יעקב מול גינצבורג; הקשר לא נכשל והשווה ל־1:1.

אלי דריקס (ת"א) וציון יעקב (יבנה) נפצעו והוחלפו עוד לפני השריקה להפסקה.

המחצית השנייה היתה בשליטת מכבי ת"א. בני טבק ועודד מכנס החטיאו. בדקה ה־56 הותיר מכנס כדור לטבק, שניצב לבדו מול לסנר. במקום לנגוח קלות בעט טבק והכדור חמק לחוץ.

בדקה ה־64 תבעו 1200 הצופים בעיטת־11 לזכות המארחים לאחר שדור ועקנין פרץ לעברו של גינצבורג: השוער הכשיל את חלוץ יבנה, אולם השופט הורה להמשיך.

לבד מהתקפה יבנאית מתואמת בדקה ה־74 החמיצו חלוצי מכבי ת"א שובושוב מול לסנר המצויין. שהגיע לשיאו בדקה ה־87 כשהדף כדור־נגיחה של גריאני מבין חיבורי הקורות לאחר הגבהה של מכנס.

שלושה צהובים נשלפו למנשה שמעונוב (מכבי ת"א); מנשה עלואה ואבי פרץ (יבנה).

השחקן המצטיין: פרדי לסנר

● מכבי יבנה: אבי פריז, אלקבין, טולומון, אסור (בוארון), עלואה, ציון יעקב (אבי כהן), אוסמו, חלפון, אבנעים, ועקנין.

● מכבי ת"א: גינצבורג, קימה, אבי כהן, מנשה שמעונוב, דוד אוזלאי (קריים), לולו, גולדברג, גריאני, טבק, דריקס (סנדורי), עודד מכנס.

יצחק ויסהוף

מתנדב מחורשים ניצח במירוץ מטה־אשר

פיטר ווד, מתנדב המתגורר בקיבוץ חורשים, ניצח אתמול במזג־אויר סוער וגשום במירוץ־מרתון מטה־אשר. למרחק של 30 קמ', כשעבר את המסלול נהריה־שלומי, בזמן של — 1:46.58 שעה.

שני היה יהונתן לאסק — 1:47.45, ושלישי הגיע רני קפלוצקי (איילות) — 1:49.08 שעה.

בין הוותיקים מעל גיל 40 ניצח רני רביאל (הפועל באר־שבע) — 1:56.19, לפני אברהם שגיב (סולם־צור) — 1:59.09 ואלי־רינור (סולם־צור) — 2:01.48.

ותיקים מעל 50: 1. אורי אליאב (איילות) — 2:07.07; 2. יצחק עתיר (איילות) — 2:14.15; 3. אבנר ארד (עמק־חפר) — 2:15.13.

נשים: 1. עמל עזראלעל (סולם־צור) — 2:24.41; 2. רווה סירון (עמק־חפר) — 2:26.28; 3. ליאורה פישביין (סולם־צור) — 2:33.52.

כ־100 רצים השתתפו במירוץ 80 סיימוהו.

● נוער

מכבי ניצחה בדרבי בחיפה 2:8

מוליכת הליגה הלאומית לנוער בכדורגל, קבוצת מכבי חיפה, הביסה אתמול בדרבי החיפני את הפועל חיפה — 2:8 (1:6).

כתבנו בחיפה יוסף גלזר מוסר כי ראובן עטר (שלושער), איתי מרדכי (2), סהר אודרון (2) ויוסי צרפתי (1) כבשו למכבי חיפה. הממשיכה להוליך בראש הטבלה.

גם לנציגה נוספת של חיפה, מועדון כדורגל נוה־יוסף, היתה הצלחה חלקית כשסיימה בתיקו 1:1 עם מכבי ת"א.

יתר התוצאות במחזור ה־6: מכבי נתניה — הפועל ת"א 0:4; הפועל פ"ת — הפועל כפר־סבא 1:1; מכבי פ"ת — הפועל באר־שבע 0:1; מכבי יפו — בני־יהודה ת"א 1:2; בית"ר ירושלים — הפועל ירושלים 0:1; הפועל ר"ג — הפועל חדרה 0:1.

שלושה צורפו לסגל הנוער

שלושה שחקנים חדשים צורפו אתמול לסגל נבחרת הנוער בכדורגל שיתמודד מחר־תיים ב־5 באיצטדיון ר"ג, נגד מכבי שעריים מהליגה הארצית.

השלושה שצורפו הם: שוער מכבי חיפה, אריק שמואלי; קשר מכבי חיפה, ראובן עטר ומגן בני־יהודה, גיא שרעבי.

במישחק מיוקדם ישחקו נבחרת העתודה נגד מכבי יפו (שעה 3).

ארביב — שער־נצחון מסובב

שמשון ת"א — בית"ר ת"א 0:1 (0:0)

ארבעה משחקי ליגה רצופים ואף לא נקודה אחת — זהו מאזנה השלילי של בית"ר תל־אביב. מובילת הטבלה במחזור השני. אתמול בדרבי "התל־אביבי הקטן", שוב נחלה בית"ר ת"א הפסד — הפעם 1:0 נגד שמשון ת"א.

השמשונים מתל־אביב מתאוששים אט־אט מפתיחה צולעת של הליגה. הם מייצבים את הרכבם.

ואכן, נצחון ליגה שני ברציפות, והפעם שער־נצחון מרגלי אפרים ארביב, בדקה ה־77.

ארביב קיבל את הכדור כ־25 מטר משערה של בית"ר ת"א, בעט כדור־מסובב, שהיטעה את השוער נסים ג'רבי וחדר לפינה הימנית העליונה — 1:0 לשמשון.

המשחק החלש נפתח בלחץ קל של בית"ר ת"א, על־אף שמירתם האישית של און דהרי, ולפרקים של אבינועם עובדיה, על עושה־המשחק של בית"ר ת"א, הבין־לאומי נסים כהן. מאמציהם של חלוצי בית"ר, ירון כהן ודוד לביא, לכבוש שער־יתרון הושמו לאל על־ידי שחקני העורף של שמשון, נסים ברדה ואורי כהן.

במחצית השנייה נחליש המשחק עוד יותר, והשמשונים, שהיו הפתוח גרועים, הבקיעו את שער־היתרון ועם קצת מזל יכלו להוסיף שער שני בדקה ה־88. יובל הקפיטולניק, שהחליף את עוקרון בהתקפה, קיבל כדור מיגדעון דמתי כשני מטר משער בית"ר, בעט ליד'עד ונ'רבי הדף בזינוק.

שפט יוסף ריאמנט, לעיני 2000 צופים, באיצטדיון בלומפילד ביפו.

השחקן המצטיין: אפרים ארביב

● שמשון ת"א: חדד, עובדיה, ברדה, אורי כהן, הלוי, דהרי (יוסי כהן), ארביב, שלמה מזרחי, אבי נלכה, דמתי, שוקרון (קפיטולניק).

● בית"ר ת"א: נסים ג'רבי, קצב, יוסי מזרחי, ירייר, בקינתן, יחזקאל (בלחסן), נסים כהן, עמ"ר, נחמיאס (זעירא), ירון כהן, לביא. אלבס קליין

● ליגה א'

דרום

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — הפועל קרית־אונו 1:1 (1:0). לקרית־אונו הבקיע: יוסי חביב (28), ראובן חגג השווה (85). משה קיבוביץ מקרית אונו הורחק (35). שפט משה אשכנזי, לעיני 700 צופים.

● לוד: הפועל בית־שמש — הפועל רמלה 1:2 (1:0). לבית־שמש כבשו: גבי תמוזרטי (68) ועמוס מימון (81). לרמלה: ששון כהן (1). לאחר המשחק הורחקו ששון כהן (רמלה) ודוד מלכן (בית־שמש). שפט יעקב אלימלך, לעיני 100 צופים.

● ראשל"צ: הפועל ראשל"צ — הפועל קרית־מלאכי 0:3 (0:3). שערים לראשל"צ: איתן שלום (25), יצחק ראהן (30), וחיים בן־שבת (39). שפט יצחק שגיא, לעיני 1000 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — הפועל אזור 2:2 (2:2). שערים לאזור: רפי סרירנה (1 בבעיטת־11) וסמי הוד (13). ללזרוס: יחזקאל דעבול (6) ושאול דעבול (18). עדי מאזור הורחק (80). שפט רחמים שאשא, לעיני 500 צופים.

● אור־יהודה: הפועל בת־ים — הפועל אור יהודה 1:2 (1:1). שערים לבת־ים: משה עובדיה (15) ובן־גיגי (86). לאור־יהודה: משה דורון (44). בן־גיגי מבת־ים החטיא בעיטת־11 (65). שפט מאיר ברקו לעיני 700 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם — הפועל רמת־השרון (0:3) (0:2). כבשו לירוחם: סגי אנקב (6, 12) ודוד אפריאט (56). שפט שלמה יוסף, לעיני 500 צופים.

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע — הפועל אשקלון 0:0. שפט בני בר, לעיני 200 צופים.

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־6)

.1	הפועל בית־שמש	7	3"7	9
.2	מכבי קרית־גת	7	4"7	9
.3	הפועל קרית־אונו	6	3"6	9
.4	הפועל אזור	7	2"7	8
.5	הפועל בת־ים	5	3"5	8
.6	הפועל ראשל"צ	13	5"13	7
.7	הפועל רמלה	7	7"7	6
.8	הפועל אשקלון	5	5"5	6
.9	הפ. קרית־מלאכי	2	4"2	6
.10	הפ. אור־יהודה	3	5"3	4
.11	בית"ר באר־שבע	5	11"5	4
.12	לזרוס חולון	6	11"6	3
.13	הפ. רמת־השרון	2	8"2	3
.14	הפועל ירוחם	7	11"7	2

צפון

● חדרה: מכבי חדרה — הפועל טייבה 1:4 (0:2). לחדרה הבקיעו: רוני ויצמן (12, 44), גבי סבג (61) ויעיש סויסה (88). לטייבה: שלום אסרף (71). בדקה ה־40 הורחק יגאל אלהרר מחדרה. שפט ארז זיטלין, לעיני 300 צופים.

● כפר־סבא: מכבי אור־עקיבא — הפועל עליה כפ"ס 0:1 (0:1). פרדי בנישתי כבש את שער הנצחון (10). שפט מיכאל זועבי, לעיני 150 צופים.

● רעננה: הפועל רעננה — הפועל קרית־אתא 0:1 (0:0). נסים ג'יבלי כבש את שער־הנצחון (57) וקסמן מקרית־אתא הורחק לאחר שריקת הסיום ע"י השופט בן־סאנן, ששפט לעיני 300 צופים.

● טמרה: הפועל בני־טמרה — הפועל טירה 1:2 (1:0). שערים לטמרה: אלי היימן (60) ויגאל כהן (77). לטירה: באסם עירקי (20). שפט יהושע לויה, לעיני 1000 צופים.

● קרית שמונה: מכבי טמרה — הפועל קרית־שמונה 0:1 (0:0). שער הנצחון: עזגן עמאם (90). שפט מרדכי ואנה לעיני 400 צופים.

● נצרת: מכבי אחי נצרת — הפועל נירות־הכרמל 0:0. שפט חיים כן־נעים, לעיני 500 צופים.

● עפולה: מכבי עפולה — בית"ר חיפה 0:0.

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־6)

.1	מכבי חדרה	11	4"11	9
.2	הפועל רעננה	5	1"5	9
.3	הפ. כנרת־טמרה	9	5"9	8
.4	בית"ר חיפה	10	6"10	7
.5	הפ. קרית־שמונה	5	3"5	7
.6	הפועל טירה	7	6"7	7
.7	מכבי טמרה	4	3"4	7
.8	מכבי נצרת	6	3"6	6
.9	עליה כפר־סבא	4	7"4	4
.10	מכבי עפולה	3	6"3	4
.11	מכ. אור־עקיבא	2	6"2	4
.12	הפועל טייבה	6	13"6	4
.13	הפ. קרית־אתא	4	9"4	3
.14	הפ. נ. הכרמל	7	11"7	2

יהוד בפיסגה — 1:3 נגד שעריים
דימונה הביסה את טבריה 11:5!

קבוצת הפועל יהוד חזרה אתמול, במחזור ה־8 לפיסגת טבלת הליגה הארצית בכדורגל בנצחה במשחק-צמרת במגרשה את מכבי שעריים — 1:3.

הפתעת המחזור היתה בירוחם כשקבוצת הפועל דימונה, שלא הבקיעה עד אתמול שער, הביסה את המובילה עד שבת, הפועל טבריה — 11:5.

השנייה בטבלה, הפועל חולון, כשלה בבית-שאן — 2:1, והפועל חדרה לא ניצלה את מגרשה וסיימה 0:0 עם הפועל רמת-גן.

בקרב-תחתית גברה הכח רמת-גן על סוגרת הטבלה, הפועל ירושלים — 0:1. הפועל מרמורק ניצחה את הפועל עכו — 2:3. הפועל חיפה סיימה 0:0 בחוץ עם בית"ר רמלה ותוצאה אפס נרשמה גם ביום שישי במשחק בין בית"ר נהריה ומכבי רמת-עמידר.

הפועל יהוד — מכבי שעריים 1:3 (1:0)

יתרון במחצית של כדורגלני מכבי שעריים 0:1, בתוספת פער מספרי על שחקני הפועל יהוד, ששיחקו עם עשרה שחקנים לאחר הרחקתו של אבינועם הברי בדקה ה־4, לא הספיקה להם לנצחון. יהוד, במשחק שובה-עין, ניצחה בעשרה שחקנים — 1:3.

כתבנו שמעון קרונר מדווח על מחצית שנייה מצויינת של יהוד. לאחר שיוסף שמריה הצעיד את שעריים ליתרון (35) והברי הורחק (42), חל מפנה במשחק לאחר ההפסקה.

כניסתו של אהרון גנון תרמה רבות. בדקה ה־62 שלח גנון את דוגאץ' המצטיין שהישווה ל־1:1. כעבור דקה השיב דוגאץ' לגנון, שהעלה את יהוד ליתרון — 1:2, בבעיטה מ־16 מטר לקורה ולרשת. שבע דקות לסיום קבע דוגאץ' 1:3, כשהכניע את אבי ליברמן, שוער מכבי שעריים.

דוגאץ' יכול היה לסיים עם שלושער אך החטיא בעיטת־11 בדקה ה־47.

שפט יוסף שוער, לעיני 2000 צופים, ביהוד.

הפועל בית-שאן — הפועל חולון 1:2 (1:1)

הפסד ליגה ראשון העונה נחלה קבוצת הפועל חולון במשחק-החוץ בבית-שאן, כשנוצחה 2:1 ע"י הפועל בית-שאן.

כבר בהתקפה הראשונה קבע שבתאי שינו מבית-שאן — 1:0. חלפו שתי דקות וליאון פנסו ניצל טעות בהגנת בית-שאן והישווה ל־1:1.

עד לסיום התנהל משחק ירוד, ורק שער הנצחון של חנניה אלגרסי (76) העיר את 1500 הצופים.

שפט עמית קליין, בבית-שאן.

הפועל דימונה — הפועל טבריה 1:5 (0:2)

שאול כהן — את שמו יזכרו היטב בהפועל טבריה, שהוליכה את הליגה הארצית עד לשבת. כהן, שוערה של הפועל דימונה, עצר במהלך המשחק לא פחות משבעה כדורים שנראו ברשתו. בסיום עלזו שחקני דימונה, שהשיגו נצחון ראשון העונה — 1:5.

חמשת השערים של דימונה היו הראשונים שלה בליגה הארצית.

המשחק היה שקול, ורק הגנת טבריה החדירה יכלה להסביר את חינגת השערים של דימונה. משה אמסלם (2, 55), דוד אלמועלם (25, 63) ודני איפרגן (70), היו המרציאים להפועל דימונה. לטבריה כבש את שער-הכבוד עופר רז (54).

שפט שבתאי רווח, לעיני 1500 צופים, בירוחם.

הכח ר"ג — הפועל ירושלים 0:1 (0:0)

בהפועל ירושלים אין חדש. הקבוצה המשיכה להפסיד, ואתמול היה זה מול הכח רמת-גן — 1:0.

כתבנו יוסף חכם מדווח על משחק ירוד ומשעמם עד לדקה ה־80. רק בדקות הסיום התעוררו שחקני הכח ולאחר החטאה של משה יחיאל (83), הושג שער-הנצחון: חיים יחיאל, שתמך בהתקפה, חלף על-פני השוער יובל מימון, ושלח כדור שטוח בין המגינים אריה שפירא ודן כחילה, הישר לרשת.

שפט יוסף גרוסמן, לעיני 200 צופים, ברינטנר.

הפועל מרמורק — הפועל עכו 2:3 (2:1)

שני שערי יתרון לא הספיקו להפועל עכו במשחק-החוץ ברחובות נגד הפועל מרמורק, שניצחה — 2:3. לעכו היה זה הפסד ראשון העונה.

לוי אוחנה הצעיד את עכו ליתרון כבר בדקה הראשונה. בדקה ה־33 העלו שחקני עכו ל־0:2. עמית שוורץ הכשיל את דוד גנון מעכו והשופט סמי אלנקווה פסק על כדור־11 מטר. דוד חלפון קבע — 0:2.

רק אז התעוררו שחקני מרמורק ואילן בן-דרור, הטוב במגרש, צימק בדקה ה־41 ל־1:2. זרח שעובי הישווה במבצע מרהיב בדקה ה־63 ל־2:2, ופנחס שכטר קבע את תוצאת המשחק בדקה ה־77 בבעיטת־11 לאחר שצבי אבידב הוכשל ברחבת שער עכו.

בית"ר רמלה — הפועל חיפה 0:0

שריקות-הבוז של 500 הצופים שחזו בתיקו ללא שערים בין בית"ר רמלה והפועל חיפה, אמרו הכל על רמת המשחק.

לבד לנח איוב, קשר רמלה, שנע ככספית על כל המגרש, היו ייתר חבריו, ואלו של הפועל חיפה, צל של עצמם.

שפט אריה פרוסט, לעיני 500 צופים, ברמלה.

הפועל ר"ג — הפועל חדרה 0:0

במשחק משעמם וירוד נפרדו קבוצות הפועל רמת-גן והפועל חדרה בתיקו ללא שערים.

רמת-גן גילתה עדיפות קלה, בראשות הקשר צורי אוזן. בדקה ה־60 הורחק מאמן הפועל ר"ג, מיכאל קדוש, לאחר שעלב בשופט שלמה שחר, שפסל שער שכבש שחקן הפועל ר"ג, פונרקאי, בטענת נבדל.

● ארצית

(אחרי המחזור ה־8)

1.	הפועל יהוד	13-7	13
2.	הפועל טבריה	13-9	12
3.	הפועל חדרה	13-8	11
4.	הפועל חולון	7-3	11
5.	מכבי שעריים	9-6	10
6.	הפועל בית-שאן	7-5	10
7.	הפועל חיפה	7-5	9
8.	הפועל עכו	11-8	9
9.	הפועל מרמורק	7-10	7
10.	בית"ר רמלה	5-8	7
11.	הפועל דימונה	5-6	6
12.	הפועל רמת-גן	2-5	6
13.	הכח רמת-גן	4-8	6
14.	בית"ר נהריה	1-3	5
15.	מכבי עמידר	4-10	5
16.	הפועל ירושלים	4-12	1

500 צופים חזו במשחק שנערך בגבעתיים.

בית"ר נהריה — מכבי רמת-עמידר 0:0

עודד בלוש, קשר בית"ר נהריה, היה קרן-האור היחידה במשחק התיקו ללא שערים מול מכבי רמת-עמידר.

היטיב לשפוט אבשלום כהן, לעיני 200 צופים, בנהריה.

● כדורעף

הפסדים לנציגות ישראל באירופה
פוסט חגגה בבת-ים 0:3

מאת אבנר מילמן

קבוצת הנשים של פוסט וינה גברה אתמול על הפועל בת-ים — 0:3 (11:15, 4:15, 11:15), במשחק ראשון בינהן בגביע-אירופה למחזיקות-גביע לנשים.

במשחק, שארך 65 דקות, שלטו האוסטריות ללא-עוררין, כאשר הבולטת בשורותיהן היתה הסינית שירלי פרו, בת ה־30. פרו, המתפקדת כרכזת, הפעילה בצורה מצויינת את הענקית, וולף גידרן (1.85), שהנחיתה ללא-הפסק את הכדורים לשטח בת-ים.

בהפועל בת-ים התעלתה הוותיקה ציפי זיידנברג.

שפטו: יאסונאס פלטיס (יוון) ודרו רוזנטל (ישראל).

המשחק נערך בבת-ים, לעיני 250 צופים, בינהם ראש עיריית בת-ים, אהוד קינמון.

דלתא-לויד — הפועל כפר-סבא 0:3

קבוצת דלתא-לויד הולנד ניצחה אמש בקלות באמסטרדם את הפועל כפר-סבא — 0:3 (3:15, 2:15, 3:15).

היה זה במשחק הראשון בין שתי הקבוצות בגביע-אירופה למחזיקות גביע. הגומלין יהיה בשבת בכפר-סבא.

הפועל בת-ים תשחק היום

קבוצת הכדורעף של הפועל בת-ים, אלופת ישראל, תשחק היום בגביע-אירופה לאלופות, בלוכסמבורג, נגד פ.צ. מרר.

דמותו של "קיפי" נבחר כסמל משחקי הפועל ה־13 שייפתחו ביום העצמאות. לחתימת חוזה-הזכויות הגיעו מטובי ספורטאי הפועל: עומדים (מימין): הכדורסלן לאוואן מרסר, יצחק אופק (מזכ"ל הפועל), השחיין אמיר שטרנפלד והאתלט שלמה אזולאי. כורעים: הכדורסלן ישראל אלימלך, אתלטית-העבר אסתר רוט והכדורגלן משה סיני

● טניס

קנדי ניצח בתחרות באשקלון

האמריקני סטיב קנדי ניצח בתחרות הראשונה במסגרת הסבב הבין-לאומי בטניס הנערך באשקלון. הוא גבר בגמר על טומי סילקובסקי ממערב-גרמניה — 4:6, 7:6, 6:2.

בתחרות לנשים על-שם ואנסה פיליפס ניצחה אן אלונן מפינלנד בגמר את איוון דירקינברג מהולנד — 3:6, 6:7.

התחרות השנייה במסגרת סבב זה תחל היום בירושלים.

ווימבלדון הפתיעה את טוטנהאם — 1:2

ליברפול הלמה בנוריץ' 2:6

הפתעה גדולה נרשמה אתמול במחזור ה־13 בליגה האנגלית בכדורגל, כאשר ווימבלדון השיגה נצחון-חוץ על טוטנהאם — 1:2, בדרבי הלונדוני.

קורק ופשנאו הבקיעו לווימבלדון ודני תומאס לטוטנהאם. שני שחקנים הורחקו: פנשו מווימבלדון ורוטס מטוטנהאם.

את הנצחון הגבוה של המחזור השיגה ליברפול, שהביסה את השנייה בטבלה נוריץ' — 2:6. פול וולש הבקיע שלושער, איאן ראש (2) וסטיב ניקול (1).

קני דלגליש, מנהל-שחקן ליברפול, חגג את הופעתו ה־500 בקבוצה.

ארסנל עלתה למקום השני בטבלה לאחר שהשיגה נצחון חוץ בדרבי הלונדוני על צ'רלטון — 0:2. גרג אלן ומרטין הייס כבשו את השערים.

נוטינגהאם מוסיפה לצעוד בראש כשגברה על שפילד-ונסדיי — 2:3, משעריהם של ברטלס ווב. את שני השערים לאורחים הבקיע צ'פמן.

לבריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה ומנצ'סטר-יונייטד, אין מזל. הקשר הנפלא שוב נפצע בדקה ה־10 בשרירו, במשחק התיקו במנצ'סטר, בין היונייטד וקובנטרי — 1:1. דייבנפורט היקנה יתרון למנצ'סטר בדקה ה־20, אולם פליפס הישווה לאחר-מכן.

סאותהמפטון החמיצה נצחון-בית על מנצ'סטר-סיטי, כשסיימה עמה בתיקו 1:1, וזאת לאחר בעיטת־11 שבעט קוקאל מעל המשקוף.

תוצאות נוספות: אסטון-וילה — לסטר 0:2; צ'לסי — ווטפורד 0:0; לוטון — קווינס-פארק-ריינג'רס 0:1; ניוקאסל — אוקספורד 0:0.

● הליגה האנגלית

1.	נוטינגהאם	13	30-16	26
2.	ארסנל	13	16-8	24
3.	ליברפול	13	30-18	23
4.	נוריץ'	13	21-20	22
5.	אברטון	12	20-14	21
6.	לוטון	13	11-9	20
7.	קובנטרי	13	13-10	20
8.	ווסטהאם	12	23-22	19
9.	טוטנהאם	13	13-12	19
10.	ווימבלדון	13	16-17	19
11.	שפילד	13	25-21	18
12.	סאותהמפטון	13	26-27	17
13.	קווינס-פארק	13	13-15	17
14.	צ'רלטון	13	15-19	17
15.	אוקספורד	13	12-21	17
16.	אסטון-וילה	13	19-28	16
17.	ווטפורד	13	19-18	15
18.	לסטר	13	16-19	15
19.	מנצ'. יונייטד	13	16-16	13
20.	צ'לסי	13	14-23	13
21.	מנצ'. סיטי	13	10-15	9
22.	ניוקאסל	13	9-22	9

המשחק ה־11 בליגה ייערך היום בין ווסטהאם ואברטון.

תיקו בסקוטלנד

המשחק המרכזי בין היריבות הוותיקות בסקוטלנד, סלטיק וריינג'רס, לעיני 60 אלף צופים, הסתיים בתיקו 1:1.

תוצאות נוספות: אברדין — דנדי 0:2; הארטס — היברניאן 1:1; פלקירק — קלייד בנק 0:1; דנדי-יונייטד — סנט-מירן 0:1; מאדרוול — האמילטון 1:1.

לדנדי-יונייטד ולסלטיק 25 נקודות, לפני ריינג'רס — 21 והארטס — 20.

הערב בארצית: נתניה — נהריה

מאבק-פיסגה בין הקבוצות הבלתי-מנוצחות של הפועל נהריה ומכבי נתניה ייערך הערב ב־8 בנתניה, במחזור ה־6 בליגה הארצית צפון בכדורסל.

שאר המשחקים בצפון: הפועל בית-אלפא — הפועל עמק"י — מכבי כרמיאל; מכבי חדרה — מכבי קרית-מוצקין; הפועל גן-שמואל; הפועל עין-דור/ תבור — הפועל בקעת בית-שאן. מכבי בת-גלים — חופשית.

גם בדרום יהיה מיפגש-צמרת במחזור ה־6 כשקבוצת אליצור קרית-אונו תארח את מכבי ראשל"צ הבלתי-מנוצחות.

שאר המשחקים בדרום: אליצור נווה-דוד רמלה — אס"א ת"א/ רמת-השרון; מכבי פ"ת — מכבי דרום ת"א; מכבי ירושלים — הפועל נעה; הפועל קרית-גת — בית"ר ירושלים; הפועל גבעתיים — אליצור ת"א/ פ"ת.

סוסתיאל זכה באליפות הפועל

יעקב סוסתיאל מהפועל חולון זכה אתמול באליפות הפועל בקליעה באקדח חופשי, לאחר שצבר במטווח בחולון 543 נקודות, מתוך 600 אפשריות.

סוסתיאל הקדים את גרי ארמיסט מהפועל ת"א — 539 נקודות ואת עקיבא דורון ממעברות — 513 נקודות.

באליפות הקבוצתית זכתה הפועל ת"א — 1570 נקודות, לפני הפועל פ"ת — 1503 והפועל חולון — 1447.

הפתעה מרעישה בליגה הגרמנית:

לברקוזן — באיירן 0:3

באייר לברקוזן הביסה אתמול בליגה הגרמנית את באיירן מינכן 0:3, באיצטדיון האולימפי במינכן, ועלתה לראש הטבלה.

שני שערים מרגלי המזרח-גרמני פאלקו גוטס, ושער נוסף של כריסטיאן האוסמן, הנחילו לבאיירן את תבוסתה הראשונה מאז חודש מארס.

לברקוזן מקדימה את באיירן בהפרש שערים. האלופה ירדה למקום השלישי אחרי המבורג, שניצחה 2:4 את בורוסיה דורטמונד.

וורדר ברמן הצטרפה לשלוש הקבוצות להן 17 נקודות, לאחר נצחון של 1:5 על באייר אורדינגן. רודי פולר כבש שלושער.

תוצאות נוספות: קייזרסלאוטרן — שאלקה 1:5; מנשנגלדבך — שטוטגרט 0:4; פרנקפורט — מנהיים 1:2; נירנברג — דיסלדורף 1:4.

זורק דיסקוס אמריקני נפסל לצמיתות

זורק הדיסקוס האמריקני, ריק מאייר, בן ה־25, שהורשע בנטילת סמים, הושעה לכל ימי חייו ע"י ההתאחדות האמריקנית לאתלטיקה.

מקנרו הפסיד

ג'ון מקנרו, הטניסאי האמריקני הפרובלמטי שוב בכותרות, והפעם זה אירע בפאריס, לעיני 15 אלף צופים. הוא התווכח עם הקוון והעליב את השופט. זה היה במשחק ההפסד שלו נגד הספרדי סרג'יו קאסאל — 7:6, 6:3.

מקנרו נקנס ב־3000 דולאר ולהשעייה לשלושה שבועות.

● כדוריד

מכבי ראשל"צ נגד ארזים — הערב

מאת יוסף חכם

מוליכת הליגה הלאומית בכדוריד, קבוצת מכבי ארזים רמת-גן, תצא הערב ב־8.30 למשחק חוץ בראשל"צ, נגד האלופה, מכבי ראשל"צ, שנחלה בשבוע שעבר הפסד ראשון ברחובות (19.17) יהיה זה משחק המוקד במחזור ה־9 בליגה הלאומית בכדוריד.

שאר משחקי הערב: הפועל רמת-גן — מכבי רחובות (אולם האוניברסיטה ברמת-אביב, 7.45); אס"א ת"א — מכבי נתניה (אולם האוניברסיטה, 9.15); מכבי פ"ת — הפועל ראשל"צ (יהוד, 8.30); הפועל רחובות — אליצור הרצליה (רחובות, 8.30); הפועל נופיים — הפועל פ"ת (רמת-הכובש, 8.30).

האוסטרי התנכל לישראל והאליפות הועברה לפורטוגל

בפעולת-תגמול הועתקה אליפות העולם דרגה ב' מאוסטריה לדנמרק

מאת יוסף חכם

אליפות העולם, דרגה ג' בכדוריד, שהיתה אמורה להיערך בפברואר 1988 בארץ הועברה לפורטוגל. ההתפתחות המפתיעה היתה בסוף השבוע שעבר בקונגרס של ההתאחדות הבינלאומית, שנערך בדקר, בירת סנגל.

יו"ר ההתאחדות הבינלאומית, האוסטרי לנץ, העלה, בניגוד לסדרי היום, הצעה לדון באליפות העולם, דרגה ג', והציע להעביר את האליפות מישראל לפורטוגל. האוסטרי נימק את הצעתו בכך שישראל אינה שייכת מבחינה גיאוגרפית לאירופה, ושיכנע את פורטוגל להציג את מועמדותה.

בהצבעה תמכו 15 מדינות בישראל ו־20 הצביעו נגדה (מדינות מזרח-אירופה, מדינות ערב וכמה מדינות מאסיה ומאפריקה).

יו"ר איגוד הכדוריד, מני וייצמן, וסגנו, שמואל אבנון, שנכחו בקונגרס, אמרו אמש: "אנו מעודדים מהתמיכה המערב-אירופית. אין זה סוף פסוק. מדינות מערב-אירופה מפעילות לחץ על פורטוגל, שתוותר על האירוח לטובת ישראל".

פרט פיקנטי: אליפות העולם, דרגה ב', שהיתה אמורה להיות באוסטריה תהיה בדנמרק. זאת בפעולת תגמול שכמה ארצות ביצעו נגד אוסטריה.

● אופניים

גרי — אלוף

עמוס גרי מהפועל נצרת-עלית זכה ביום שישי באליפות ישראל במירוצי-אופניים נגד השעון, לאחר שעבר מסלול של 20 ק"מ באיזור התענכים, בזמן — 28.36 דקות.

באליפות הנוער זכה זוהר רובין מהפועל נצרת-עלית, שקבע זמן טוב — 29.28 דקות.

אתמול החלה אליפות ישראל למרחקים ארוכים. הקטע הראשון היה במסלול של 108 ק"מ באיזור נצרת-עלית — צומת גולני — עפולה. ראשון הגיע עמוס גרי — 3:28.08 שעות, לפני יאיר גרנות — 3:31.53 שעות. בין הנוער מוליך באליפות זוהר רובין — 3:51.43 שעות.

בשבוע שעבר היה טוב — מה יהיה השבוע?

רק למכבי ת"א סיכוי בטוח לעלות לבית-הגמר האירופי

הפועל חולון בווילרבאן — אפשר, אבל קשה ● הפועל ת"א זקוק למזל בוארזה ● סיכויים אפסיים לאליצור נתניה בקאנטו ולבנות אליצור ת"א בפראג ● הכדורגל ביטל המשחקים ביום רביעי באיטליה

● כדורסל

מאת ישראל סז

השבוע ייקבע איזה חורף יהיה לנו בגביע-אירופה בכדורסל. משחקי-הגומלין יחרצו סופית את גורל הנציגות הישראליות. רק מכבי ת"א בטוחה בבית-הגמר בגביע-אירופה לאלופות. השאר מהלכות על חבל דק. עליית קבוצות הפועל חולון והפועל ת"א, שזכו בנצחונות ביתיים, בספק, לא כל שכן קשה מצב קבוצות אליצור נתניה ואליצור ת"א (נשים), שנוצחו במשחקים הראשונים באירון.

מכבי תל-אביב לא תתקשה לזנק לבית-הגמר בגביע-אירופה לאלופות. אחרי הנצחון בהלסינקי על אלופת פינלנד, טורפאן-פויאט (89:95), יהיה המשחק ביום חמישי ביד-אליהו פורמלי בלבד. קווין מאגי, לי ג'ונסון, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י וחבריהם יכניעו ללא-קושי את היריב הפיני הבינוני, ויעלו בפעם ה־15 ברציפות לשלבי הגמר האירופיים.

אמונה בנצחון

מסובך מצבה של הפועל חולון בגביע-אירופה למחזיקות-גביע. נצחון 76:86 על ווילרבאן הצרפתית בחולון, עלול לא להספיק בגומלין מחרתיים בליון. להערכתי תלוייה עליית החולונים לבית רבע-הגמר רק בעצמם. אם יטיבו לשחק יוכלו להוציא את הצרפתים, שלא הרשימו, משווי-משקלם. הדבר העיקרי החייב להדריך את הפועל חולון הוא: אמונה בכוחם וביכולתם לעבור. ווילרבאן, הגם שתהיה לה עדיפות ביתית ניכרת, אינה מעבר בלתי-עביר.

הפועל ת"א חגגה נצחון נאה, ובלתי-צפוי, במשחק הראשון בגביע-קוראץ', על די וארזה (85:92). בגומלין תהיה "אופרה" אחרת. וארזה, הנמצאת בצמרת הליגה האיטלקית, כבר הכניעה באולמה קבוצות טובות מהפועל ת"א, וחוששני כי ביום חמישי תיפרד הנציגה הישראלית מהזירה האירופית. אמנם, כבר היו דברים מעולם, אולם לשם כך זקוקה הפועל ת"א לערב גדול, וגם למזל רב.

יומיים קודם-לכן תיפרד, קרוב לוודאי, קבוצת אליצור נתניה מגביע-קוראץ' כשתקיים את הגומלין בקאנטו. אליצור נתניה, באחד ממשחקיה הגרועים, החמיצה בשבוע שעבר נצחון על האיטלקים ביד-אליהו (91:85). אילו ניצלה את ביתיותה היה מצבה נוח יותר. כיום היא איבדה גם מבטחונה. נראה שבשורות קאנטו יצטיינו לא רק ריבה ומרוורטי, אלא שגם האמריקנים צ'ארלס וגייו, שהיו גרועים ביד-אליהו, יהיו יעילים בהרבה.

נשירה בפראג

גם קבוצת הנשים של אליצור ת"א תגיד שלום לגביע-האלופות לנשים כשתקיים את הגומלין בפראג נגד ספרטה הצ'כית. במיפגש הראשון, ביום חמישי, ניצבה אלופת הנשים של ישראל בפני סנסציה. אך נוצחה בסיום — 53:52. בפראג יהיה המשחק בסימן שליטה מוחלטת של הצ'כיות, שכן קבוצת צמרת אירופית כזו אפשר לתפוס ביום חלש "פעם בשנה"...

פרט פיקנטי: משחקי הפועל ת"א ואליצור נתניה נקבעו להיערך בוארזה ובקאנטו, ביום רביעי אבל המשחק בקאנטו הוקדם ליום שלישי ובוארזה נידחה ליום חמישי. הסיבה: ביום רביעי יתקיימו משחקי הגומלין בכדורגל בגביע-אירופה, בין יובנטוס טורינו וריאל מדריד. בערב כזה את מי מעניין הכדורסל באיטליה?!

השבוע בכדורסל

● הערב: בליגה הלאומית: אליצור נתניה — הפועל הגליל-העליון.

● שני: בליגה הלאומית: מכבי חיפה — הפועל איתן גבת; הפועל ת"א — הפועל רמת-גן; מכבי רמת-גן — מכבי ת"א; הפועל ירושלים — הפועל חיפה.

● שלישי: בגביע-אירופה למחזיקות-גביע: ווילרבאן — הפועל חולון (בצרפת); בגביע-קוראץ': קאנטו — אליצור נתניה (באיטליה).

● חמישי: בגביע-האלופות: מכבי ת"א — טורפאן-פאיוט הלסינקי (ביד-אליהו); בגביע-קוראץ': וארזה — הפועל ת"א (באיטליה); בגביע-האלופות לנשים: ספרטה פראג — אליצור ת"א (בצ'כוסלובקיה).

סנסציה יוונית לצלילי משרוקית שופט ישראלי

"מה שעשו שחקני אריס סלוניקי נגד טרסר מילאנו הלך להם. לאיטלקים לא היה מענה לגאלים. בסיום נותרו שחקני מילאנו בהלם. הם לא הבינו מה קרה להם. בעוד שהקהל היווני חגג" — כך סיפר בסוף השבוע השופט הישראלי טוד וורניק, ששפט ביום חמישי בסלוניקי, יחד עם הצרפתי מאנגיני, את משחק-הסנסציה בגביע-אירופה לאלופות כדורסל בו הובסה טרסר מילאנו ע"י אריס סלוניקי, בהפרש של 31 נקודות — 98:67. לאחר יתרון-ענק כבר במחצית הראשונה — 60:34!

על השיפוט אמר וורניק: "לא היו בעיות ולא היו טענות". קשה להניח שמילאנו תוכל לגמול לאריס בהפרש גדול כל-כך במשחק-הגומלין ביום חמישי באיטליה. אם-כי כבר היו דברים כאלה בגביע-אירופה. אפשר שתהיה זו הפעם הראשונה שנציגה איטלקית לא תהיה בבית-הגמר בגביע-אירופה לאלופות.

גם הכדורסלן האמריקני בוב מקאדו, שנקנה ע"י מילאנו ב־400 אלף דולאר, לא הצליח להושיע את האיטלקים. מקאדו קלע 26 נקודות.

על מלאכת הנצחון היווני ניצח "האשף" ניקוס גאליס, שקלע 44 נקודות. את שאר הנקודות לאריס קלעו: סובוטיץ' 18; דוקסאקיס 10, פיליפאו 10; ג'קסון 6; יאנאקיס 6 וליפרידיס 4. למילאנו קלעו: מקאדו 26; דאנטוני 16; פרמייר 13; ברלאו 11 וברניה 1.

כבר במחצית הראשונה מוטטו היוונים את יריביהם. אחוז הקליעות של שחקני אריס היה מדהים — 39 מתוך 57 מהשדה — 68 אחוז.

ז'אלגיריס לא היקשתה על וירובניק באיסטנבול

באותה שעה שפט הישראלי ראובן וירובניק, יחד עם מרטוליני מאיטליה, במשחק מסקרן אחר בגביע-אירופה לאלופות. בו הכניעה קבוצת ז'אלגיריס קובנה באיסטנבול את גאלאטסריי התורכית — 70:87.

הליטאים גילו יתרון מוחלט ולא היקשו על השופטים. ז'אלגיריס הופיעה ללא כוכבה, סאבוניס, שהורחק לשלושה משחקים ע"י פיב"א לאחר שהתפרע במשחק-הגמר בגביע-אירופה בעונה שעברה נגד ציבונה זאגרב, בבודפשט. סאבוניס סיים את עונשו ובגומלין נגד התורכים, ביום חמישי בקובנה, כבר ישחק.

נצחון חולוני על בית"ר ת"א 79:94 לפני ווילרבאן

מאת יוסי חן

ערב יציאתה לליון שבצרפת, שם תשחק מחרתיים נגד ווילרבאן, בגומלין בגביע-אירופה למחזיקות-גביע, גברה אמש קבוצת הפועל חולון באולמה על "הכבשה השחורה", בית"ר ת"א — 79:94, לאחר 43:44 במחצית.

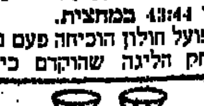

הפועל חולון הוכיחה פעם נוספת במשחק הליגה שהוקדם כי היא חייבת להתחיל במשחק רק... במחצית השנייה. לאחר מחצית ראשונה שקולה, עם יתרון קל לבית"ר ת"א, התעוררו החולונים בפתיחת המחצית השנייה, כפי שקרה להם במספר משחקים בעת האחרונה, וקלעו 18 נקודות לעומת 6 של בית"ר בארבע הדקות הראשונות של מחצית זו.

לאחר יתרון חולוני בן נקודה במחצית — 43:44, קפץ הפער ל־49:62. במחצית זו התעלה בחולון דייויד בורמור, שקלע 23 מ־27 נקודותיו במשחק.

ה"חיה" היתה חולה. תרומת קני בניסטר היתה 13 נקודות ו־3 כדורים חוזרים. מי שהפתיע לטובה היה אבי מאור, ששמר היטב על רון דייויס מבית"ר.

בסיום המשחק אמר מאמן חולון, מולי קצורין: "זה היה נצחון ליגה חשוב, המעניק לנו בטחון לקראת המשחק מחרתיים נגד ווילרבאן. זה עושה לנו טוב שניצחנו".

שפטו ראובן וירובניק ומנשה הרמן, לעיני 2000 צופים, בחולון.

● קלעו להפועל חולון: בורמור 27; טורי 22; בניסטר 13; אלימלך 12; מאור 8; יעקבי 5; בוגין 4; חנוך 3 ובן-זאב 2.

● קלעו לבית"ר ת"א: גדנס 26; דייויס 25; חוזז 17; הווארד 8; מוסקוביץ 3 ונדב שטיין 2.

נתניה והגליל — בקרב מסקרן הערב ביד-אליהו

קבוצות הצמרת של אליצור נתניה והפועל הגליל-העליון יתמודדו הערב ב־8 בהיכל-הספורט ביד-אליהו במאבק ליגה מרתק במחזור ה־8, בכדורסל.

המשחק הוקדם בגלל הופעת אליצור נתניה מחרתיים בגומלין בגביע-קוראץ' בקאנטו. לחניכיו של המאמן יוסי הררי יהיה זה מבחן טוב לקראת המיפגש באיטליה, אם-כי קשה להניח ששחקני אליצור יצליחו יותר בקאנטו לאחר משחק הנפל שלהם בשבוע שעבר ביד-אליהו, בו נוצחו 91:85.

בגביע-אירופה לאלופות בכדורסל

אורטז, צרפת — לברקוזן, גרמניה 76:84 (בלברקוזן); ריאל מדריד — ברנו, צ'כוסלובקיה 70:82.

בוסטון — וואשינגטון בולטס 102:120

אלופת הא.בי.אי., הבוסטון סלטיקס, פתחה ביום שישי את עונת 1986־87 בנצחון ביתי על וואשינגטון-בולטס — 102:120.

יתר התוצאות: ניו-ג'רסי נאטס — ניו-יורק ניקס 97:108; פילדלפיה־76 — אינדיאנה פייסרס 104:108; מילווקי-באקס — דטרויט-פיסטונס 104:120; דנבר נאגטס — סאן-אנטוניו ספרס 104:134; הפניקס סאנס — גולדן סטייט ווריורס 103:127; סיאטל סופר-סוניקס — פורטלנד בלייזרס 110:127; סאקרמנטו — קליפרס 106:107.

מאחורי הקלעים

לייבוביץ וצ'ובין שותפים...

אשת כדורגלן הנבחרת בעבר יזמה מבצעי-התרמה ● חנן קרן — חניך מצטיין ● המנכ"ל שהיה שייט ● מי קנה את פיזנטי? ● טייבה מתעניינת בחוואל ● דורון רוזנטל "התנכל" לשופטים ● האוהד "תרם ג'יפ"

★★★ זוכרים את סטיב צ'ובין, הכדורסלן היהודי המצויין ו"עושה הצרות" של מכבי ת"א? ובכן, צ'ובין, כך נודע, הוא שותפו של... בארי לייבוביץ, בחברת ברוקרים בבורסה של ניו-יורק. אגב, ללייבוביץ הוצע בשבוע שעבר תפקיד המאמן בקבוצה לאומית אולם הוא ענה בשלילה בגלל עיסוקיו. הוא מוכן לשוב ארצה בחודש מארס 1987.

★★★ קני בניסטר, לו קוראים אוהדי הפועל חולון "אנימל" ("חיה"), זכה למלווה צמוד בדמות הכדורסלן אבי (כושי) מאור. המקבל הוצאות רכב והוצאות אחרות — מגלה יצחק ויסהוף. תפקידו של מאור להביא את כדורסלן האן.בי.איי. לשעבר לאימוני הקבוצה, להחזירו למלון בו הוא מתגורר ולמעשה מלווה אותו לכל מקום. אגב, לפני שנתיים שימש מאור כמלווה האישי של האמריקני קלארנס קיי, שקרא לו "אחי" ואף אירח אותו בארה"ב. בניסטר מתגורר באותו מלון עם ארל ויליאמס

★★★ כדורסלן הפועל חולון, עופר יעקבי, ורעייתו הדוגמנית פזית, עומדים לעבור לדירה משלהם. יעקבי, שהיה זקוק לכסף, מכר את מכוניתו. לעזרתו נחלץ אחד מאוהדיה המושבעים של הפועל חולון, שופט הכדורגל יעקב הויזמן. אוהד זה, שהיה פעיל בהבאת בניסטר, הוא בעל שלוש מכוניות: שתי מכוניות מרצדס וג'יפ. הויזמן הודיע ליעקבי שהוא יכול להשתמש בג'יפ עד שקבוצת הפועל חולון תפסיד בליגה... מי שנהנית במיוחד מהג'יפ היא פזית, הנוהגת בו ברחובות חולון ★★★

תאצ'ר סייעה להרינגטון

★★★ ביום בו הודיעה מרגרט תאצ'ר, ראש ממשלת בריטניה, על ניתוק היחסים עם סוריה, הגיע ארצה סגן יו"ר איגוד הכדורסל באנגליה, היהודי הרי הרינגטון. כעבור כמה ימים היה אורח הפועל חיפה במשחק-הליגה עם הפועל חולון. השופטים לשעבר, יצחק פיכטינר וישראל מירובסקי, הוליכו אותו כדי להחיות ידי שחקני שתי הקבוצות. הקהל קיבל אותו בתשואות סוערות — דיווחו של יוסף גלזר ★★★ ימי-דאגה עברו על אנשי מכבי חיפה לאור אפשרות שיתופו של מייקל ריי ריצ'ארדסון במשחק נגדם, במדי הפועל רמת-גן. המאמן פנחס גרשון והקפטן אי"י רוזנברג החליטו לא ליטול סיכון וביום המשחק בילו שעה ארוכה בצפייה בסרט-וידיאו של המשחק, המזרח נגד המערב בארה"ב, בו כיכב ריצ'ארדסון ★★★ המאמן פנחס גרשון החליט לערוך מסיבה לחברי הנהלת מכבי חיפה לציון הולדת בתו השלישית. האירוע נדחה כמה פעמים מאחר שלא היה מצב-רוח מתאים. אולם לאחר הנצחון על הפועל רמת-גן בוצע האירוע בביתו של המאמן ★★★ רבים שאלו בשבוע שעבר מה עשה כדורסלן הפועל הגליל-העליון, ברד ליף, בכרמל. הסתבר שבא לבקר את שחקן-החיזוק החדש של מכבי חיפה, רייצ'י גרינסון. השניים למדו באותה מכללה ומאז לא פגשו זה את זה ★★★ קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה נרתמה לגייס כספים לשיגורו של ילד חיפני לניתוח דחוף בחו"ל, שעלותו 80 אלף דולאר. במשחק נגד הפועל חולון נאספו תרומות למטרה זו. המתרימה הראשית היתה יוספה עצמון, רעייתו של דב עצמון, כדורגלן-העבר של הפועל חיפה ונבחרת ישראל ★★★ סולחה תיערך השבוע בין מנהל קבוצת מכבי ת"א בכדורסל, שמואל (שמלוק) מחרובסקי ועסקני מכבי חיפה אחרי תקרית חמורה שהיתה ביניהם במשחק בין שתי הקבוצות ברוממה. יוזם הסולחה — מגלה יוסף גלזר — היה יו"ר מכבי ישראל, יצחק כספי, שבמשרדו תיערך הפגישה ★★★ אחרי שגילינו בליגות הנמוכות בכדורסל את הוותיקים יעקב לויתן (41) ויצחק קיסילוב, נמצאו עוד שני כדורסלנים מאותו דור שהם שחקנים פעילים: יעקב בן-יהודה (39), שהקון הקבוצה הלאומית של הפועל גבת/יגור, מופיע עדיין בקבוצת קיבוצו, הפועל אלונים, בליגה ג'. ויעקב גרינבוים (39), מכוכבי הפועל מגידו לשעבר, משחק בהפועל כפר-ויתקין מליגה א' ★★★ באחת מקבוצות ליגה א' בכדורסל מככב אלוף-משנה בקבע, המקבל הוראות ממאמנו שהוא סמל ★★★

השכנים נבהלו מהצעקות

★★★ שמח היה במועצת אגודת מכבי חיפה/כרמל שהפכה ביום ראשון שעבר לזירת התגוששות. עסקנים בכירים באגודה הותקפו בצורה קשה והועלו לגביהם השגות חמורות בתחומים שונים. מספרים שאפילו השכנים, המתגוררים סמוך למרכז הספורט, נזעקו לשמע האקורדים הצורמים. מוזר שכמה מכלי התקשורת הארציים, שדווחו על כך, התעלמו כליל מהנושא ★★★ בטקס הסיום של בית-הספר למאמנים במכון-וינגייט בלטו כמה בוגרים שסיימו בהצלחה ומוכרים כספורטאים מעולים. כחניך המצטיין נבחר חנן קרן, שחקן הנבחרת הלאומית לשעבר בכדורסל וכיום באליצור קרית-אונו בארצית, שהביא גם את תורת החניכים. בכדורגל בלטו: בני טבק, עודד מכנס, ברוך ממן, מנשה מזרחי. ואלישע לוי. בכדורעף — גיל לוסטיג מהפועל כפר-סבא ובהתעמלות — האלוף הטרי יעקב לוי ★★★ מאמן ההתעמלות, ד"ר דב לוטי משריה, כבר אינו הד"ר היחידי בהתעמלות. בימים אלה הצטרף אליו ד"ר ישראל הררי, ששב מלימודים בארה"ב ומלמד במכון-וינגייט. ישראל הוא אחיו של יוסי הררי, מאמן אליצור נתניה בכדורסל ★★★ המנכ"ל החדש של משרד החינוך שהתמנה גם כיו"ר חבר הנאמנים של מכון-וינגייט ביקר בשבוע שעבר במכון, מארחיו זכרו לציין כי המנכ"ל ד"ר שמשון שושני היה בצעירותו שייט מצטיין בהפועל נהריה ★★★ נינו קאריו הוא המתורגמן הצמוד של המאמן הלאומי של ישראל בכדורגל, היוגוסלבי מיליינקו מיהיץ'. קאריו, שגם מוצאו מיוגוסלביה ואביו היה שופט הכדורגל הנודע מוני קאריו ז"ל, מלווה את מיהיץ' לכל אירוע הקשור לנבחרות. בשעות הערב עושה נינו הסבה ועובר לכדורסל. תפקידו: אחראי על יציע העתונות בהיכל-הספורט ביד-אליהו — דיווחו של יצחק ויסהוף ★★★ השבוע שעבר היה הפחות מוצלח מבחינתו של כדורסלן אליצור נתניה, ווילי סימס. את השבוע פתח בדו"ח שקיבל משוטרת על נסיעה בנתיב המיועד לתחבורה ציבורית. כל תחנוניו לא הועילו — מספר מרדכי חביב. השוטרת לא ידעה מי זה סימס, והדו"ח שספג כלל גם נקודות-חובה. באמצע השבוע היה סימס שותף להפסד קבוצתו בגביע-קוראץ' נגד קאנטו האיטלקית ★★★ כדורסלן הפועל ת"א, חיים זלוטיקמן, חזר מניתוח שעבר בברכו בגרמניה, ביום חמישי אף נראה באולם הפועל ת"א במשחק נגד די וארזה בגביע-קוראץ' ★★★

גם החולצה לא עזרה

★★★ חלוץ הפועל ת"א, מיקי בן-שיטרית, תירץ את אי הצלחתו בקבוצה החדשה בכך שאינו לובש את החולצה הקבועה שלו, מספר 10. חולצה זו שייכת בהפועל ת"א למוריס זאנו. לאחר שזאנו הורחק במשחק הליגה ביבנה קיווה בן-שיטרית ללבוש חולצה זו, וגם להצליח. אבל הסתבר שגם החולצה לא עזרה לו ★★★ הכדורגלן הבין-לאומי של פ.צ.קלן, רודי פיזנטי, לא יהיה עוד רכוש של קבוצה — מציין מרדכי חביב. שני מאמני כדורגל ועתונאי רכשו את כרטיס-השחקן של פיזנטי מהקבוצה הגרמנית, ומעתה ינהגו בו כאילו היה רכושם. בשלב זה הוא מוצע לשנת-השאלה להפועל ת"א, שתכסה חלק ניכר מההשקעה בו. "הקונים" דאגו לבטח את רגליו של הכדורגלן על כל צרה שלא תבוא ★★★ כששבה נבחרת הנערים בכדורגל משוייץ סיפרו שוב-ושוב על שער שכבש טל בנין מקבוצת הנוער של הפועל חיפה כשניצחה המארחת. טל אמר בפשטות: "ראיתי את השוער מחוץ לשער, בעטתי מעליו והכדור היה בפנים". טל בנין הוא דוגמא לכך שהתפוח לא נפל רחוק מהעץ: דודו הוא מאמן הפועל עכו. רני דורה, שטיפח אותו "מגיל אפס" ★★★ סרג'ו חוואל הגיע לישראל בקול תרועה גדולה עם שניים מחבריו בארגנטינה. קבוצת בני-יהודה ת"א וחברת "עלית" דאגו לקיים מסיבת עתונאים גדולה והיו שהאמינו שהשלושה יסייעו גם לנבחרת הלאומית. בינתיים חור ליאיס חזר לארגנטינה וגם אנדריאס חיררדו שוב אינו מופיע במגרשים שלנו. ואילו חוואל מתקשה למצוא מקום באחת הקבוצות. בקייץ נבחן בכמה קבוצות אך לא התקבל באף אחת. עתה מתעניינת בו הפועל טייבה מליגה א'. ולא מן הנמנע שבימים הקרובים ייקלט בקבוצת המיגזר הערבי ★★★

נמני נגד קרקו

★★★ מאיר נמני והזוד קרקו הם ידידים טובים. נכון שחלפו שנים רבות מאז לבשו את מדי הנבחרת הלאומית בכדורגל ומכבי ת"א. אבל הם נפגשים בכל יום שישי באימון השבועי של ותיקי מכבי ת"א באיצטדיון המכביה. לפני שמונה ימים התעמתו במסגרת רצינית יותר, בליגה הארצית. נמני, כמאמן הפועל צפרירים חולון, וקרקו, כמאמן הפועל יהוד — מספר מרדכי חביב. ידו של נמני היתה על העליונה. צפרירים ניצחה 1:3, והדיחה את הפועל יהוד מהפיסגה ★★★ ואם מדברים על שחקני-עבר המתפקדים כמאמנים הרי שליוצאי הפועל ת"א "לא הולך" בליגה העונה. יהושע (שייע) פייגנבוים הפסיק את עבודתו בבית"ר נתניה ושמעון (שים) ביק-ידהנתן חדל לאמן את הפועל רמת-גן ★★★ מאמן הכדורגל מיכאל (לופא) קדוש שהצעיד בעונה שעברה את שמשון ת"א לגמר גביע-המדינה, מתוסכל שלא הצליח למצוא קבוצה לאומית. בסופו של דבר נאלץ לקבל על עצמו את אימון הפועל רמת-גן מהתחתית הארצית. קדוש אינו מסתיר את העובדה שאם במהלך העונה תפנה אליו קבוצה מהליגה הלאומית יעזוב את הפועל רמת-גן ★★★ בלם בני-יהודה ת"א, דורון רוזנטל, כמעט שגרם לפיצוץ משחק הליגה בין קבוצתו והפועל לוד. תוך כדי חימום, לפני המשחק, תיקל דורון בשגגה את השופט יעקב שייער, וכמעט שהפילו. זה עדיין לא היה הכל. במהלך המשחק, בתיקול על קו הרוחב, פגע בקוון והפילו. הקוון נאלץ לקבל טיפול ממעסה בני-יהודה ת"א — דיווחו של נפתלי כהן ★★★ מאמן כדורעפני מכבי חיפה, ד"ר רובי פרידמן, ד"ר לפסיכולוגיה שימושית, יו"ר איגוד שופטי הכדורגל, אברהם קליין, ושותפו לפיקוח על החינוך הגופני במחוז חיפה, מאמן הכדורגל יעקב מודזוביץ נימנים על חברי הוועדה המייעצת של איצטדיון קרית אליעזר שהוקמה ע"י עיריית חיפה. בישיבה הראשונה דיווח היו"ר, ד"ר מרדכי פרי, כי יוקם מגרש אימונים שני, בנוסף לזה שכבר נבנה. מיקומו: במגרש החנייה מול התחנה המרכזית בחיפה ★★★ בטקס חנוכת שישה מגרשי טניס בכפר-סמיר תבע ראש העיר חיפה, אריה גוראל, מנשיא מרכזי הטניס בישראל, ד"ר איאן פרומן, להרחיב עוד יותר את המרכז שהוא כיום השני בגודלו בארץ, אחרי רמת-השרון. המגרשים בכפר-סמיר צרים מלהכיל את אלפי חובבי הטניס המשחקים מ־6 בבוקר עד 11 בלילה. בין המתמידים ב־6 בבוקר הוא יו"ר איגוד שופטי הכדורגל אברהם קליין ★★★

תעלולים של „המוסד"?

כשמדובר בארגון חשאי שבעולם מייחסים לו תכונות של כל־יכול, תמיד יש מי שייקנה תיאוריות הנראות על פניהן כבלתי־אפשריות ומצוצות מן האצבע

מאת זאב בליצר, וושינגטון

המאמצים האינטנסיביים של הנשיא חאפז אל־אסד לתאר את ניסיון הפיצוץ של מטוס אל־על בלונדון כמזימה מתוחכמת מצד „המוסד" הישראלי כדי להשחיר את פני סוריה, לא זכו להצלחה כלשהי, לא בבריטניה ואף לא בארה"ב.

אולם ככל שהדבר לא ייאמן, התיאוריה של אסד שהובעה בראיון נדיר בשבועון „טיים", זכתה לתמיכת־מה במדינות אחרות של מערב־אירופה, ובפרט ביוון, כפי שמסתבר מחוסר־התמיכה מצד הקהילייה האירופית בהצעת בריטניה לבודד את המשטר בדמשק.

כאורח פרטי, דיפלומטים סורים חמורי־סבר עושים נפשות לתיאוריה של אסד בחילופי־דברים דיפלומטיים נלהטים בבירות הגדולות בעולם. בחלק גדול מהעולם הערבי והמוסלמי, בעולם השלישי ובגוש הסובייטי, מקובלת גירסת „הקשר" של אסד רשמית כאמת־לאמיתה.

לדברי פקידים אמריקנים, מחפשים אותם אירופים המתלחשים על מעורבות „המוסד" בגיוס המחבל הירדני ניזאר הינדאווי, פשוט תירוץ להימנעות מפעולה ישירה נגד סוריה. האירופים הללו, שוושינגטון מאשימה אותם בחולשה ובהיעדר נחישות־החלטה, מסרבים להרגיז את אסד אפילו על־ידי עיצומים דיפלומטיים וכלכליים מזעריים.

במאמר־מערכת, תחת הכותרת „האירו־פחדנים", שיקף „וול סטריט ג'ורנאל" את הבוז האמריקני הרווח כלפי בעלות־הברית האירופיות — פרט לבריטניה. „לעולם לא תוכל להיות הוכחה חותכת יותר למעורבות הקלינטית הזאת של הסובייטים בטרור, מאשר זו הקשורה בניסיון הפיצוץ בלונדון", נאמר במאמר־המערכת; „וכל אימת שאירופה תירתע מגמול על פגיעות מחוצפות מסוג זה בבטחונה הפנימי, היא תזמין מעשי הרס נוספים".

העובדה שאנשים מסוימים מוכנים להאמין כי „המוסד" מסוגל לרקום קשר כזה, כביכול, היא חלוקת כבוד עקיפה לארגון המודיעין הישראלי. בעולם הריגול הדמיוני, שמו של „המוסד" אכן עומד באחד המקומות הראשונים. על־כן, כאשר מדובר באלופי־ריגול ישראלים, גם אנשים רציניים מוכנים להאמין לבלתי־ייאמן — אם לא לבלתי־אפשרי.

במידה מסוימת, על ישראל להאשים עצמה במצב זה. בשל המיסתורין האופף את המוסד, רווחת ההנחה כי שירות מודיעין־החוץ של ישראל מסוגל „לבשל" כמעט כל דבר, יהיה רחוק ואבסורדי ככל שיהיה. תדמית זו זכתה לפופולאריזציה בספרים ובסרטים, תכופות תוך שיתוף־פעולה רשמי מצד „המוסד". משך השנים תרמו גם פקידים ישראלים לתחושה זאת בהדליפם לאמצעי התקשורת הבינלאומיים כל מיני סיפורי הצלחה דרמאטיים, הנוגעים ל„מוסד". ואכן, הפחדת יריביה של ישראל בכושרו של המודיעין הישראלי עשויה לפעמים להועיל.

אך תדמית זאת בדבר „המוסד" הכל־יכול, נהפכה לחרב־פיפיות לגבי ישראל — כפי שהומחש בניסיון המוצלח־למחצה של אסד לקשור את „המוסד" בתקרית ב„אל־על". אויבי ישראל מאשימים את „המוסד" כמעט בכל מעשה שלא ייעשה.

יש, כמובן, גרעין של אמת בתדמית „המוסד" כארגון המורכב מ„כוכבים עליונים". ההיסטוריה שלו אמנם כוללת כמה דברים שלא ייאמנו. כתוצאה מכך, חוזק בטחונה של ישראל. אך כארגון, אין הוא בשום אופן מושלם. ואכן, פורסמו גם שגיאות חמורות עד־מאוד, כגון אי־ראייתה מראש של התקפת־הפתע המצרית־סורית ביום־הכיפורים של שנת 1973, או חוסר ההבנה של התוצאות הנלוות למלחמת לבנון ב־1982.

יתירה מזו, היה זה רפי איתן, אלוף־ריגול לשעבר של „המוסד", שהפעיל את ג'ונתן ג'יי פולארד בוושינגטון. גיוסו של פקיד המודיעין הצבאי האמריקני — על־אף התנהגותו המוזרה והבלתי־יציבה — היה ללא ספק אחת ה„פאשלות" החמורות ביותר בתולדות שירותי הביון הישראלים. הנזק, אף־כי נבלם מבחינה פוליטית, עודנו ממשי עד מאוד. ראשית, כאורח מידי הפסידה ישראל הון־עתק של 535 מיליון דולר, כאשר הקונגרס הנרגז ביטל חקיקה שעמדה להתקבל, לגבי הקטנת הריבית על מילווים צבאיים לישראל, שטרם נפרעו. פרשת פולארד עלתה לישראל חצי מיליארד דולר, וזה אינו דבר של מה־בכך. כדי להיות הוגנים כלפי „המוסד", יש להדגיש כי רפי איתן לא עבד עוד ב„מוסד" כאשר נתקל בפולארד, אדם „ירוק" שהציע את שירותיו תמורת כ־1,500 דולר בחודש. בתקופה זאת עמד איתן בראש מוסד לאיסוף מידע מדעי — שפורק בינתיים — של משרד־הבטחון.

אך יהיה אשר יהיה ערכו של המידע שפולארד סיפק לישראל, אין ספק שלא היה שווה את הסיכון לגבי היחסים בין ישראל לארה"ב. מפעיליו הישראלים — בפרט איש כה מנוסה כאיתן, שבעבר הגיע למעמד של האיש מס' 2 ב„מוסד" — הוצרכו להיות ערים לכך.

גם באחרונה עלה „המוסד" לחדשות, בעקבות הפרשה של מרדכי וענונו. וענונו, שעבד במשך עשר שנים כטכנאי גרעין בכור של דימונה — על־פי הדיווחים בעיתונות החוץ — מכר סודות של התוכנית האטומית הישראלית, כביכול, ל„סאנדיי טיימס" הלונדוני. ואחר־כך נעלם.

השבועון „ניוזוויק" דיווח, כי וענונו נחטף על־ידי סוכני „המוסד" והוחזר לישראל, מקום שם הוא מצפה למשפט בדלתיים סגורות. „זו עשויה להיות עלילה בשביל הרומן הבא של לה־קארה", כתב השבועון.

אך אף־על־פי שפירסם את הסיפור, „ניוזוויק" לא היה בטוח לגבי העובדות האמיתיות. הכותרת שלו שאלה: „תעלול של „המוסד" — מיבצע מורכב או תרמית?" — לאחר שסיפר כיצד אשה פיתתה את ועננו לעלות על יאכטה וכיצד נאסר אחר־כך על־ידי הצוות של „המוסד" במים הבינלאומיים. הוסיף השבועון: „ספקנים באירופה ובמזרח־התיכון חושדים, שה„הדלפה" הזאת פוברקה על־ידי „המוסד", כאזהרה למדינות ערביות ומוסלמיות עוינות כמו סוריה ואיראן, שהכושר הגרעיני של ישראל, שבקיומו חושדים זה־מכבר, הוא אכן דבר־של־ממש. במקרה זה יתכן שפרשת ועננו תיננו בשקט".

באותם ספיקות עסקו ידיעות על הפרשה, שהתפרסמו ב„וושינגטון פוסט" וב„ניו־יורק טיימס". כתבו של „פוסט" בירושלים, גלן פראנקל, ציין כי הספקנים „רומזים כי יתכן שכל הפרשה פוברקה על־ידי „המוסד" כדי להביא לידיעת המדינות הערביות הקיצוניות כי הפצצה היא אכן בידי ירושלים, והיא מסוגלת להשתמש בה בעת הצורך".

ב„טיימס" כתב תומאס פרידמן על „כיוון מחשבה בקרב משקיפים צבאיים בישראל, הסבורים כי פרשת ועננו כולה היא תחבולה־תרמית של המודיעין הישראלי. לדברי הפרשנים הללו, יתכן כי המטרה היתה לשכנע ממשלות ערביות — בפרט את סוריה — בכושרה הגרעיני של ישראל בשעה שהסורים משתדלים להשיג איזון אסטרטגי עם ישראל וצה"ל נאלץ להתמודד עם קיצוצים כלכליים".

האומנם ייתכן הדבר? האומנם אירגן „המוסד" את פרשת ועננו? אין ספק, כי הגירסה הזאת של האירועים אפשרית. יש לה כמה תומכים. אך האמת לאמיתה עודנה בחזקת ספק.

פרידמן כתב שה„הדלפה" ל„ניוזוויק" עצמה אולי „נשתלה" על־ידי „המוסד". „ראשית — אמר — זו דרך להרגיע את הציבור הישראלי, כי ועננו נמצא שוב בידי ישראל, בלי לומר זאת רשמית. אישור רשמי כי הוא בידי ישראל היה מאלץ את מנהיגי ישראל להסביר, כיצד החזירוהו, ומאחר שייתכן כי ההעברה הזאת בוצעה תוך הפרה של חוקים של אחת מארצות אירופה או של אחרות מהן, לא רצו למסור פרטים מסוג זה".

אחרים בוושינגטון מוסיפים לחשוב, שאחרי ככלות הכל, ועננו כלל אינו בישראל, והסיפורים כי הוא מוחזק במרכז המעצר של „המוסד" והש"ב בגדרה, מפוברקים. הללו רומזים, ועננו אמנם נתון, מרצונו או לא מרצונו, לשמירת „המוסד", אך במקום כלשהו מחוץ לגבולות ישראל.

„יתכן כי לעולם לא נדע את האמת לאמיתה", אמר מומחה לביון בוושינגטון. מה שברור הוא, שבעקבות משפט הינדאווי בלונדון ופרשת ועננו, יש לצפות כי גל חדש של סיפורים הנוגעים ל„מוסד" יצוף באמצעי התקשורת הבינלאומיים. אור הזרקורים שוב מופנה אל „המוסד".

ארגוני חדשות גדולים בארה"ב, שתחילה לא אבו לטפל בדו"ח של „סאנדיי־טיימס" על האשמות ועננו, הטילו עתה על כתביהם להתרכז בפרשה. התעוררה בהם סקרנות בעקבות היעלמו.

לסיפור יש כוח־משיכה נוסף כיוון שהוא נוגע לתוכנית הישראלית, כביכול, לייצר נשק אטומי. רבות מן ההאשמות הזדוניות ביותר, שהושמעו בעבר, יופצו שוב, לרבות החשד בדבר גניבת אורניום שנעלם.

לאן יוביל כל זה? נחיה ונראה. אין ספק, ש„המוסד" עצמו מתחיל להרגיש מאוד לא נוח, כאשר אחרים מתחילים לרחרח סביב פעולותיו. כוחו של ארגון מסוג זה בהיותו רחוק מאור זרקורים.

נשיא סוריה חאפז אסד. לא כל־כך קנו את הטענות לפרובוקציה

שתיקה של פחד

העסקות שגיבשה הממשלה הימנית עם סוריה מונעות ממנה לגנות את פעילות הטרור ומאלצות אותה לסכל פעולה אירופית

מאת ארנון יפה, פאריס

„כסף לאיראן, חיטה, כסף ונשק לסוריה. המאבק נגד הטרור בעיצומו", בזה מתמצית, לפי החשבון של „קאנאר אנשנה", מדיניות צרפת כלפי מחוללות הטרור הסורית. היא מקוממת נגדה את הצרפתים. מפלגות המרכז בשלטון הימני נמצאות על סף מרי. בפאריס מותחים ביקורת חריפה על ממשלת הימין, שחלקה הפעיל בסיכול פעולת עונשין אירופית נגד סוריה, גינויה והזדהות מעשית עם בריטניה תואר כ„התרפסות" לפני הטרור.

הנשיא מיטראן עצמו יצא משתיקתו. הוא שיגר איום מרופד לראש הממשלה ז'אק שיראק באומרו בשידור טלוויזיה כי „אסור שעסקות מיוחדות בין מדינה אירופית למדינה המפעילה טרור יסכלו הזדהות אירופית נגד הפשע". מיטראן מבטיח לתקן את העיוותים בהמשך החקירה על תפקיד סוריה בטרור עד הכינוס האירופי הבא, ב־10 בנובמבר. הצהרה זו נתקבלה כאישור מגבוה לכך, שהממשלה הימנית גיבשה עסקות עם סוריה, מה שמונע ממנה לגנות את סוריה חרף הראיות המוצקות ומאלצה לסכל פעולה אירופית נגד הטרור.

דברי הנשיא נחשבים כהצלפת מוסר לשיראק שמשליך את יהבו על עסקות כסף ונשק תמורת הפסקת הטרור עם סוריה. שיראק שיגר את שר החוץ רימונד לאסיפה הלאומית ולטלוויזיה, להכחיש בתוקף כל עסקת נשק עם הסורים. איש פה אינו מאמין להצטדקותם.

באליזה קובלים כי נשמטה מידי הנשיא השליטה על מדיניות צרפת במזרח־התיכון. הנשיא הסוציאליסטי הופיע ביום שלי בטלוויזיה במיוחד כדי לשקם את סמכותו. שיראק, שניהל לבדו מדיניות זו, כל כך הסתבך בניגודים, אי עקביות, עסקות עם טיפוסים מפוקפקים, עד שאינו מוצא את ידיו ורגליו.

לנטוש את ההסכמים המיוחדים

מיטראן בחר ברגע זה כדי להשתלט מחדש על ניהול העניינים. דעת הקהל הצרפתית איתו. היא אינה תומכת במדיניות ההתרפסות לטרור. עיתוני השמאל משווים את התנהגות הממשלה לתיאטרון אבסורד וצביעות. מיטראן אמר, כי הוא לא מתכוון דווקא לצרפת. „לכל מדינה יש אינטרסים פרטיים, אינטרסים אגואיסטים המפריעים לסולידריות נגד הפשע ולא רק לצרפת". מיטראן הבטיח כי בכינוס הבא, ב־10 בנובמבר, יינקטו פעולות עונשין נגד סוריה, אם תוכח אחריות ממשלתה לטרור. „המדינות יצטרכו לקבוע אם סוריה מפעילה טרור או לאו. הוא אמר כי בכינוס בלוקסמבורג מדינות אחרות העריכו כי האחריות הישירה של ממשלת סוריה לא הוכחה, אף כי תפקיד השירותים הסוריים כלונדון הוכח מעל לכל ספק.

מיטראן לא רק הביע מורת־רוח ממדיניות העסקות עם דמשק ומההתנגדות ממשלת הימין לפחות לגנות את סוריה בשמה בכינוס שרי החוץ האירופים. אלא גם הורה לשיראק לנטוש את „ההסכמים המיוחדים" עם סוריה, איראן, אלג'יריה. הוא אמר, כי לא ייתכן שצרפת תספק נשק לסוריה.

עדיין אין וראות ששיראק יקבל את מרותו. הממשלה מצדיקה את המגעים. היא עדיין טורחת להבדיל בין השירותים הסוריים לשלטון אסד. הנשיא אסד כשר וצריך לסייע לו.

סגן שר החוץ לענייני אירופה, בוסון, הצדיק את הסירוב לגנות את סוריה והביע אהדה להנחה שהשמיעה יוון, כי גינוי נגד סוריה ידחוף אותה לזרועות הסובייטים. הוא אמר: „אתם שוכחים כי אין שלום במזרח־התיכון ללא שיתוף פעולה עם סוריה".

העיתונים כתבו כי האירופים מסתירים בטיעונים מתחסדים אלה, של דאגה כביכול לשלום, פחד מפני טרור סורי ופעולות תגמול נגדם.

דמשק צהלה על נצחונה וכשלון הבריטים לגנותה ולהטיל עליה סאנקציות. חוששים פה שזה יעודד את אסד לפתוח בפעולות טרור נקמניות נגד מטוסים בריטיים. החסינות האירופית מובטחת לו.

במקרה של הפרת ההפוגה, תכננה הממשלה עם מפקד הפלאנגות הנוצריות הנאמנות לסוריה, אלי חוביקה, פעולה צבאית נגד „הסיעות המהפכניות החמושות הלבנוניות". העיתון מייחס את סירוב הממשלה הימנית להטיל סאנקציות או לגנות את סוריה לעסקה עם דמשק. שר צרפתי בכיר וראש שירותי הביטחון הפנימיים, ברנאר ז'ראר, כביקורים בדמשק, השיגו שראש אחד השירותים הסוריים, עלי דובה, יכפה על האחים עבדאללה להפסיק את הפיצוצים בפאריס. בתמורה, הבטיחה צרפת לגמול לסוריה בכסף ונשק.

הממשלה הימנית חוששת שמא עמדת הנשיא, שלימד את שיראק איך צריך להתנגד לטרוריזם, דעת־קהל עוינת והמרי בקואליציה הימנית יסכלו את העסקה. כל עמלה עם הגנרלים הסוריים אל חולי ועלי דובה יירד לטמיון. הצהרת הנשיא הסוציאליסטי אולי השפיעה, לפחות מן הפה ולחוץ. שר החוץ רימונד הודיע כי „הופסקו כל משלוחי הנשק לסוריה. משלוח מסוקים וטילים מעסקות ב־1984 נעצר בנמל". הכחשות הממשלה אינן מעוררות אמון. אסד אולי יצטרך לחכות עוד קצת לכסף הצרפתי, מלווה של מיליארד דולר, אולי גם לנשק. אבל יש תמיד דרכים חשאיות ופתלתלות לבצע את המשלוחים.

מנהיגי איחוד מפלגות המרכז חברות הקואליציה הימנית הגבירו את הלחצים על הממשלה, לשים קץ למדיניות העסקות עם הסורים מפעילי הטרור. מנהיגים קבלו כי „הטרוריזם מפחיד את הממשלה". אחד אמר כי „הממשלה בנתה מבוך ואבדה בתוכו". הם תבעו לנצל את המשבר הכלכלי בסוריה כדי ללחוץ על שלטונה. אך שיראק מייחס לפעולתו בליטוף דמשק את הפסקת הפיצוצים הרצחניים בפאריס. הוא מתעלם לפי שעה מהצהרות הנשיא, בטיעון כי הכרזות מיטראן משקפות את מדיניות הממשלה.

אווירת הבלבול חוגגת. בטאון הימין, „לה פיגארו", מגן על מדיניות העסקות עם סוריה. עורכו, אלן פרפיט, ציר גוליסטי, שבר את שיא האבסורד. הוא כתב כי צרפת מגינה על סוריה מפני עצמה משום שהיא בת־ברית של איראן, שאם תנצח תקום על דמשק. „אנו מסייעים לעיראקים ומגנים על המזרח־התיכון מפני התפשטות הקנאות האיסלאמית". באותו יום שילם שיראק סך של 2 מיליארד פרנק לאייטולות בטהראן, בהסדר פרעון חובות, בתקווה שזה יעודדם להורות על שחרור בני הערובה הנמקים במרתפי חיזבאללה. שיראק הסתבך בהבטחות מנוגדות לסורים, לאיראנים, לחמולת עבדאללה, לצרפתים. לפי „קאנאר אנשנה", במאטיניון קיבלו את החלטת בריטניה על ניתוק יחסיה הדיפלומטיים עם סוריה כ„מכה שפלה", וכל זה „בגלל סיפור אומלל של פצצה שיועדה למטוס ישראלי".

מוקיעים, אבל...

מאת ז'אן כהן, אתונה

יוון סירבה לאשר הכרזה אחדה כללית כלפי בריטניה בכינוס מועצת שרי־החוץ האירופיים, לאחר שהבריטים דרשו להוקיע את סוריה על מעורבותה בפעולות טרור. השרים לא קיבלו כל החלטה בדבר שורת צעדים של הקהילייה האירופית נגד סוריה, שהוצעו על־ידי בריטניה.

„...לא מקום שר־החוץ היווני, תיאודור פאנגאלוס, אמר כי יוון אמנם מוקיעה באופן כללי כל טרור, ומשתתפת בכל המאמצים להילחם נגדו, אך איננה יכולה לראות בסוריה, המקיימת באורח מסורתי קשרי ידידות ושיתוף־פעולה עם יוון, „מארגנת" של פעולות טרור. לדברי פאנגאלוס הפתיע שר־החוץ הבריטי, סר ג'פרי האו, את עמיתיו בקהילייה האירופית בדורשו מהם לנקוט צעדים שונים נגד סוריה. הוא אמר, כי אין יוון יכולה לראות את ממשלת סוריה כאחראית למעשה הזה. הוא הזכיר כי ב־26 באוקטובר הזמינה ממשלת סוריה את כל שגרירי הקהילייה בדמשק, והכחישה בתוקף מעורבות כלשהי מצידה בפעולות טרור, ובפרט בזו שבלונדון, והודיעה שהיא מוכנה לשתף פעולה עם אר"ם ועם כל אירגון בינלאומי אחר בלוחמה נגד הטרור הבינלאומי.

לדבריו של פאנגאלוס, ההשלכות מכל הוקעה של סוריה, על־ידי הקהילייה, יהיו חמורות, לאור העובדה כי סוריה היא גורם חשוב במזרח התיכון, אשר לגביו הצהירה הקהילייה האירופית פעמים חוזרות ונשנות, כי רצונה לעזור בחיפוש פתרונות לבעיות הקיימות בו. הוא אמר כי יוון מקיימת יחסים מיוחדים עם סוריה, שאינה רוצה לסכנם. לאחר ניתוק היחסים בין לונדון ודמשק יש לנצל יחסים כמו אלה שבין יוון ובין סוריה, לשם קידום מדיניות הקהילייה האירופית במזרח התיכון וכמובן של דבר — לשם שיפור יחסיה של בריטניה עם סוריה.

באחרונה פרסמה השגרירות הסורית הודעה בה נאמר, כי שר־החוץ של סוריה הזמין את כל שגרירי הקהילייה האירופית בדמשק ואמר להם כי ההוכחה, שהוגשה על־ידי סר ג'פרי האו לפרלמנט הבריטי על מעורבותה של סוריה בפרשת המטוס של אל־על, היא „בלתי־מבוססת". שר־החוץ אמר לשגרירים כי סוריה מאמינה ורוצה בפיתוח היחסים בין אירופה ובין הערבים, והיא מקווה כי החלטת בריטניה לא תפגע ביחסים הללו. לדברי ההודעה אמר שר־החוץ הסורי במסיבת עיתונאים בדמשק, כי להחלטת ממשלת לונדון לא תהיה השפעה שלילית על אזרחים בריטיים בסוריה.

השיבה הביתה, דרך גן עדן

המימשל בספרד מפתה טרוריסטים באסקים לחזור למימסד

מאת יהודה צור

הטרור שמפעיל אירגון הבאסקים נגד המוסדות הדמוקרטיים בספרד היכה שוב השבוע. גנרל בצבא כטרד נהרג יחד עם שני מלווים כאשר ריכבו חנה לפני צומת מרומזר.

אותה עת התרחשה סצנה מוכרת: אופנוע ועליו שני צעירים חבושי קסדות מגן שהסתירו פניהם התקרב. אחד הבחורים הניח מטען חבלה על גג המכונית, והם נעלמו מיד מן המקום. המכונית התפוצצה תוך שניות ספורות, לפני שהרמזור התחלף. הגנרל ושני מלוויו נהרגו ועשרה צופים נפצעו, כמה מהם במצב קשה.

תנועת מחתרת א.ט.א. הגיבה בכך לנסיונות המימשל הדמוקרטי הספרדי לפעול ביד קשה נגד הטרור הבאסקי, אשר גבה עד כה 580 קורבנות בעשר שנות קיומו כאירגון עצמאי. נחישותו של מימשל פליפה גונזלס להתנגד לטרור מדרבנת, ככל הנראה, את אנשי האירגון הבאסקי לפעול. גם אם הוא מאבד בכך את מעט האהדה בדעת הקהל הספרדי, שעדיין נותרה לו.

פליפה גונזלס פעל בעת ובעונה אחת בשני מישורים מקבילים נגד ארגון הטרור הבאסקי. הוא הצליח שהמימשל הצרפתי יצר צעדיו של כמה מאות גולים באסקים, רובם אנשי אירגון הטרור, השוהים בחבל ארץ הגובל עם ספרד, משם נשלחות הוראות ויוצאות חוליות חבלה לפעול נגד מטרות בספרד. עשרות מאנשי האירגון הוגלו מאדמת צרפת.

שר הפנים החדש בממשלת ז'אק שיראק הביע נכונותו לפעול כדי לשנות את הסטאטוס של הגולים הפוליטיים, באומרו שאין להכיר כגולה פוליטי אדם, הנמלט מארץ דמוקרטית בה פועלים מוסדות שיפוט עצמאיים, ובה אין שום משטר דיכוי, המסכן חיי הנמלטים. בינתיים אלו נותרו כהצהרות, אך מימשל פליפה גונזלס מחזק ידיהם של כוחות של המלחמה נגד טרור בספרד, כדי למגר את חוליות החבלה הבאסקיות הפועלות בספרד, בעיקר בבירתה מדריד.

שיטת הסדר ומישול

במקביל לצעדים אלה הושיטה ממשלתו של גונזלס יד של פיוס לאנשי א.ט.א. אשר ירצו לעזוב את האירגון. ממשלתו של גונזלס הודיעה פעמים רבות בשנתיים האחרונות, שהיא מוכנה להעניק חנינה כללית לכל חבר האירגון, שיצהיר על רצונו להשתלב בחיי האזרחים בספרד, ויכריז על עזיבתו המוחלטת את דרך הטרור.

אולם נראה, שהאשה הראשונה ממנהיגות האירגון, שהסכימה לקבל את הצעת הממשלה הספרדית, שילמה מחיר יקר עבור צעדה. מריה דולורס קטראין, אחת המנהיגות ההיסטוריות של האירגון נהרגה לפני כמה שבועות על ידי אנשי אירגון א.ט.א. בנוכחות בנה בן הארבע. כאחת ממייסדי אירגון הטרור הבאסקי, ששהתה 12 שנה בגלות, הסכימה לפני שנה לעזוב את דרך הטרור, ולהתחיל את חייה מחדש בארץ הבאסקים. מריה דולורס בת ה־32 שניהלה מו"מ של חודשים עם המימשל, חזרה לספרד יחד עם בעלה ובנה בן השלוש אז. היא סרבה לקבל ליווי צמוד של אנשי בטחון למרות שבחודשים האחרונים רבו האיומים על חייה, ובישובים ובכפרים בארץ הבאסקים הופיעו סיסמאות, המנבאות שחייה של המנהיגה לשעבר בסכנה, והכריזו עליה כעל בוגדת, שצפוי לה עונש מוות.

ואכן אנשי הטרור השיגו אותה, והדבר מטיל סימן שאלה חמור על נכונותם של רבים מאנשי האירגון לפעול כמוה. הממשלה הספרדית ניהלה בחודשים האחרונים מו"מ עם לפחות 100 אנשי ארגון הבאסקים, אשר הביעו נכונות לפעול כמוה. אך לאחר המקרה סוברת העיתונות הספרדית שאיש מהם לא ירצה ללכת בעקבותיה, לפחות בשלב הנוכחי.

כולם רוצים עצמאות

שלושה מנהיגים מאירגון הטרור נרצחו בעשר השנים האחרונות על ידי חבריהם. המקרה הראשון היה לפני עשר שנים כאשר מיד לאחר מותו של פרנקו, גרס אחד ממייסדי אירגון הטרור, שיש לעזוב את הדרך האלימה ולהסתפק במאבק פוליטי. האירגון התפלג אז, וכעבור ימים ספורים נעלם האיש, מורנו ברגרשה, עד עצם היום הזה. פעמים רבות נמסר שאכן שמו קץ לחייו בכדור בראשו. לפני שנתיים מנהיג אחר של האירגון, מייקל סולאון, הוצא להורג אף הוא בידיה בעורפו.

אירגון הטרור הכרי, שהוא הוצא להורג כאשר הביע נכונותו לעזוב את האירגון ותוך כדי כך הודיע לשלטונות על כוונות אירגון הטרור להרוג עשרות שוטרים בהנחת מטען חומר נפץ רב עוצמה באחד ממחנות המשטרה. המקרה השלישי הוא זה של מריה דולורס שנרצחה בנוכחות בנה בן הארבע כ־10 בספטמבר השנה. איש במימשל הספרדי לא סבור, שמיגורו של אירגון הטרור קרוב. אך נעשים מאמצים גדולים מטעם המימשל כדי לפעול נגדו. גונזלס יודע שרק אם הממשלה הצרפתית תסכים לשיתוף פעולה בין שתי הארצות, אכן אפשר יהיה למגר את הטרור הבאסקי, אשר בחודשים האחרונים החל להצמיח לו מתחרים ידידים בקטלוניה.

בחבל קטלוניה קמה בשנתיים האחרונות מחתרת, אשר שמה לה למטרה די דומה לזו של אירגון הבאסקים, גם המחתרת הקטלונית טוענת לעצמאות בחבל. וכבר ארעו ביוזמתה כמה פעולות חבלה בספרד. ידוע על סיוע רב שמנהיג אירגון אש"ף על שתי המחתרות. ועל הקשר בין אירגון א.ט.א. וגורמים טרוריסטים אחרים, הפועלים באירופה.

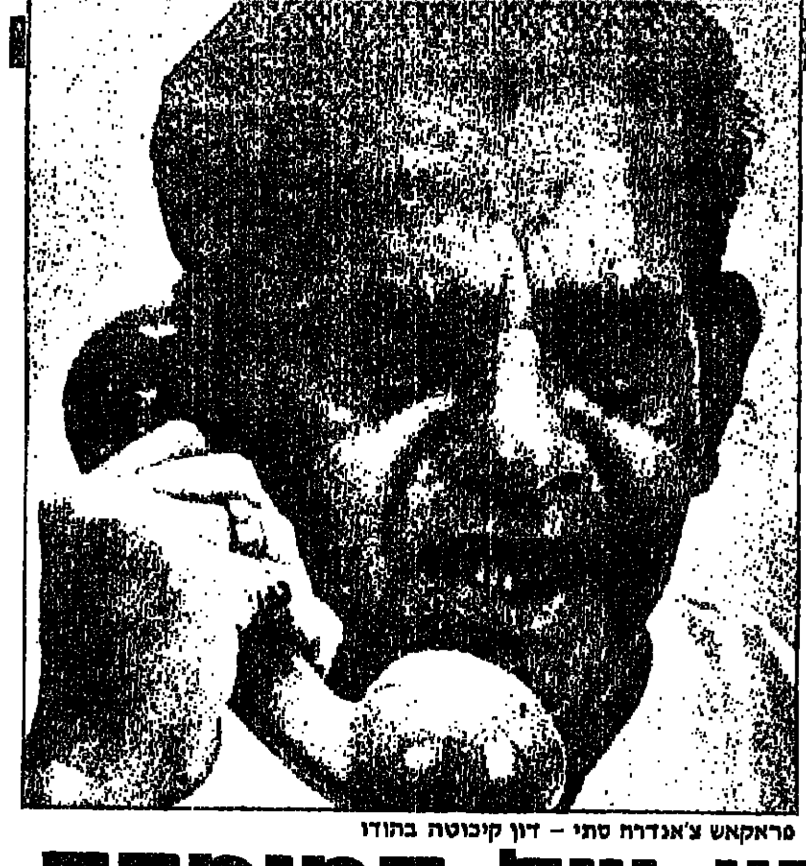

פראקאש צ'אנדרה סתי — דון קיכוטה בהודו

הילד הרע של המימסד

שר הפנים לשעבר של הודו, פראקאש צ'אנדרה סתי — אישיות מדהימה: מגלומן ורודף כבוד, כלול ברשימת הרצח של הטרוריסטים הסיקים, נוקט באלימות — וזוכה להערצת ההמון, מאשים שרים־עמיתים בשחיתות, וגורם בעקביות לסנסאציות.

מאת ד. ק. ג'ושי, ניו־דלהי

שר־הפנים לשעבר של הודו, פראקאש צ'אנדרה סתי (בן 66), דומה במקצת לגיבורו המפורסם של מיגל דה־סרוואנטס, דון קיכוטה. הוא משעשע בהתנהגותו המוזרה, אך יש כנראה שיטה בתמהונותו.

בניגוד לדון קיכוטה איננו מכוון את נשקו, אקדח מתוצרת צ'כוסלובקיה, אל מטרות דוממות, כגון טחנות רוח, אלא משתמש בו בדראמה של חיי המציאות.

סתי הסתובב במסדרונות השלטון למעלה מעשרים שנים. אפילו עתה, בהיותו חבר פשוט בלוק סאבהא (בית־הנבחרים), הוא זוכה לשמירה בטחונית צמודה, משום שכיהן כשר־הפנים בעת „מיבצע כוכב כחול", כאשר הצבא הסתער על מיקדש הזהב באמריצאר, והוא כלול ברשימת הרצח של הטרוריסטים הסיקים.

לסתי, בעל העור הנאה והראש העגלגל, אישיות מורכבת. הוא ממזג בתוכו קווי אופי מנוגדים: רצינות ופארסה, פשטות ורגישות קיצונית.

באחרונה עורר סתי סנסאציה כאשר פרץ באמצע הלילה אל תוך מרכזת־הטלפונים באקדח שלוף, מאחר שלא קישרוהו עם בומביי, לשיחה דחופה — אף לאחר המתנה סבלנית של שעות.

בלי חשבון

אך ככל שהביך את הממשלה הפדראלית או את מפלגת הקונגרס השלטת, שאליה הוא משתייך, על־ידי התנהגותו, הוא זכה להערצה מצד המשתמשים בטלפון בכל רחבי הודו. הוא קיבל אלפי מכתבים וקריאות טלפוניות, אשר בהם הודו לו על שהסב את תשומת הלב אל התיפקוד הבלתי־יעיל עד כדי יאוש של רשת הטלפונים בהודו. כל פרשני העיתונים והמחברים של מאמרי המערכת שיבחו את העזתו, ולא רק ייסרוהו על התנהגותו הבלתי־הולמת.

ימים־מספר לפני ההמולה במרכזת הטלפונים עמד סתי במרכזו של מחלוקת אחרת. הפעם זעמו שהצטבר התפרץ בנוכחות ראש הממשלה ראג'יב גאנדי, כאשר מתח בעקיפין ביקורת על השלומיאליות של הממשלה בסדרי הבטחון סביב ראש הממשלה, והשמיע הערות בלתי־מחמיאות על יועציו של גאנדי.

ומי לא בא לסעוד

אולי לא היה אומר את האמת הגלויה על משמר הבטחון של גאנדי ועל יועציו, אלו קיים ראש הממשלה את הבטחתו להשתתף בסעודה, שערך, ושאליה הוזמנו מאתיים אורחים, ביניהם שרים, חברי פרלמנט ועתונאים. בעוד שהנשיא זאיל סינג הגיע לסעודה, באה לאחר המתנה של שעתיים ידיעה מגאנדי כי לא יוכל להשתתף.

ייתכן שסיבה נוספת היא התיסכול והרוגז של האיש על שלא ניתנת לו דריסת־רגל במוסדות השלטון. הוא מאשים את סגן־הנשיא של הקונגרס, ארוואם סינג — שהוא מכנהו נחש — בבידודו הפוליטי.

הוא גרם מבוכה רבה בקרב המפלגה השלטת כאשר העיר, במושב האחרון של הלוק סאבהא, בדיון על השחיתות ואמר: „גם שרים הם מושחתים. יכולתי לומר לכם זאת מנסיוני האישי". הוא שימש כגזבר מפלגת הקונגרס בימי שלטונה של אינדירה גאנדי.

סתי, שנולד ככן הדת הג'ינית, היה ידוע כמסתפק במועט בשנים הראשונות לדרכו הפוליטית. כיום לבושו מהודר והוא משתמש בבושם חזק. הוא אוהב סיגרים ומשקאות חריפים מעולים. חרף זאת אומר הוא, כי הפסיק עתה לשתות.

התנהגותו היוצאת־דופן בלטה לראשונה כבר באפריל 1976, כאשר בתפקידו כשר פדראלי ביקר בבהופאל, במדינת־המוצא שלו מאדהיא־פראדש. למרות הגשם השוטף התאספו בתחנת הרכבת המוני מעריצים שלו כדי לקדם את פניו. סתי ירד מן הקרון לבוש חליפה של שלושה חלקים, חבוש מגבעת נוקשה, עם מקל מתחת לזרועו הימנית, ומטרייה בידו השמאלית וסיגר בפיו. רוחו היתה מרוממת והוא השמיע נאום: „אם אתם רואים אותי עם סיגר, חשבו כי אני צ'רצ'יל, אם אתם רואים אותי עם מטרייה, חשבו כי אני צ'מברליין, ואם אני נראה עם מקל — חשבו כי לפניכם עומד נהרו".

למחרת היום הלך לראות את בריכת השחייה הראשונה של בהופאל, שנקראה על שמו. נאמר לו במפורש, כי בשעה זו שמורה הבריכה לנשים בלבד. אך הוא דחה את כל ההסתייגויות, וצלל לתוך הבריכה בלבוש מלא, הסיגר בידו, והנשים ברחו תוך צעקות אל חדרי ההלבשה.

הוא דוחה את כל הרמזים כאילו התנהגותו אינה נורמאלית. הוא מודה כי לפני עשר שנים נבדק על־ידי פסיכיאטרים אך הללו מצאוהו נורמאלי לחלוטין. הוא מודה שלפרקים הוא מתרגז, אך לדבריו כל זה הוא בבחינת רגש מוצדק.

ניצוצות ביבשת השחורה

בוקסה, השליט המודח של מרכז אפריקה, נמלט מארמונו בפאריס... היישר לזרועות רודפיו במולדתו. שיבתו עלולה לערער יציבות פוליטית יחסית. השלטון הצרפתי במרכז אפריקה לא אהוד, ויש חוששים שבוקסה יהיה הניצוץ להתלקחות מהומות.

בוקסה, הקיסר המודח של אפריקה בימיו הטובים

מאת ארנון יפה, פאריס

ז'אן בדל בוקסה, הקיסר המודח של מרכז אפריקה, ברח מארמונו השומם בפרברי פאריס, היישר אל בית הכלא בבנגאווי. בריחה מוזרה עבור נידון למות בעוון „רצח, אכילת אדם, גזל רכוש מדינה" ואולי גם כמועמד לגרדום. בעלילותיו המקאבריות בוקסה הפתיע שוב: השליט המודח, שהפך לפושע מבוקש, הוא אולי היחידי מסוגו אי פעם, שברח אל זרועות רודפיו.

תעלומת הבריחה עדיין לא פוענחה. האם הישלה את עצמו בהזיות, כי ההמונים מצפים לו בשדה התעופה להמליכו מחדש, או שמא בחר במות הירואי כקדוש מעונה, במקום להרקב משעמום בצינת ארמונו בצרפת? אין ספק שחשב לשחק שוב תפקיד פוליטי בבנגאווי אפילו כאסיר.

„מסור לאידיאל החרות אני מעמיד עצמי בשרות ארצי", הוא כתב אל הנשיא מיטראן. ארצו בטח היתה מוותרת על שירותיו, אף כי עדיין יש שמתגעגעים לשלטונו האכזרי. בנו ומקורביו, ממפלגת הפאשיסטים של לה־פן, מאמינים כי נתפתה כי טיפחו בו אשליות שיתקבל בבנגאווי כקיסר. הצרפתים חושדים כי בעצם שובו, חתרו אלה שפיתו אותו לערער את יציבות המשטר הצבאי הרעוע במרכז אפריקה.

זכרונות מאפריקה

בוקסה, כאסיר מטריד, חידש השפעה פוליטית, שאבדה לו בשבע שנות גלות בצרפת. גנרל קולינגה, השולט בחסות צרפת, קינן כי בוקסה יעורר זכרונות מרים. לא שכחו את משטרו האכזרי והמושחת, כמו טבח התלמידים על שום שנבצר מהם לקנות חליפות בית־ספר מבית החרושת של בוקסה. חדרי קירור בארמונו מלאים גופות מבותרות. בבריכת התנינים היו קורבנות בוקסה נקרעים לגזרים לעיני חצר המלכות שלו, הקיסרית קתרין הראשונה והרומניה גבריאלה, ששוגרה למיטתו על ידי שירות הביון ההונגרי.

מוקיון יציר הקולוניאליזם הצרפתי, זה שהכתיר עצמו לקיסר בטכס ראוותני, שעלה מליונים, בשעה שעמו גווע ברעב, מתגאה בכל אלה. באורח מוזר הוא שמר על חסידים כסמל לגאוה לאומית, אין פלא שהשלטונות חוששים, ששובו יעורר מהומות. עכשיו הוא אסור בתא כלא נודע לשימצה, שהוא בנה לעינויי אויביו במחנה צבאי בבנגאווי. גורלו נתון בידי צרפת, השולטת למעשה במדינה זו.

ההימלטות היא צרה חדשה למיטראן. בדיוק ביום הבריחה מינה הנשיא מיטראן את בנו, ז'אן קריסטוף, ליועצו בענייני אפריקה במקום גיי פן, שפרש. תפקידו עדין, הוא ממונה על שימור השפעת צרפת במושבות האפריקאיות לשעבר; מדיח שליטים שסרחו, וממליך חדשים, ומשלם משכורות לפקידות. הוא יצטרך להכריע מה ייעשה בבוקסה. ביצוע גזר דין נגדו והוצאה להורג, משפט חדש או בריחה לפאריס. פאריס והשלטון המקומי כאחד, היו מעדיפים שיישאר בצרפת. הם יעשו בוודאי הכל כדי לנטרל את כוח הנזק שלו, ולהשכיחו.

חיבוק דב צרפתי

חרף נוכחות כוחות גדולים של הצבא הצרפתי בבנגאווי, מצבה של מרכז אפריקה עדין, היא בטן רכה באימפריה הצרפתית לשעבר. ארץ ענייה ללא חומרי גלם פרט ליהלומים. מאחורי היציבות הפוליטית היחסית צצות בעיות קשות. השלטון הצבאי מדכא ביד חזקה כל אופוזיציה.

השליטה הצרפתית אינה משביעת נחת לכולם. כל ניצוץ עלול להבעיר התלקחות נגד צרפת. התרסקות מפציץ קרב „יגואר" צרפתי ברובע עממי בבנגאווי גרמה ל־30 הרוגים, וחוללה מהומות אנטי־צרפתיות.

גם בוקסה עלול להיות ניצוץ. ההמונים שואפים לנקמה. הנוכחות הצרפתית נחשבת בעיני חלק מן האוכלוסיה כמכבידה. היא כפתה עליהם את השגעונות הרצחניים של בוקסה עצמו במשך השנים. ראש שירותי הביון לשעבר, אלכסנדר דה מרנש, כתב בספרו החדש: „בוקסה היה מעין שומר שדה הציד הפרטי של הרפובליקה הצרפתית". כאשר הוא נשפט כמטריד הודח, וזאת לא בשל שחיתותו אלא בגלל התקרבותו לקדאפי. דה מרנש סיפר, איך הוא כתב את נאום ההפיכה לדוד דקו, שצרפת המליכה אחריו. בנאום הודגש כי „צרפת סייעה לשים קץ למשטר ברוטאלי ומכוער. היא אינה רוצה מאומה ממרכז אפריקה".

לצרפת זו מדינת מפתח באפריקה. היא משחקת תפקיד של נושאת מטוסים בלב היבשת השחורה. חטיבת צנחנים צרפתית מיועדת להתערבות מהירה בצ'אד ובמדינות אחרות במקרה הצורך. פאריס מממנת שירותים ציבוריים, משכורות סגל השלטון, תקציב הצבא, בתי־ספר ב־15 מיליארד פראנק בשנה. הכלכלה תקועה במשבר כרוני, אך הברז הצרפתי פתוח. משמר הנשיא בפיקוד קצינים צרפתים ערב לבטחון השלטון, והכסף הצרפתי מבטיח את השקט. בפאריס אין דאגה. גם עם צרת בוקסה ישכילו הצרפתים, כמו תמיד, לשמור על שמורתם.

אוכלים עשב

אוגוסטין, אחת הפילגשים של בוקסה וחמישה מחמישה־עשר ילדיו שבו כבר חזרה לפאריס. הם גורשו מיד לבראזאוויל. בוקסה סבל קשה מהגלות הכפויה בפאריס. מקורביו אומרים, שלא יכול היה לסבול את הרעיון לעבור עוד חורף בארמונו ללא חימום. הוא סבל מנוסטלגיה לשלטון.

חזרתו לבנגאווי היתה אמורה להתנהל בחשאיות. הוא התחמק ממישמר משטרה בשערי הארמון. אך נראה כי השירותים הצרפתיים החישו את יחידת העילית, משמר הנשיא, לקבלו. אנשי הקומנדו הקיפו אותו ברדתו מן המטוס. בוקסה קבל על חיי עוני בטירה שלו. הוא קונן, כי בניו אוכלים עשב הצומח בגן הארמון. אך למרות עוניו, הבריחה עלתה לו הרבה כסף. ביום שלישי בערב הוא יצא במכונית לבריסל. שם נושא ניירות מזוייפים המזהים אותו כקריסטיין סולה, עלה יחד עם אשתו וחמישה מילדיו על מטוס לרומא. ברומא הוא עלה על מטוס של „איר־אפריק" למרכז אפריקה.

אחרי הדחתו ב־1979 הטילו עליו שלטונות צרפת הסגר. אסרו עליו לצאת משטח ארמונו. הוא התחנן אז במכתבים לנשיא מיטראן להתיר לו לשוב לארצו „אפילו כדי למות".

מאת א. אבישר

ירושת בן־זוג לא נשוי

לוי היה נשוי לאשה בשם אסתר. שבעת נישואיה היתה גרושה ולה שני ילדים מנישואים קודמים. בעת נישואיהם ותגוררו בני הזוג עם הילדים יחדיו בדירה, שהיתה רשומה בחלקים שווים על שם לוי ועל שם אסתר. בשנת 1975 נפטרה אסתר וכיורשיה נקבעו לוי — רבע, והילדים — כל אחד שלוש שמיניות. מאחר שמחצית הדירה היתה ממילא על שם לוי, הבעלות על הדירה היתה עתה חמש שמיניות ללוי ושלוש שמיניות לילדים.

לאחר מות אסתר נטשו הילדים את הדירה והקשרים בינם לבין לוי כמעט נותקו כליל. לוי המשיך לגור באותה דירה, ובכל התקופה עד למותו לא נדרש על־ידי הילדים לשלם להם דמי שכירות בגין השימוש שהוא עושה בדירה, הרשומה בחלקה על שמם.

משנפטר לוי, הגישה אשה בשם סוזן בקשה לבית המשפט המחוזי תל־אביב־יפו, להכיר בה כיורשת של לוי ולהוציא צו ירושה, לפיו ייקבע כי היא היורשת היחידה שלו. בית המשפט נעתר לבקשתה. תחילה פנו ילדיה של אסתר בערעור, אך עד מהרה חזרו בהם. ונסתבר, כי הגיעו להסדר עם סוזן, הסדר שהעניק להם טובות הנאה מסויימות. עתה התעורר לפתע היועץ המשפטי לממשלה וביקש מבית המשפט לבטל את צו הירושה, בטענה כי לא מתקיימים לגבי סוזן התנאים הקובעים בסעיף 55 לחוק הירושה תשכ"ה־1965. בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו של היועץ המשפטי לממשלה, והוא מערער עתה לפני בית המשפט העליון.

סעיף 55 לחוק הירושה קובע, כי „איש ואשה החיים חיי משפחה במשק־בית משותף, אך אינם נשואים זה לזה, ומת אחד מהם, ובשעת מותו אף אחד מהם לא היה נשוי לאדם אחר, רואים את הנשאר בחיים כאילו המוריש ציווה לו מה שהנשאר בחיים היה מקבל בירושה על־פי דין אילו היו נשואים זה לזה, והוא כשאין הוראה אחרת, מפורשת או משתמעת, בצוואה שהשאיר המוריש".

פסק הדין המנחה לפירושו של סעיף זה, ניתן על־ידי השופט ברנזון, וכך נאמר: „יש כאן שני יסודות: חיי אישות כבעל ואשה וניהול משק בית משותף. היסוד הראשון מורכב מחיים אינטימיים כמו בין בעל ואשה, המושתתים על אותו יחס של חיבה ואהבה, מסירות ונאמנות המראה שהם קשרו גורלם זה בזה... היסוד השני הוא ניהול משק־בית משותף. לא סתם משק בית משותף מתוך רצון אישי, נוחות, כדאיות כספית או סידור ענייני, אלא כפועל יוצא טבעי מחיי המשפחה המשותפים, כנהוג וכמקובל בין בעל ואשה הדבקים אחד בשני בקשר של גורל חיים והאשה משמשת לו עקרת־בית. משק בית משותף כזה נבדל מהעסקה, למשל, בהעסקת עוזרת־בית או מטפלת, גם כשקורה והמעסיק מקיים עימה יחסי מין".

מכאן, שכבוא בית המשפט לאשר „מעין צוואה" זו שבסעיף 55, עליו להשתכנע במידה מספקת מהנסיבות שהתקיימו עד למותו של המנוח, בכל הנוגע לחייהם המשותפים של האיש והאשה, כי אמנם המסקנה המסתברת היא שהמנוח ראה בה באשה את זו שהיה מבקש להנחיל לה את עזבונו עם מותו. הבחינה ראוי שתיעשה על־פי קריטריונים סובייקטיביים, דהיינו כיצד ראו בני הזוג את מערכת היחסים שביניהם — האם ניתן לומר שהמנוח ראה בה באותה אשה את יורשתו לאחר מותו. כל מקרה ראוי לו שייבחן על־פי נסיבותיו.

מאידך, ישנם גורמים קבועים באותו מבחן שיש צורך לשקול את מציאותם. בכל שיטות המשפט של בני תרבות מונים שלושה יסודות בנישואין ועל המישורים של שלושה יסודות אלה מצויים הגורמים הקבועים של המבחן בו אנו עוסקים: יסוד האישות, היסוד הכלכלי והיסוד האמוציונאלי. אולם יסודות אלה הם דברים שאין להם שיעור וצמצום בממדיהם, ואפילו העדר טוטאלי מתוך סיבה מבוררת של אחד מהם, אינם עשויים בהכרח לקלקל את השורה.

במקרה שלפנינו העובדות מדברות בעד עצמן: במשך למעלה משלוש שנים התקיימו יחסים קרובים בין סוזן לבין לוי. היא היתה מבלה עימו ימים וגם לילות, והם נחשבו בעיני הכל כבעל ואישה לכל דבר. הם קיימו ביניהם יחסי אישות וגרו יחדיו, לעתים בדירתו של לוי ולעתים בדירתה של סוזן. הם אומנם לא גרו תחת קורת־גג אחת בכל הימים, אך בדרך כלל גרו יחדיו. סוזן בישלה בשביל לוי והם היו סועדים יחדיו. היו שמועות כאילו לוי נתן עינו בנשים רבות שביקרו אצלו, אולי מכיון תלמידותיו כמורה לנהיגה, אך שמועות אלה לא הוכחו. ואפילו היו יחסים אקראיים כאלה, אין בכלל להשוותם עם הקשר ההדוק, העמוק והרצוף שביחסים שבין המנוח לבין סוזן. היו ראיות נוספות: לוי רשם את סוזן כנהנית יחידה בפוליסת ביטוח חיים שלו, במקום אשתו המנוחה. כן העניק לה את תכשיטי אשתו המנוחה וסוזן ענדה אותם ברוש גלי באירועים שונים, לעיני ילדיה של האישה המנוחה. תצלומים שהוגשו מראים את סוזן נוטלת חלק באירועים משפחתיים.

בשל כל אלה נדחה ערעורו של היועץ המשפטי לממשלה, והוא אף חוייב לשאת בהוצאותיה של סוזן ובשכר טרחת עורך הדין שלה. סוזן הוכרה כיורשת של לוי.

פרופ' ישעיהו ליבוביץ ב„צוותא" ראשל"צ:

אין כפייה דתית; יש רק כפייה ממשלתית

לא קיימת כפייה דתית; קיימת רק כפייה ממשלתית. כל החוקים הם של הכנסת ורק הממשלה יכולה לכפות ביצוע החוקים, ומי שאינו מקבל את החוקים שיחליף את נבחריו – אמר פרופ' ישעיהו ליבוביץ בהרצאתו ב„צוותא" ראשון־לציון, במסגרת סידרת „פגישות בצוותא". במשך שעתיים הירצה, ענה לשאלות והתווכח עם הקהל בלהט, לעיתים בטונים גבוהים. האולם היה מלא מפה לפה והקהל העירוני קיבל את הפרופסור בתשואות נלהבות.

„כל חיי אני לוחם למען הפרדת הדת מהמדינה", הכריז פרופ' ליבוביץ, בציינו כי הוא מעדיף מצב כמו באמריקה, בה החוקה אינה מתירה שימוש בכספי המדינה לצרכים דתיים. לדבריו, המוסדות המכונים „מוסדות דת", כגון רבנות ראשית, המועצות הדתיות וכיו"ב הם מוסדות חילוניים, שהם מוחזקים ע"י המדינה. התורה אינה דורשת ואינה זקוקה למוסדות אלה, קבע פרופ' ליבוביץ.

מי שיש לו צרכים דתיים — שישלם

הוא גורס, כי הדת חייבת להיות עצמאית ובלתי תלויה בשלטון, כדי שתוכל למתוח עליו ביקורת ולהילחם בו כל העת. כך היה בתקופות המלכות בישראל, כאשר הנביאים קמו כנגד המלכים — הדת איננה כפופה לשלטון ואינה מכירה בסמכותו עליה.

בתשובה לשאלה כיצד ימומנו הצרכים הדתיים, השיב פרופ' ליבוביץ: „מי שיורקק להם — שישלם".

בהידרשו לדמותו של דוד בן־גוריון אמר, כי בהיסטוריה של העם היהודי שמור מקום בטוח ומכובד לבן־גוריון כמדינאי, אך כאדם בן גוריון היה „אישיות מסובכת ומתוסבכת מאד". בן־גוריון שנא את היהדות שנאה נפשית עזה, ושנא את העם היהודי כפי שהכירו באירופה. בן־גוריון התכחש לתרבותו ולשפתו (אידיש) של העם היהודי. כל מה שהיה מבנין הארץ לא עניין אותו. הוא לא הסכים להפרדת הדת מהמדינה, והעדיף לשמור על תלותה של הדת במדינה, אמר פרופ' ליבוביץ.

הוא מפריד בין ממלכתיות, שהיא לדבריו מסגרת של עם המייצגת את עצמאותו המדינית, לבין לאומיות, שהיא תוכנו של העם וערכיו: יכול אדם לשמור על לאומיותו גם בגולה, כפי שהדבר נעשה במשך אלפיים שנה. יכול אדם להיות לאומי מבלי להיות ציוני, קבע פרופ' ליבוביץ, והראיה — נטורי קרתא הם לאומיים קיצוניים ביותר, המקבלים כל פסולת שבאה ממקור יהודי, אך דוחים כל

פרופ' ישעיהו ליבוביץ'
המדינה איננה העיקר

דבר אנושי ממקור אחר. הציבור המכונה „המחנה הלאומי" הוא לדבריו ציבור ההופך את הממלכתיות לעיקר העיקרים, ודוגל בכוח ובשלטון חזק, אך אין לו תוכן. אנשים המעלים את המדינה למרכז מחשבתם, הופכים אותה לעיקר העיקרים, ולערך עליון, ומסוגלים לבצע בשבילה מעשי רצח נוראים, הם פאשיסטים.

המדינה היא מסגרת בה חי האדם, מקבל את כליה ומכיר בכוחה להשתמש באמצעי כפייה — אולם אדם חייב לבדוק ולבחון את

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת יורם בר

המדינה, כדי לראות אם היא ממלאת את תפקידה. ביחס לאלוהים, לעומת זאת, חובת ציות ללא בדיקה או עירעור, אומר פרופ' ליבוביץ. אלוהים אינו חייב לאף מאומה, לא לספק את צרכיו ולא להנהיג את העולם בדרך זו או אחרת.

לא מלחמה לשם מלחמה

לדבריו, התורה אינה פציפיסטית, אך היא אינה דוגלת במלחמה לשם מלחמה. כל המלחמות שבוצעו כדי לכבוש שטחים „לשחרר את המולדת" וכו', זכו בחשיבות פחותה מאשר מלחמות שבוצעו למען התורה. כך לא צויינו חגים בתורה לזכר מלחמת יהושע בן נון לכיבוש הארץ ולמלחמת כיבוש ירושלים. מלחמת החשמונאים, לעומת זאת, צויינה בחג בן 8 ימים, כיוון שהיתה מלחמה תורה. חשיבות התורה עולה לאין ערוך על חשיבות המדינה, קובע פרופ' ליבוביץ, ולכן משה, שנתן את התורה, זכה להיות חשוב ומכובד יותר מיהושע, שכבש את הארץ.

פרופ' ליבוביץ משווה את מלחמת לבנון, בה ניסתה ישראל להתערב בין הפלגים הניצים ולהשליט מנהיג מקורב לה, למעשה של היטלר שהשליט את קוויזלינג על נורווגיה.

אשר לחנוכה אמר, כי יש עיוותים רבים בהתייחסות לחג החנוכה. מלחמת החשמונאים לא היתה מלחמת שחרור או מלחמה תקיפה, זו היתה מלחמה דתית, שבה מתתיהו — אותו משווה פרופ' ליבוביץ לחומייני — הרג מתיון, כלומר יהודי שרגל. במודרניזציה, וכך פרצה מלחמת אזרחים בין יהודים ליהודים. חיוונים הצטרפו למלחמה לטובת המתייוונים ואז לחמו בהם החשמונאים.

בתום דבריו הודה פרופ' ליבוביץ לקהל על סבלנותו לשמוע דברים כה קשים...

(רשם איציק שדה)

משלחת של סניף מפ"ם בירושלים, בראשות ח"כ ויקטור שם־טוב, ביקרה אצל חרב טוביה בן־חורין, בבית הכנסת הרפורמי „הראל" בירושלים, כדי לגנות את מעשי תאלימות נגד הקהילה הרפורמית בשכונת בקעה. מימין לשמאל: עו"ד נחום סולן, ויקטור שם־טוב, אביטל בן־חורין, מרים מיוחס והרב טוביה בן־חורין (צילום: אליהו הראתי)

בשבוע מוטות, 18־25.10.86 קיימה מפ"ם סידרה של ארבעה אירועים בקרית־שמונה, בסכנין, בנגבה ובאופקים — כדי לציין, בצורה מעשית ופעילה, את מכלול השקפת עולמה של מפ"ם באנטי־תזה למדיניות החברתית־כלכלית של הממשלה, ולטשטוש שנוצר בין תנועת העבודה לליכוד עם הקמת ממשלת האחדות.

מטרות נוספות היו יצירת מטלה משותפת מתחילת השנה לכל המערכת המפ"מית (בית המרכז, סניפים, קיבוצים, מיגזר ערבי) ושימת דגש בעבודות בשטח — מפ"ם קיימת במפה הפוליטית ופעילותה היומיומית השוטפת אינה מוגבלת רק למרכזי הכוח בתל־אביב ובירושלים.

במסגרת האירועים שולבו הצד הרעיוני שנוחה את המארגנים בבחירת הישוב הספציפי עם הפנינג אמנות שכלל מופעי מחול וזמר. האחריות לאירועים — אילן רגב וחמי סל (הדור הצעיר).

בנגבה

ב־23.10.86, השתתפו למעלה מ־3,000 איש בהפנינג אמנותי כלב שרות הכוונה של הקיבוץ. מסקד אש מרשים ומסכת ההתיישבות בזמר ובמחול נועדו לבטא את התפישה ההתיישבותית של מפ"ם. תוך ציון ותגיגת 40 שנה לעליית 11 הנקודות בנגב. בארגון היו שותפים חברי קיבוץ נגבה, חברי קיבוץ שדה־יואב, חניכי מוסד צפית ופעילים מההנהגה הראשית של השומר־הצעיר. בין המשתתפים חברי קיבוצים מהסביבה וחברי סניפי מפ"ם מאשקלון, אשדוד, קרית־גת, חולון, חיפה, חניכי השומר־הצעיר מהאיזור ובני נוער שאינם מזוהים עם גוף מפ"מי כלשהו. נשאו דברים וליג חלבני, ראש המועצה האיזורית יואב, אורה סוטר, ראש המועצה האיזורית בני־שמעון, משה שר, איש גלאון, קובה וילן, איש נגבה, ג'ומס, מזכיר הקבה"א, ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם וילדה משדה־יואב. הנחה משה טנא. אמנים אורחים — מקהלת קיבוץ גת, רוחמה רז, אריק סיני, דני ליטני ושלמה גרוניך.

בסכנין

(שטח 9), 25.10.86, השתתפו כ־500 איש במפגש אחווה יהודי־ערבי. המקום נבחר בהיותו סמל לסיום מוצלח של מאבק למען שחרור אדמות שטח 9 לתושבי הגליל והכוח האיזור מאוכלס ביהודים וערבים גם יחד. בין הנוכחים היו אנשים מסניפי מפ"ם העירוניים ומקיבוצי וכפרי הסביבה. עם זאת, יש לציין את מיעוט המשתתפים מן המגזר העירוני והיהודי כאחד. בארגון היו שותפים פעילי מפ"ם מקומיים בסכנין ופעילי מפ"ם במגזר הערבי ובצפון. נשאו דברים ראש מועצת סכנין, מחמוד גנאיים, חה"כ אמירה סרטני, חה"כ מוחמד ותד, דב פלג, חבר הוועדה המרכזית סולימאן גנטוס, מ"מ ראש המועצה וראש סניף מפ"ם בכפר, מחמוד יונס, חבר הוועדה המרכזית, חוסין פארס, רכז איזור הגליל המערבי. הנחה אידריס מואסי. אמנים אורחים: אהוד בנאי, דני ליטני, ו„הברירה הטבעית".

בקרית שמונה

ב־21.10.86, הגיעו כ־1500 מתושבי המקום והסביבה לחגוג בסוכת־ענק — סוכה לשוויון חברתי — ולהזדהות עם עיירות הפיתוח. בארגון האירוע היו שותפים פעילים מקומיים, חברי קיבוצים באיזור, חברי השומר הצעיר מקרית־שמונה ומוסד עיינות הירדן. רוב המשתתפים היו תושבי הקריה עצמה. נשאו דברים מיכאל יעקבי, ראש העיר פרופסור עורך (ליכוד), שתמך וסייע בקיום האירוע, שלמה בחבוט, ראש עיריית מעלות, חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, רעיה רטיג, חברת הועדה המרכזית וח"כ אמירה סרטני. הופיעו שימי תבורי ולהקת מחולות צפת וכן צמד פייטנים בני המקום. הנחת מישל אמליה, יו"ר ועד העובדים של מספנות ישראל.

באופקים

ב־22.10.86, הגיעו לסוכת השוויון של מפ"ם למעלה מ־2000 מתושבי המקום והסביבה, בהם חברים מירוחם, באר־שבע ומקיבוצי הסביבה. בארגון האירועים היו שותפים פעילים מקומיים, חברי קיבוצי האיזור וחברי השומר הצעיר ממעלה הבשור והסביבה. נשאו דברים אברהם אלקלעי, מזכיר סניף מפ"ם בעיירה, מזכיר מועצת הפועלים, סעדיה אלוש, מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, אברהם אחיעזרא, חבר הוועדה המרכזית בהסתדרות ובנימין וסטר (בנג'ילה). שימי תבורי ופייטנים מבני המקום, הנעימו למשתתפים. הנחתה מרים אורן, חברת מפ"ם מאופקים.

המיפגן בסכנין. (צילום: ויקי כהן)

בולים ובולאים

מאת יהושע מרקוס

מחזור וורמייזא בבולי „מועדים"

השירות הבולאי ממשיך השנה במסורת של הקרשת בולי „מועדים" לנושאים יהודיים. השנה הופיעו לקראת החגים שלושה בולים ובהם עמודים מאויירים ממחזור וורמייזא. הבולים עוצבו בידי הגרפיקאי דוד בן הדור והודפסו בדפוס לווין אפשטיין, בערכים של 20, 40 ו־90 אגורות.

דברי ההסבר לבולים, מאת פרופ' בצלאל נרקיס, מציינים כי במשך שנים היה מחזור ורמייזא אחד מאוצרות בית הכנסת העתיק, שנבנה במאה הי"א בעיר ורמייזא שעל נהר הריין בגרמניה, על אף יתרונו של המחזור הנודע, מזכיר פרופ' נרקיס כי הוא רק אחד ממחזורי תפילה מפוארים רבים שנכתבו ואוירו בימי הביניים. השם מחזור ניתן לאסוף התפילות והפיוטים המיוחדים הנאמרים בבית הכנסת במחזור בן שנה שלמה. המחזור מתחיל בשבת הראשונה שאחרי חג הסוכות, בה מתחילים מחדש בקריאת התורה בפרשת בראשית. הוא מקביל למסורת השנה החקלאית בארץ־ישראל, שראשיתה לאחר חג האסיף, הוא חג הסוכות. לכל פתיחה של תפילה של חג ולחלקים רבים בתוך התפילות יש ציורים מסורתיים, ציורים מעין אלה מופיעים גם במחזור וורמייזא. כך, למשל, אחד הציורים המופיעים בבולי „מועדים" מתאר את שקילת שקל הקודש לבית המקדש, אילוסטרציה לשבת המיוחדת הראשונה, היא שבת השקלים. הצייר שאייר רבים מהמחזורים, כמו מחזור ורמייזא היה שמעיהו הצרפתי.

הדפים המופיעים בבולים לקוחים מן הכרך השני של המחזור, והציורים מן התפילות ליום כיפור. ציור אחד מתאר את שערי השמים הנפתחים ומעליו ירושלים של מעלה. בציור אחר — אילוסטרציה לפיוט „שרשי ערוך".

המחזור הוסתר בקתדרלה

במלחמת העולם השנייה, הוסתר המחזור על־ידי ד"ר אילגה, ארכיבר העיר, בקתדרלה של וורמס, וניצל מידי הנאצים. אחרי המלחמה, כשלא נותרו עוד יהודים בוורמס, הועבר המחזור לבית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים בו הוא שמור כיום.

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 תלמוד — שנים אוחיון — פסיטא 2. 08.40 ספר לספרות (יסודי) — הסנדלר העני והמלך 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו — ריידה להשכיר 10.10 אנגלית ו' 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — אני וגופי 11.00 חשבון ה' — מיתוס השבר הגדול 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה"ר — יפן — העיר 12.00 ספרות (חמה"ב) — על הסיפור הקצר 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 13.30 מוסיקה — הרכבת מקימפירה 14.00 טלטקסט עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 כלי סורות — ים — אלפי מציג את הצלילים י.ס. חני מזמינה ציור אצל ארשיק הצייר 14.45 Hello Israel - Science and Music 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: עידן המהפכות — כווזה ואריגה ● צמיחת המדינות באפריקה — אלג'ידיה צרפתית ● מבוא למדעי החיים — צמח חוף הים 16.00 רחוב סומסום — קיפי והפינג פונג 16.30 אי האלמונים — פרק 6. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית 17.30 קאובוי באמריקה — הפרק התשיעי: מחר על כנפי חרות 18.20 סרט הנפשה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 עם הכוכבים התכנית עוקבת הפעם אחר הקריירה המוסיקלית של זמר הרוק האמריקני ברוס ספרינגסטין — הנחשב לאחד הזמרים האנרגטיים בעולם הרוק. 18.45 חידושים והמצאות בעולם 1. עיר מרע — מוזיאון חדיש ורחב ממדים מאפשר לאדם להתנסות בכל תחומי החיים וכן בעולם העתיד. 2. גרפיקת מחשב — מחשב משוכלל מאפשר תכנון מהיר של גופים תלת־מימדיים, עיצובים ונוסיוים כמיוחד בתחום התעופה. בישראלו 3. תנועה עיוורת — מערכת אימון והנחיה מאפשרת איסוף מידע על יכולתם של בני אדם לעבור, בלי לראות את ידיהם, ולדייק בעבודתם (ערבית) 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 להיט כראש מצעד להיטים עבריים על פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל מנחים: שרי צוריאל ומשה מורד 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון 21.45 שושלת — סדרה אמריקנית. הפרק השישה־עשר: קריגנטון נמצא אשם ברצח, ומשחררים אותו לתקופת ניסיון של שנתיים. קלאודיה בליווי שרייך מחליפה בבית החולים מסעיפה ונחושה בדעתה למצוא את בתה 22.35 כניסה חפשית 23.40 ספוקו שליום וחדשות.

עתונאים" — עורך ומנחה יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 „שלום לבדרנר" — פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 „תמורות כליינשיה". 22.05 „צלצל שלישי" — שבועון לאומנויות בשידור חי.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה. תחוים הראשונים וניצני התעופה. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 06.30 „מוקדים עין" — חדשות הראשונות של היום — עם מירב אוסיר. 07.00 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.00 „אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" — עם: מיכל ניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „קשר רדיו" — עם אבנרי גלעד. 14.05 „דז רח יומי" — עם דובי לנץ ודני קרמל. 15.05 „מגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 „ארבע אחרי הצהריים" — שעה של שירים עבריים. 17.05 „ערב טוב ישראל" — עם רן שילון, יעל דן ועני סכיר. 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה. בני קצובר — ודדי צוקר. 18.57 הודעות לחיילים. 20.05 „חיילים, אנשים צעירים" — תוכניתה של פנינה בת־צבי. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת אתגרים ופריצות דרך במדעי התעופה (ש.ח.) 22.05 „על הרבש ועל הכישאף" — שירים שהחבר"ה אוהבים. 23.05 „תוצרת הארץ" — פזמונים ישראליים. 23.55 „שיחת חצות עם דר' אריק כרמון מנהל המכון ליחסי ישראל והתפוצות באוני' ת"א. 00.05 „ציפורי לילה" — עם גילת מאס. תוכנית מוסיקלית בניהוח אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים. 08.05 „מה, כבר תשע?" — עם אבי אתגר. 10.05 „רק מוסיקה". 11.05 „שעה תמימה" — עם מלאכי חוקה. 12.05 „שבעים מי יודע". 13.05 „רק ביום תול" — עם מנחם פרי. 14.05 „פומון תוור". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית". 18.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים". 21.05 „אדום עתיק" — שירים שלא נס ליחם — עם קובי בריקאי. 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

אסתר: הטיראטים	9.30 ,7.15 ,4.30
אורלי: צביטה כלב	9.40 ,7.15 ,5
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן	9.50 ,7.15 ,5
בן־יהודה: אהבה בשחקים	23.15
גת: הצבע ארגמן	9.10 ,7.15 ,5
גורדון: יומן נעורים	9.15 ,6.15 ,3.15
	9.30 ,7.00

דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: הטוב הרע והלא נורא 9.45 ,7.45 ,5.45 / סקס 12.00
הוד: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: „שואה" לימור חדשו ירח רכש מברשף
מאר: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5
סינמה 1: רמו 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: העוקץ 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוברת אורח 9.30 ,7.15 ,2 ,12
1001: שקרים על פיקאסו 23.30
רביבה: חן 1: שוכו של הטוסע השמיני 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: גלשוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: רונה סלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: היהמן מבורלי הילס 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: אותלו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החברים של אלכס 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן
אואזיס: שוכו של הנוסע השמיני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: אותלו 9.30 ,7.15
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן: גן 1: היהמן מבבורלי הילס 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: כולם נסלו על הראש 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון: הקוסם מארץ עוץ 16.00 / משחקי מלחמה 18.00 / סטניאל שאם 20.00 / וודי אלן - עם בהשאלה 22.00 / ספיטי 24.00
בנייני האומה: זכרונות אהבה כסירנצה 9.00 ,7.00
כסית: צביטה כלב 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: גישע אתמול והיום 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: פונה ליזה 9.00 ,7.00
סמדר: נשיקת אשת העכביש 9.10 ,7.00
תבירה: שתי אצבעות מצירון 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון: אור 1: שוכו של הנוסע השמיני 9 ,6.30 ,4
אור 2: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: המוכ הרע והלא נורא 9.00 ,7.00 ,4.10

חיפה
ארמון: שוכו של הנוסע השמיני 9.00 ,6.30 ,4
אורה: זכרונות אהבה כסירנצה 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: להב משונן 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: מונה ליזה 9.30 ,7.15 ,4.45
מאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: שואה ב' 18.00
רון: צביטה כלב 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: הטוב הרע והלא נורא 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אותלו 9.15 ,6.45

נתניה
שרון: תעלול קטלני 9.15 ,7 ,5
סטודיו: הסיפור האמיתי 9.15 ,7 ,5

חולון
מגדל: צביטה כלב 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן 9.00 ,6.00
ארמון: שתי אצבעות מצירון 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה
היכל: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון מגדל דניאל: מקרוני 21.30 ,19.15

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה
היכל 1: צביטה כלב 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5

עפולה
מסחרון: יפה מוורד 8.30

רעננה
אורות: תקלה מופלאה 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים
הדר: צביטה כלב 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 2.11
טרטיף: 20.30

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב" 07.30 „שחרית מוסיקלית" 09.30 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „אמנים באולפן" — סטנלי הופמן — כנור סונטות לכנור סולו מאת הינדמית, שימני רבינוביץ. 13.00 „קונצרט צהריים" 15.00 „למי סידורה — לה מה סולל" 16.00 „קונצרט מנחה" 16.30 „מוסיקה ליום ראשון" — שוברט: מיסה גרמנית בדוקנו' תח דאום מגולדון תוולים צ"ה אופוס 46 אנדראס האומשטיין: מוטטים חנס לאו הסלר — מוטטים. 20.05 „ערב טוב" — מוסיקה לעוגבו הידוה אריה בפה מג'ור בארו פנטסיה בסול מג'ור. 20.57 „מגישים שיר". 20.30 „הקונצרט הקאמרי השבועי" — שליסית בדודין עם דניאל מידקון — כנור/אודארד רוזנב — קונטרבס יובל קמינקובסקי — וזלה/גרשון דמכינסקי — קלרנית הקלטה מפסטיבל ישראל — ירושלים 85 ארנסקי שלישיה לפסנתר, כנור וצ'לו בה־מינור גלינקה שישיה לפסנתר, 2 כנורות, וויולה, צלו וקונטרבס שוסטקוביץ' חמישיה לפסנתר וכלי־קשת אופוס 57 פרוקופייב פתיחה על נושאים יהודיים אופוס 34. 22.30 „מסורות מוסיקליות בארץ" — חג ג'סם הקדוש בכנסיה היוונית האורתודוכסית. 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

07.30 „היד שורים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „חוגה" — עם גבי גורל. 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מפגש" — מגוון לבעיות משפחה והכוונה בשידור חי. 10.30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה. 11.05 רגע של עברית. 11.10 השידור ... 11.30 „השכלה ורעה לכל" — צרפתית למתקדמים. 12.05 „בערוגות הבושם". 14.05 „לכת ולבו ולכל המתעניין" — תכניות לילדים ... 14.45 „על עניני" ... 15.30 „פעם שאלת ..." ... [illegible]

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „כוכב הבוקר" — עם ... [illegible]

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקומה נוספת, ברחוב 2184 מס' 2, גוש 6338, חלקה 24, 15, תיק בנין 2/2184"002.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסקי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב–יפו

ועדת המשנה לתכנון ובניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון־לציון

תאריך 8.7.86

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה ל' מתן הקלות חלקה 86"89(41) בגוש 6097 רחוב בית גרע גורן לפי תכנית מתאר/ תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור תעשיה ומותר לבנות עליה — מבנה תעשית.

בקשת בעלי החלקה: שימוש חריג ל־5 שנים לחנות קוסמטיקה בקומה ב'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום, החל מיום פרסום הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן, יו"ר
הועדה המקומית לתכנון ובניה
ראשון־לציון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
עירית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מול וסמי אלבכן להקלה מהות הבקשה:
1) הקלה באחוזי בנייה של 5.55% מבקשים 82.55% למבנה (כולל מ"ע) במקום 77% המותרים עפ"י תכנית מתאר 00/101/02/4.
2) הקלה בקו בניין צדדי של 0.07 מ' מבקשים 3.93 מ' במקום 4.0 מ' עפ"י תכנית מתאר 00/101/02/4 בכתובת שמשון שד' בן גוריון 8/3 גוש 1962 חלקה 111.

המעוניין יוכל לעיין בבקשה ואמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית, תוך 14 יום מפירסום זה.

בני וקנין — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה אשקלון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
לודים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה לודים, הופקד שינוי תכנית מתאר „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' גז/3/487/א", ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד שטח ציבורי המיועד למוסד חינוכי, שינוי שטח ציבורי לשטח פרטי פתוח ולהיפך, ביטול דרכים והתוויית דרכים חדשות, קביעת שטח וגובה בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6250, חלק מחלקות 46,31,31, 35–42, 44, 45; גוש 6251 חלקה 17–30; גוש 6254, חלקות 2, 3, 5, 6 — מושב צפריה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום על־ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 14.10.86

המועצה האזורית הגליל העליון
מכרז מס' 8/86

1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כדלקמן:
א. רנו 4, מס' רישוי 81"026"75 שנת ייצור 1981.
ב. רנו 4, מס' רישוי 81"813"76 שנת ייצור 1981.
ג. סובארו 1300, מס' רישוי 81"937"76 שנת ייצור 1981.
ד. פיאט 127, מס' רישוי 82"877"71 שנת ייצור 1982.
ה. רנו 4, מס' רישוי 82"227"71 שנת ייצור 1982.
ו. רנו 4, מס' רישוי 82"274"81 שנת ייצור 1982.
ז. רנו 4, מס' רישוי 82"023"84 שנת ייצור 1982.
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 14/11/86.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו. תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.

זלמן גסטר
ראש המועצה

חוק תכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 88 לתכנית מפורטת 108/03/5, ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: א. שינוי באחוזי בניה באזור מגורים א' מ־25% ל־40%. ב. שינוי בקו בנין.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 38.719 דונם. גוש: 38020. רחובות — חומה ומגדל והגוטר.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי ותכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. והתנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר את השינויים שלהלן:
1. שינוי תכנית מתאר הנקראת תכנית מס' 102/02/5 שינוי לתכנית 42 א'. עיקרי הוראותיו: תיקון לתקנון תכנית המתאר לעיר באר־שבע. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: תכנית מתאר לעיר באר־שבע. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3454 מיום 13.5.86 עמוד 2073.
2. שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 108/03/5 שינוי מס' 84 לתכנית מפורטת, עיקרי הוראות התכניות שכונה ג' לקבוע יעודי קרקע, חלוקה למגרשים, התוויית דרכים ושבילים ציבוריים והנחיות בניה. שינוי יעוד משצ"פ למגורים א' לדרכים, ושבילים. שינוי יעוד מגורים ב' לשבילים ציבוריים ומשבילים ציבוריים למגורים ב' והנחיות בניה למגורים א' (בנה ביתך). ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 39.3 דונם, גושים: 38028 חלקות ארעיות שכ' ג'. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3342 מיום 5.6.86 עמוד 2210. השינוי האמור שבה הועדה המחוזית האמורה וכן אותה ביחד עם התשריט המצורף אליו, הנמצא במשרדי הועדה המחוזית, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, והתנגדויות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום כרמי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52.
קופ"ח — עין יהב.
ירושלים
ביה"ח עין כרם — עין כרם.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
הירקון — שטמפפר 24.
רמת־גן
רמה — רבנוביבסקי 65.
תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
שחר — פנקס 27.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רעננה — כפר־סבא
קופ"ח כ"ס — בן־גוריון 43.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, גבעתיים, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244, חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח תל־אביב – בימים ב', ה', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב תל־אביב – בימים א', ג'/ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ — ילדים, אורטופדיה, עיניים, אא"ג.
שערי צדק — פנימית, נשים.
ביקור חולים — כירורגיה.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'–ה' ב' 08.00–20.00, ביום ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03"633300 ,03"633500.

„יד כיר" – ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04"229468 (11.00–20.00) נהריה – 04"920014 (11.00–20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל' 222782.

„קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ובני־נוער 03"291680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החמני לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' טרומפלדור 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה 3, טל' 323566.
פתוחה מדי יום בימוד, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–09.00. אחרי חצות כתשום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המקבוזרי) קומה א'. טל': 03"285822 ,294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'–ה' בשעות 21.00–17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"237171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03"261111.
ער"ן חיפה — טל' 04"672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111.
ער"ן נתניה — טל' 053"35316.

סלולר מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111, רמלה — 101, טל' 08"321022, עפולה, טלפון 065"91334, טבריה — 101, טלפון 04"931401, נהריה — טל' 04"923111, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057"74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ה' 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.16, 9.80

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה' 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.03, 10.40, 14.35, 16.33, 18.58.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.55.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.
11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

שולץ: אין שינוי בגישת השלטון הסובייטי החדש לזכויות האדם

מזכיר המדינה קושר את מצב זכויות האדם ויהודי בריה"מ בדיונים על פירוק הנשק ■ יפגש עם שוורנדזה בוינה השבוע וידון עמו גם בשאלת יהודי בריה"מ

מאת זאב בליצר
כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ קושר את ההקלה בהפרת זכויות האדם בבריה"מ, כולל היחס ליהודים, בסיכויי השגת הסכם פיקוח על הנשק בין שתי המעצמות.

בשני נאומים בקליפורניה בסוף השבוע אמר מזכיר המדינה, כי עד אשר לא תושג התקדמות משמעותית בתחום זכויות האדם, מועדת התקדמות בנושאים אחרים לעיכוב.

הוא אמר, שהמנהיגות הסובייטית החדשה רגישה יותר לתדמיתה הבין־לאומית, אולם כה בעת שהיא מגלה רצינות כלפי המו"מ על הגבלת הנשק, לא נראה שום סימן שהיא מוכנה להקל ולו במעט. על השליטה ללא מיצרים על אורחיה. הוא ציין, כי כמה מסורבי עליה מקבלים רשות להגר, בעוד המספר הכללי של היוצאים מבריה"מ הינו מזערי".

מצב קודר

שולץ הדגיש, כי המקרים הבודדים של פעילי זכויות האדם המשתחררים מתחומי מסך הברזל, אינו מעיד על שום שינוי מהותי בשיטה הסובייטית. מצבה של יהדות בריה"מ הוא, לדבריו „קודר ומדרדר" וההגירה היהודית הגיעה לשפל שלא היה כמוהו ב־20 השנה האחרונות.

שולץ הכחיש את דברי השלטונות הסובייטיים, הטוענים כי מספר זה נמוך משום שכל היהודים שרצו לעזוב כבר עשו כן. הוא אמר, שבידי האמריקנים שמות של 11,201 יהודים שביקשו להגר אך נתקלו בסירוב. לפחות 380 אלף אחרים מעוניינים לעזוב את בריה"מ „ואני מדגיש „לפחות"", אמר שולץ.

שולץ אמור להפגש השבוע פעמיים עם עמיתו שברנדזה בוינה והבטיח להמשיך ולדון עמו על עניינים אלה.

עובדי משרד ההגירה בפריז, בין ההריסות שגרמה פצצה אשר הונחה בבנין ע"י ארגון „פעולה ישירה"

הפיצוצים בפאריס — „מחאה על מדיניות ההגירה"

שני מטענים התפוצצו בעת ובעונה אחת, האחד ליד משרדי חברת התעופה „אייר מינרב" והאחרת על ידי משרד ההגירה הממשלתי.

„ארגון הטרור „פעולה ישירה" הודיע, כי פיגועים אלה נעשו במחאה על גירושם מצרפת בחודש שעבר של 101 מהגרים

קרבות כבדים בין אמ"ל לפלשתינים בבורג' בראזנה

ביירות. — קרבות קשים התחוללו בשבת בין אנשי המיליציה השיעית, „אמל", לבין המחבלים הפלשתינים במחנה בורג' בראזנה.

5 אנשים, ביניהם שתי נשים, נפצעו באש מקלעים כבדים וטילים במחנה. שמונה אנשים נהרגו במחנה זה מאז החלו ההתנגשויות שם בין הפלשתינים לבין „אמל" ביום רביעי שעבר.

מצידון נמסר, כי רגיעה השתררה במאבק בין השיעים לבין המחבלים, בעקבות הפסקת האש שנתקבלה ביוזמה סורית. 60 בני אדם נהרגו באוקטובר במלחמות על השליטה במחנות הפליטים בדרום־לבנון.

בינתיים ממשיכים המחבלים ואנשי „אמל" להאשים אלה את אלה בגרימת ההתלקחות. „אמל" טוען, כי יאסר ערפאת מנסה להחזיר את כוחו ואת שלטונו בלבנון, לאחר שנאלץ לצאת משם בעקבות הפלישה הישראלית ב־1982. הכביש המחבר את צידון לביירות נשאר פתוח והוא נשמר על־ידי כוח של ארבע מיליציות פרו־סוריות. כוח זה נמצא תחת פיקודו של המנהיג הדרוזי ואליד ג'ונבלאט. (עד"ר, ע"צ)

התזמורת
הפילהרמונית
הישראלית מנהל מוסיקלי זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 3
שלום רונלי־ריקליס – מנצח
אלאן מונק – בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס 3
בלוך: „עבודת הקודש"
תל־אביב, היכל התרבות 8.30 בערב
סידרה א': יום ג', 4.11.86
ירושלים, בנייני האומה
יום ה', 6.11.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 2
שלום רונלי־ריקליס – מנצח
אלאן מונק – בריטון
המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת האיחוד
התכנית:
שומאן: סימפוניה מס' 3
בלוך: „עבודת הקודש"
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב', מוצ"ש, 8.11.86
סדרה ג', יום א', 9.11.86
סדרה ד', יום ג', 11.11.86
סדרה ה', יום ד', 12.11.86

ההידרדרות של הדולר לעומת הייאן עשויה להעצר

ניו־יורק. — ההידרדרות המתמשכת של הדולר כנגד הייאן היפאני, עשויה להסתיים סופית בימים אלה נוכח סימנים של התחזקות המשק האמריקני, הורדת הריבית ביפאן וההסכם בין טוקיו לבין וושינגטון, שיביא להפסקת הפעולות המכוונות להורדתו של הדולר.

כתוצאה מכל אלה כבר עלה הדולר האמריקני כנגד כל יתר המטבעות האחרים ביום שישי. אחת הסיבות להגברת הביקוש לדולר היה מדד המדדים החשובים במשק האמריקני. שעלה 0.4 אחוז בחודש שעבר לאחר ירידה של 0.1 אחוז בחודש שלפני כן. כמו כן גדלו ההזמנות לבתי החרושת ב־3.4 אחוז בספטמבר.

בעקבות הביקושים הגדולים לדולר, חלה ירידה גדולה במחיר הזהב. בניו־יורק הוא ירד ל־403.75 דולר ביום שישי, כנגד 407.75 ביום הקודם. באירופה עוד היתה ירידה יותר חריפה ל־397.50 דולר לאונקיה.

ההסכם המפתיע בין שני שרי האוצר של ארה"ב ויפאן בא לאחר שביום שישי הודיע הבנק המרכזי של יפאן, כי הוא מפחית את שיעור הדיסקונט לשלושה אחוז במקום 3.5 אחוז קודם לכן.

ריבית הדיסקונט היא הריבית על ההלוואות שהבנק המרכזי נותן לבנקים המסחריים ביפאן והיא מהווה בסיס לכל יתר שערי הריבית במשק היפאני. (ע"ר)

סוריה נכשלה בנסיון להשכין שלום ברשידייה

צור. — הגנרל ראזי כנעאן, ראש המודיעין הצבאי הסורי בלבנון, לא הצליח בשבת להשיג את יישום הפסקת האש מסביב למחנה הפליטים הפלשתינים של רשידייה בדרום לבנון — מסרו כתבים מקומיים. על הפסקת האש הוסכם כבר ב־5 באוקטובר.

הגנרל הסורי, שביקר לראשונה בגיזרה זו המרוחקת 20 ק"מ בלבד מגבול ישראל, נפגש עם המנהיגים של המיליציה השיעית. (ע"צ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 31.10.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.4770	1.4955	1.4857
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4862	1.5048	1.4954
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7212	0.7302	0.7232
לירה סטרלינג	1	2.04	2.14	1.0770	2.1029	2.0973
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2207	0.2235	0.2215
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9093	0.9206	0.9183
גילדן הולנדי	1	0.63	0.66	0.6380	0.6460	0.6403
פרנק שוויצרי	1	0.85	0.89	0.8670	0.8778	0.8718
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2113	0.2139	0.2124
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1975	0.2000	0.1986
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1914	0.1938	0.1923
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2962	0.2999	0.29
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0712	1.0845	1.0770
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9520	0.9639	0.9588
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.66	0.6505	0.6586	0.6550
פרנק בלגי	10	0.34	0.36	0.3463	0.3506	0.3483
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0241	1.0369	1.0279
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0429	1.0559	1.0474

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה
שרונים/צפון השרון
שטמפפר 5 נתניה 053־36878
ת.ד. 2171
הודעה
נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשות בניית בית מגורים דו־משפחתי באבן יהודה. גוש 8018 חלקה 5 מגרש 2093 בהקלה של 6% בשטח המגורים. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרד הועדות המקומיות תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.
צבי הירות,
יו"ר הועדה שרונים

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה
„שרונים"/„לב השרון"
רח' שטמפפר 5, נתניה. טל: 6־4־053/36573 ת.ד. 2171

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

א. הודעות בדבר הפקדת שינוי תכניות מתאר מקומיות.

נמסרת בזה הודעה לציבור, בהתאם להוראות סעיף 89 לחוק האמור, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים"/„לב השרון". הופקדו שינויי התכניות הבאות, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם:

1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/1־69/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת יחידות דיור צמודות בהתאם לבינוי בתשריט ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7793 חלקות 166־168 באבן יהודה.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/2־62/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקת מגרשים, קביעת בינוי להרחבת 84 דירות וקביעת קווי בנין. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8150 חלקי חלקות 11־18, מגרשים 13־19, 21, 23, גוש 8149 חלק מחלקות 9, 8, 6 — כפר יונה.
3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/3־42/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: לשנות קו בנין צדדי לבית מגורים על מגרש 2126 בהתאם לקיים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8002 חלקה 20 — פרדסיה.
4. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/2־43/1א' ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת איזורי מגורים א' וב' ואיזור מגורים מיוחד, ביטול דרכים וקביעת שטחים לצרכי ציבור. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8123 חלקי חלקות 7, 8, 15, גוש 8149 חלקי חלקות 5־9, גוש 8150 חלקי חלקות 7־13, 18 וחלקות 2־6, גוש 8153 חלקי חלקות 13־17, 49 כפר יונה.
5. שינוי תכנית מפורטת מס. הצ/1־ג/17 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי קו בנין למבנה לול קיים מ־3 מ' קו בנין צדדי ל־0 מ' בגבול עם חלקה 132. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7938 חלקה 133 — אבן יהודה.
6. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/2־66/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקת מגרשים, קביעת בינוי להרחבת 84 דירות וקביעת קווי בנין. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8150 חלקי חלקות 11־18, מגרשים 13־19, 21, 23, גוש 8149 חלק מחלקות 6, 8, 9 כפר יונה.
7. שינוי תכנית מפורטת מס. הצ/ה־58/1 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: חלוקה לשני מגרשי מגורים וקביעת שטח ציבורי פתוח למקלט קיים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7799 חלקה 102 תל מונד.
8. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. צש/8־22/6 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח מבני ציבור לשטח מגורים חקלאי. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7877 חלקה מחלקה 1 מגרש ארעי 61, 21 תנובות.
9. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. צש/0־2/5 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי — שינוי יעוד של מגרש לבניני ציבור (מגרש בית אריזה) לאיזור חקלאי וחקלאי מיוחד, קביעת גורל חלקה חקלאית לצורך תכנית זו בלבד — 10 דונם. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7934 חלקות 51, 52 עבתי בפריצור.

כל המעוניין בשינוי התכניות, רשאי לעיין בהן, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינויי התכניות וכן כל הזכאי לכך ע"פ סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינויי התכניות, במשרדי הועדות המקומיות האמורות ועליה לכלול פירוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום על ידי עו"ד. המאמת את העובדות שעליהן הוא מסתמך.

ב. הודעות בדבר אישור שינויי תכניות מתאר ע"פ סעיף 117 לחוק.

1. שינויי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/4־76/1 השטחים הכלולים בשינויי התכנית: גוש 8036 חלקה 10 קדימה. הוראות שינוי התכנית: הקמת חווה חקלאית. קביעת מיקום בית מגורים בנוסף בינוי בגוף התשריט. קביעת תנאים והוראות בניה. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפירסומים מס. 3301 התשמ"ו, עמ' 1387 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 26.2.86 ובעתון ערב מעריב מתאריך 25.2.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 25.2.86.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/1/160 ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל שטח שפוט המועצה המקומית כפר יונה. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי סעיף י"א בלוח האיזורים של תכנית המתאר הצ/150 באשר לשטח מבני עזר. הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפירסומים 2835 התשמ"ב, עמ' 2488 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 5.7.82 ובעתון ערב מעריב מתאריך 5.7.82 ובעתון בוקר נוסף בשפה הערבית אל אנבאא מתאריך 7.7.82.
3. שינוי תכנית מתאר מקומית מס. הצ/2־36/1 ואלה הם השטחים הכלולים בשינויי התכנית: גוש 8149 חלקות וחלקי חלקות 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, גוש 8123 חלקות וחלקי חלקות 9, 16, 24 כפר יונה. עיקרי הוראות שינויי התכנית: קביעת איזור מגורים א' וב' ומגרש לאיזור מגורים מיוחד וביטול דרכים ושבילים וקביעת שטחים למבני ציבור. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה. פורסמה בילקוט הפירסומים מס. 3251 התשמ"ה עמ' 3022 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 15.12.85 ובעתון ערב מעריב מתאריך 15.12.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 15.12.85 שינויי התכניות האמורות בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדו במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדות המקומיות האמורות וכל המעונין רשאי לעיין בהן, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

הודעה בדבר ביטול הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, החליטה בישיבתה מספר מ/3/86 מיום 30.7.86 לבטל הפקדת תכנית שינוי מתאר מקומית צש/0־22/1 שדבר הפקדתה פורסם בילקוט פירסומים 2949 מיום 4.8.83.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית המבוטלת:
גוש 8165 חלק מחלקות 1, 3, 4, 19, 26, 38, 52, 54. גוש 8450 חלק מחלקות 3, 4, 5, 41, 42. גוש 7858 חלק מחלקות 1־3, 5, 9. גוש 7860 חלק מחלקות 1, 34. גוש 8460 חלק מחלקות 1, 25. ניצני עוז, שער אפרים, קלנסואה.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

ג. הודעות ע"פ סעיף 149 לחוק

נמסרות בזה הודעות לציבור כי לועדתנו הוגשו בקשות לאשר תכניות בניה בהקלות:
1. גוש 8018 חלקה 65 מגרש 2022 באבן־יהודה בהקלה של 2% בשטח המגורים.
2. גוש 7861 חלקה 44 מגרש 7 בקלנסווה בהקלה של 2% בשטח המגורים.
3. גוש 7793 חלקה 266 באבן יהודה בהקלה של 10% בקו בנין צד.

צבי הירות, יו"ר הועדה המקומית „שרונים"

המשטרה מנסה לאתר אנס נוסף הפועל בצפון ת"א

לאחר שתושבת העיר נאנסה באכזריות ביום חמישי

מאת זהבה מוזס,
כתבת „על המשמר"

תושבת ת"א בת 34 נאנסה באכזריות ביום חמישי בערב בשובה לביתה בצפון ת"א על־ידי אלמוני שגרר אותה לחצר סמוכה ושם ביצע בה את זממו לאחר שתקף אותה.

האישה הצליחה להגיע לדירת שכניה ואלה הזעיקו את המשטרה. האישה שנחבלה בראשה הועברה לטיפול בביה"ח, אך חוקרי המשטרה לא הצליחו לדובבה. בבדיקות רפואיות שנערכו לה בביה"ח התברר מעל לכל ספק כי נאנסה באכזריות.

כזכור, רשמה לעצמה היחידה המרכזית של מחוז ת"א 3 הצלחות, לאחר שלכדה את האנסים שפעלו באיזור מזה שנתיים: האנס מצפון ת"א, האנס האתלטי והאנס מרמת־גן.

המשטרה פתחה בחקירה ובסריקות כדי להביא לאיתורו של האנס הנוסף הפועל בצפון תל־אביב.

מאז נלכד דניאל כ"ץ, המכונה „האנס מרמת־גן", לו מייחסת המשטרה 17 מעשי אונס, אירע בת"א נסיון אונס נוסף בבחורה המתגוררת בדירת קרקע ובסוף השבוע, נאנסה, כאמור, באכזריות האישה בת ה־34 מצפון תל־אביב.

שוב אלימות בכלא ב"ש — 2 אסירים נדקרו בסוף השבוע

מאת שלי יחימוביץ'
כתבת „על המשמר"

שני אסירים נדקרו שלשלום בכלא באר־שבע והועברו במצב קשה לבית־החולים „סורוקה". בכך מגיע מספר מקרי הדקירה שהיו בכלא בשבוע האחרון ל־8.

המקרה אירע בליל שבת בעת שהאסירים צפו בטלוויזיה במועדון אגף 8 שבכלא, בו כלואים אסירים ערביים בגין עבירות פליליות.

השניים שנדקרו הם ערבים תושבי לוד, אחד מהם בן 22, השפוט ל־30 חודשי מאסר בגלל עבירות תעבורה, והשני בן 20, השפוט ל־10 חודשי מאסר לאחר שהורשע בגניבה.

דובר שירות בתי הסוהר, ג'ורג' טסטר, אמר אתמול כי הנהלת הכלא מתקשה לברר את הסיבות לאירוע, משום שכל אסירי האגף שומרים על „שתיקה רועמת".

בשבוע האחרון נפצעו בכלא 5 אסירים בעת קרב דוקרנים וסוהר נדקר בבטנו על־ידי שני אסירים רעולי פנים.

ביום חמישי האחרון היה בכלא מרד אסירים שבמהלכו נופצו 21 מנעולים ו־90 אסירים הצליחו לצאת מתאיהם.

רוב מעשי האלימות שהיו בכלא בשנתיים האחרונות התרחשו באגפים 6 ו־7. אגף 8 נחשב עד עתה לאגף שקט יחסית.

נחשפה פרשת הפצת צ'קים ללא כיסוי ודולרים מזוייפים

משטרת חיפה חשפה פרשה של הפצת צ'קים ללא כיסוי במאות אלפי שקלים, וכן רבבות דולרים מזוייפים. — על כך נודע ביום ו' בהליך הארכת מעצרו של משה ליפא (52), תושב קרית־ביאליק.

הליך הארכת המעצר התנהל בבית משפט השלום בהעדרו של החשוד, ובנוכחות סניגורו עו"ד ירון בר־דיין בלבד. כיוון שהחשוד מאושפז עתה בביה"ח „כרמל" בחיפה.

באיכות המשטרה, רס"ר יוסף ויכנר, טען בבית־המשפט, כי החשוד מעורב יחד עם אחרים בפרשת מירמה גדולה של הפצת צ'קים ללא כיסוי במאות אלפי שקלים חדשים, במיסגרת עסקות של רכישת טונות בשר, כמויות של קפה, אביזרי רכב ועוד.

עוד טען באיכות המשטרה, כי החוקרים תפסו גם 48 אלף דולרים אמריקאיים מזוייפים, שהופקדו בידי סוחרים כערבות לעיסקות המירמה שניהלו החשוד ואחרים.

לכתב עתי"ם בחיפה נודע, כי פרשה זו הולכת ומסתעפת לחלקי הארץ השונים, לרבות יהודה ושומרון. המשטרה מנסה עתה להתחקות על מקורם של רבבות הדולרים המזוייפים שנתפסו.

לבית־המשפט הוגשה חוות דעת רפואית של ד"ר ה. כהן, סגן מנהל המחלקה הנפרולוגית בבית החולים „כרמל" בחיפה, שבה נאמר כי נוכחות החשוד בהליך הארכת המעצר עלולה לסכן את חייו.

השופט חנוך שילוני החליט לקיים את הדיון בהעדרו של החשוד ולהסתפק בנוכחות סניגורו, אשר טען כי מצב שולחו קריטי. השופט האריך את מעצרו ב־4 ימים, אך קבע, כי אם ישוחרר החשוד מבית החולים לפני תום תקופת המעצר — יש להביאו בפני שופט. (עתי"ם)

● ארבעה גברים ואשה שדדו ביום ו' שמצפון לירושלים.

עד הגנה חשוד בשיבוש הליכים במשפט נסיון אונס

מאת שלי יחימוביץ',
כתבת „על המשמר"

„משטרת באר־שבע עצרה בסוף השבוע שעבר עד הגנה במשפט נסיון אונס. דקות ספורות לפני שעלה על דוכן העדים, כחשוד בהפעלת לחץ על עדת תביעה שלא לבוא.

עדת התביעה אמרה אתמול לכתבת „על המשמר", כי איש לא הפעיל עליה לחץ.

העצור, אחמד אבו סעליק, אמור היה להעיד עדות הגנה במשפטו של חברו, נאסר אבו סריחאן. אבו סריחאן נעצר לפני מספר חודשים כחשוד בכך שניסה לאנוס נערה בת 15 בעומר. אבו סריחאן טוען כי היה משך כל היום עם אבו סעליק. השניים, סטודנטים במכללה הטכנולוגית, עובדים כגננים בישוב עומר כדי לממן את לימודיהם.

עדת התביעה במשפטו של החשוד בנסיון אונס, היא שולה ספורטס, שהעידה כי ראתה את אבו סעליק כשהוא ללא חברו. עדת הגנה היא בתה, ליאורה, שהעידה. כי בניגוד לאימה, שהיתה בבית — ישבה היא במרפסת ביתה, וראתה את השניים עומדים יחדיו. המשטרה עצרה את אבו סעליק בטענה שהטריד את שולה ספורטס הורה לה שלא לבוא למשפט, והדיחת עדה בעת חקירה. בהוכחה לכך, טוענת התביעה, כי בכיסו נמצאה הזמנה לעדות של שולה ספורטס.

שולה ספורטס נדהמה אתמול לשמוע כי אבו סעליק עצור משום ש„הדיח אותה בחקירה". „אחמד עובד אצלנו בגינה, ואנחנו מכירים אותו היטב", אמרה. „ביום חמישי בא. ושאל את הבת שלי תגיע להעיד במשפט של החבר שלו. אמרתי לו — מה פתאום, אני באה. הוא מאד התפלא, כי הוא ידע שאילנה, בתי, צריכה לבוא. הוא רק אמר שחבל שאילנה לא באה. אחר כך דברנו על דברים אחרים, ולפני שהוא הלך, בעלי אמר לו — הנה, קח את ההזמנה של שולה, אנחנו לא צריכים אותה. אני בטוחה שה־משטרה טעתה כשעצרה אותו. אחמד לא שיכנע ולא השפיע, ומאד לא נעים לי שבגללנו הוא עצור".

ביום ששי סירב שופט בית משפט השלום להענות למשטרה להאריך את מעצרו של אבו סעליק ב־10 ימים, באומרו כי החשוד „נהג בטפשות של הדיוט בעת שלקח את ההזמנה". ביום ששי גם קיבל השופט המחוזי גלעדי את ערעור הפרקליטות על החלטת בית משפט השלום, והורה לעצור את אבו סעליק ל־4 ימים.

פרקליטו של אבו סעליק, עורך דין מנחם שיזף, אמר בבית המשפט: „מעצרו של אחמד אבו סעליק נועד להרתיע אותו ועדים אחרים מלהעיד כעדי הגנה במשפטו של אבו סריחאן... בנסיבות המתוארות לעיל, משמש המעצר מטרה זרה. דהיינו: מרתיע עדים מלהעיד ובכך גורם לשיבוש הליכי משפט ועשיית צדק".

טלקס

● **מכחיש עיסקה חריגה עם מודעי בעפולה**

„לא ידוע לי על כל תלונה שהוגשה נגדי" – אמר חבר מועצת עיריית עפולה, נריה שטראוכלר, בהגיבו על השאילתה שהגיש בשבוע שעבר ח"כ אפריים שלום („עבודה") בדבר רכישת קומות משרדים במבנה השייך למודעי ללא מכרז ובמחיר מופקע.

בידיעה שהתפרסמה באחד המקומונים נאמר. כי המיבנה הוקם ללא רשיון על אדמה למגורים וכי הוגשה תלונה לבית־המשפט בעיר.

שטראוכלר מסר לכתבנו, כי העיסקה המדוברת נעשתה בתקופת ארידור ולא בתקופת מודעי. לדבריו, נרכשה הקומה במחיר נמוך לאחר מו"מ ממושך ולא בוצעו כל חריגות בנייה במבנה. הוא הוסיף. כי דרש מח"כ שלום התנצלות על הפירסום נגדו וזה הבטיח לבדוק את הנושא מחדש. **שלמה גלזר**

● **כומר מלובלין — חסיד אומות העולם**

כומר פולני ישיש, יאן פודבניאק בן 85 מלובלין, הוכר כחסיד אומות העולם על מעשיו בהצלת יהודים בתקופת השואה ושמו נישא על שתיל עץ שהוא נטע בסוף השבוע בשדרת חסידי אומות העולם „יד ושם" בירושלים.

באותו מעמד הוענקה לו מדליית החוקרה של רשות הזכרון לשואה ולגבורה „יד ושם".

בטקס נטיעת העץ השתתפו קהל יוצאי לובלין ובהם ניצוליו ומוקיריו של הכומר, וכן תלמידות בתי־ספר באור־יהודה ובחולון שכתבו חיבורים במסגרת לימודי השואה על קהילת יהודי לובלין. (עתי"ם)

● **ספריה שכונתית נחנכה בהוד השרון**

ספריה שכונתית, אשר אותה יזמו והקימו מתנדבים מקומיים, נחנכה אתמול במושבה הוד השרון.

כ־400 ספרים נאספו מבתי תושבים, ותמורת 5 שקלים לחודש יוכלו כל תושבי המושבה להחליף ספרים בספריה. היוזמה להקמת הספריה באה לאחר שבני המקום לא שבעו נחת מהספריה הקטנה העומדת לרשותם במרכז ועל כן החליטו להשתמש במבנה הצרכניה הישן, שהיה בעבר בית העם, ולהקים בו לראשונה ספריה שכונתית המושתתת על עבודת מתנדבים. (עתי"ם)

● **ועידת ידידי עליית הנוער בירושלים**

150 נציגים מ־10 מדינות מערב־אירופה ישתתפו בוועידה האירופאית של ידידי עליית הנוער שנפתחת היום במלון „לרום" בירושלים ותימשך כל השבוע.

ועדי עליית הנוער קיימים כבר למעלה מ־40 שנה ומבוססים על איסוף כספים וולנטרי עבור מטרות חינוכיות והומניטריות ספציפיות בכפרי הנוער.

הוועדים אוספים מיליוני דולרים בשנה. בוועדים השונים יושבים בצוותא יהודים ולא יהודים רובם ניצולי שואה ואנשים שסייעו ליהודים באירופה הכבושה בידי צבאות הנאצים.

האורחים יסיירו ברחבי הארץ, יבקרו בכפרי הנוער של עליית הנוער, וישמעו סקירות משרים וחברי הנהלת הסוכנות היהודית. (שע"ה)

● **תובע חיסול העזובה בשכונת הרכבת בלוד**

„כתובת הממשלה ועיריית לוד לפעול לחיסול חרפת העזובה בשכונת הרכבת בלוד. אמר גדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים, בעת סיורו בשכונה יחד עם מזכיר מועצת פועלי לוד. דוד מרציאנו. בסוף השבוע.

בן־ישראל תבע גם ממרציאנו שמועצת הפועלים תפעל בקרב כל הגורמים למען יעשו לתיקון המצב הקיים, כאשר 1300 ערבים ויהודי אחד מתגוררים בשכונה שמצבה הוא חרפה לחברה. (שע"ה)

בפלילים

מאסר ו־10 שנות פסילה לשיכור שגרם לתאונה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

10 שנות פסילה, 3 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים ואלף ש"ח קנס גזר בשבוע שעבר שופט בית־משפט השלום ברמלה, חיים גמזו, על יהודה שמי, שגרם לתאונה בנהגו בגילופין וללא רישיון נהיגה.

בהחלטתו ציין השופט, כי „תופעת השכרות היא תופעה חמורה שנפוצה באחרונה וגרמה לתאונות מחרידות".

בתאונה שאירעה ב־4.1.86 גרם יהודה שמי בן 14 מתל־אביב נזק לכלי רכב כשהתנגש ברכב צבא מולו. לשמי, שנהג ברכב פרטי. לא היה רישיון נהיגה והוא גרם לתאונה בהיותו בגילופין.

מחסן של סחורות גנובות נתגלה בביתה של קשישה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מחסן של סחורות גנובות נתגלה על־ידי המשטרה בביתה של קשישה בת 69 במושב מרגליות בצפון.

האשה, ריקיה מוכתר־יקוסרי, נעצרה ביום חמישי בקריית־שמונה כחשודה בגניבת שמלה יקרה מחנות במרכז העיר.

החשודה סירבה למסור פרטים מזהים אולם המשטרה הצליחה לעלות על עקבותיה והגיעה לביתה. שם מצאו השוטרים כמויות גדולות של בגדים, צעצועים, תכשיטים ומכשירי חשמל שנגנבו בשנה האחרונה מחנויות שונות בצפון.

המשטרה גייסה שני טרנזיטים להעברת המוצרים לתחנה בקריית־שמונה.

החשודה הובאה ביום ו' לפני שופט שלום בקריית־שמונה ונעצרה ל־5 ימים.

בן 16 חשוד בדקירת חברו על רקע רומנטי

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מקרה נוסף של אלימות בין בני נוער ארע ביום ו' ברמלה, כאשר נער בן 16, תושב העיר, נדקר בבטנו ע"י חברו במהלך מסיבת יום שישי שערכו תלמידי כיתתם.

הנדקר, יוסי הילל, הגיע למסיבה שנערכה בבית פרטי בלווית חברתו החדשה. החשוד בדקירה, אף הוא בן 16, ביקש מיוסי לצאת עימו לחצר ושם דרש ממנו לעזוב את חברתו, שיצאה בעבר עם אחיו. בין השניים התפתח ויכוח במהלכו שלף החשוד סכין חד ודקר את יוסי הילל בבטנו.

המשטרה הוזעקה למקום והנדקר הועבר לטיפול בביה"ח „אסף הרופא".

החשוד בדקירה נמלט מהמקום.

שדד דוכן ספורטוטו והתיז גז מדמיע על רודפיו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צעיר אלמוני שדד ביום ו' 10 אלפים ש"ח מתחנת ספורטוטו בתל־אביב והתיז גז מדמיע לעבר עוברים ושבים שרדפו אחריו.

השודד נכנס לבית־קפה ברחוב מקווה ישראל בתל־אביב. שבו פועלת גם תחנת ספורטוטו. בעת שהמקום הומה אנשים שמילאו טפסי הימורים. חטף שקית ובה 10 אלפים ש"ח שהיתה מונחת מתחת לשולחן ונמלט.

במנוסתו הפך את מכונת ההתזה וחסם את דרכו של בעל בית־הקפה שניסה לדלוק אחריו.

באי בית־הקפה פתחו במירדף אחריו, אולם הוא התיז עליהם גז מדמיע והצליח להימלט.

לולטר, גרי, תמר והילדים
ולכל המשפחה
אתכם ביגונכם במות האם
אלים ברנר
הלוויה התקיימה ב־31.10.86 בקיבוץ חצור
קיבוץ חצור

למשפחת כץ בקיבוץ רוחמה
משתתפים באבלכם במות
חביבה כ"ץ
חברים בקיבוץ עמיר

במלאת שנה
לפטירת חברנו היקר
דוד דורי ז"ל
נתייחד עם זכרו
ביום שני 3.11.86 בשעה 15.30 בבית הקברות בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

במלאת שנה
למותה של חברתנו
מרים שמרי (חלק)
נעלה לקברה ביום ב' 3.11.86 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ עין־שמר

עם אורלי והמשפחה
אנו אבלים על מות
האם
בניכר
קיבוץ להבות־חביבה